TESVİYE

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASININ RESMİ YAYIN ORGANIDIR.

YIL: 19 • SAYI: 81 OCAK 2011

5.-TL KDV dahildir.

ATATÜRK HAFTASI

"Her seye rağmen
muhakkak
bir nura doğru
yürümekteyiz."

Ozan Sağdıç

Değerli Kardeşlerim,

Büyük Locamızın karşılaştığı sorunların yeni bir bakış açısıyla ele alınması tepemizdeki kara bulutları dağıtıyor. Büyük Üstat Remzi Sanver, seçimini takip eden günlerde Habertürk TV'nin Teke Tek programında Fatih Altaylı'nın sorularını yanıtladı. TV programı Mason olmayanlardan da büyük ilgi gördü, e-postalar yağdı. Dergimizde de Büyük Üstat, Ahmet Örs'le yaptığı röportajda, idari ve mali kurumsallaşma, araştırma locaları, arşiv, yerleşim birimlerinin geleceği gibi konularla ilgili projelerini açıkladı (s.6). Remzi Sanver Büyük Üstat seçilmeden önce, Lituanya'da Vilnius Tarih Enstitüsünün Hürmasonluk konusunda organize ettiği sempozyuma ses getiren bir tebliğ sundu (s.47).

Vadi Haber Merkezlerimiz faaliyete geçti. İlk yansımaları bu sayımızda göreceksiniz.

Cumhuriyet ve Atatürk Haftası vadilerimizde tören, konferans, balo, konser ve tiyatro gösterileri, sergilerle kutlandı (s.12). Kapak içinde yayımladığımız Anıtkabir fotoğrafının ön safında Derince İlköğretim Okulu öğrencilerini görüyoruz.

1861 yılında Abdülhalim Paşa tarafından kurulan Yüksek Şûra'mız 150. yılını kutluyor. Ayrıntılar s. 20'de.

Metro kazısıyla hasar gören 19 numaradaki binamız yeniden inşa edilerek arşiv, kütüphane ve müzeyi barındırmak üzere hizmete açıldı (s.23).

19. yüzyılın ikinci yarısında Fransız ve İtalyan Localarından yansıyan özgürlük, eşitlik ve kardeşlik ilkeleri ile, Osmanlı toplumunda laikliğin tohumları atıldı, cemaat okulları ve medrese eğitiminden farklı olarak laik eğitim veren liseler açıldı (s.28).

Genel merak konusu olan İtalyan P2 Locası skandalının içyüzü Quatuor Coronati Araştırma Locasının "Ars Quatuor Coronatorum" yayınlarında yayımlandı (s.28).

Mehmet Tansal'ın Paris kenti mimarisinde Masonik sembollerle ilgili yazı dizisinde (s.36) bu kez Champ de Mars alanını tetkik etti. Edebiyatçı ve Doktor Rahmi Duman'la ilgili araştırma, tekris intibalarını kendine has üslubunda şiiriyle birlikte, dergimizin 44. sayfasında yer aldı.

Geçen sayımızda Çınar Şahenk'in Masonik karikatür kitabına yer vermiştik. Bu kez zamanının bir Büyük Kurul toplantısı esnasında spontane çizdiği "Mareşal Büyük Görevli" karikatürünü, sonradan aynı tema üzerine yaptığı ikinci bir karikatürle birlikte sunuyoruz.

Kardeşçe sevgi ve saygılarımla,

Celil Layiktez celillayiktez@gmail.com

6

Büyük Üstat Remzi Sanver idari ve mali kurumsallaşmadan Araştırma Localarına ve binalarımıza kadar geniş bir açıdan bakarak Türk Masonluğu'nda yapılması gerekenlerle ilgili düşüncelerini Ahmet Örs Kardeşimize anlattı.

12

Cumhuriyet ve 10 Kasım sürecinde Anıtkabir ziyaret edildi, her üç vadide bir çok etkinlik yapıldı.

Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Riti, Türkiye Yüksek Şûrası

150 YAŞINDA

20 Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Riti, Türkiye Yüksek Şûrası Kuruluşunun 150. yılını 2011 yılı boyunca gerçekleştireceği etkinlikler ile kutlayacak.

NURU ZİYA SOKAĞINDAKİ YENİ KÜTÜPHANE AÇILDI.

23 Kütüphanemiz 19 nolu ***(eski kapı numarasıyla 29)*** binamızdaki yeni yerinde kerdeşlerimize hizmet vermeye başladı. Müzemiz ve Arşivimiz de aynı binada yer almaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu'nda MASONLUKLA GELEN LAİK EĞİTİM

24 İtalya Locasının kurduğu İtalyan Okulu ile başlayan eğitim sistemindeki laikleşme hareketi 1868 yılında Sultan Abdülaziz'in Galatasaray Lisesi'ni yeniden yapılandırmasıyla hız kazandı.

EDEBİYATÇI ve DOKTOR

Rahmi Duman Kardeşimiz

Doç. Dr. Rahmi Duman Kardeşimiz sadece insanlara değil kelimelere de can verdi. Kardeşimizin çok sayıda şiiri bestelendi.

44 Sedat Uygur Edebiyatçı ve Doktor Rahmi Duman Kardeşimizi yazdı. Çok sayıda şiiri bestelenen Kardeşimizin "Bir Mâbedin Duvarları" adlı tekris intibaı niteliğindeki harikulade şiirini 46. sayfamızda okuyabilirsiniz.

27
En Muhterem Can Arpaç 2011 yılıyla ilgili dilek ve uyarılarını yazdı.

28
Celil Layiktez, Ars Quatuor Coronatorum'dan Edward E. Stolper'in İtalyan P2 Olayı isimli makalesini tercüme ettti.

31
Misak Toros Kardeşimizi kaybettik.

32
Ahmet Şenkut Benjamin Franklin Erdemleri'ni derledi.

34
Amerika'da Dizi Konferans: Alman Yahudi Profesörler ve Türk Eğitim Reformu.

36
Mehmet Tansal Champ-de-Mars Alanı'nı ve bu alandaki anıtları anlatıyor.

40
Yavuz Aksel'den Eski Mason Dergileri: Şakul Gibi.

42
Toronto'da Tuluyhan Uğurlu Rüzgârı.

47
Lituanya Tarih Enstitüsü'nün Hür Masonluk Konferansı.

48 - 49
- Büyük Üstat Eylem Locası'ndaydı.
- Brezilya'da Masonluk.
- 40 Yıllık Çınarlar.

50
Ethem Atınç Finlandiya'lı Kardeşlerin Türkiye Gezisi'ni anlattı.

52 - 58
Localardan Haberler

59 - 65
- Devlet Tiyatrolarında İki Yeni Oyun
- Okuyucu Mektupları
- Briç • Karikatür • Synopsis

BÜYÜK ÜSTAT REMZİ SANVER

SÖYLEŞİ

Geçtiğimiz Mayıs ayında göreve seçilen Büyük Üstat Remzi Sanver gecikmiş idari yenilenme çalışmalarına verdiği önemi çıktığı ilk televizyon canlı yayınında anlatmıştı. Bu alanda atılmaya başlanan adımlar bugünlerde birbiri ardından Büyük Üstat Levhaları ile duyuruluyor. Sanver ile Türk Masonluğu'nda yapılması gerektiğini düşündüğü değişimin ayrıntılarını konuştuk.

Röportaj: Ahmet Örs

AHMET ÖRS: Büyük Üstadım; birkaç dönemdir yeni seçilen Büyük Üstatların görüşlerini Tesviye dergisi aracılığıyla Kardeşlere aktarma geleneği var. Büyük Üstatlar ile dönemleri içinde basında da röportajlar yapıldı. Ancak seleflerinizden farklı olarak ilk kez siz, göreve gelmenizden oldukça kısa bir süre sonra, görüşleriniz henüz Tesviye dergisinde bile yayınlanmadan televizyonda canlı yayına çıktınız. Canlı yayında yer alma fikri nereden doğdu?

REMZİ SANVER: Aslında yaptığım, sizin de ifade ettiğiniz gibi, önceki Büyük Üstatlarımızdan bugüne gelen bir geleneğin, bir uygulamanın belki bir ileri adımı, bir ilave halkasıydı. Çeşitli dönemlerde Büyük Üstatlarımız kamuoyuna basın aracılığıyla mesajlar vermişlerdir. Bugünün yoğun iletişim ortamında bu mesajları en etkin araçla aktarmanın faydalı olabileceğini düşündüm. Evet, doğrudur; televizyonu kullanmak bir ilk oldu. Onun bir canlı yayında gerçekleşmesi, o da bir ilk. Elbette ki Masonluğumuzu kimseye beğendirmek gibi bir çabamız yok. Biz Masonluğun ne olduğunu biliyoruz,

kendi duruşumuzu sergiliyoruz ama diğer yandan Masonluk hakkında bilgi edinmek isteyenlere de bu bilgileri verebileceğimiz bazı zeminlerin olması gerekir. Şunun da farkındayım; Kardeşlerimiz çoğunlukla harici âlemin Masonluğun ne olduğuna dair bilgilendirilmesi yönünde taleplerde bulunuyorlar. Büyük Üstat olmadan önce de bu bana yansıyordu.

Ayrıca, son beş, altı yıl içinde Büyük Locamız Türkiye'nin aydın kesimlerinin nezdinde de yıprandı maalesef. Bütün bunları alt alta koyduğumuzda, harici âleme karşı güçlü bir duruş sergilemek ihtiyacını hissettim. Hem Masonluğa karşı önyargısız bir şekilde bilgi almak isteyenlere o bilgiyi sunmak, hem de Türkiye Büyük Locası'nın yaşanmış olan idari sıkıntılarının sonlandığını harici âleme ifade etmek istedim. Onun dışında, bu şekilde kamuoyuna çıkmanın Kardeşlerin de motivasyonunu yükselteceğini düşündüm.

Tabii birden bire ekrana çıkmadım. Bu, üzerinde iki ay çalıştığımız bir süreçti. Gerek basın, gerekse iletişim sektöründeki Kardeşlerimle istişare ettim. Zor bir karardı; çünkü netice itibariyle riskli bir adımdı. Hazırlıklarımızı Kardeşlerimizle ince ince dokuduk; sonuçta faydalı olabileceğine kani olduk. Program sonrası hem camia içinden hem harici âlemden gelen yansımalar fevkalade olumludur. Türkiye'den kişisel elektronik posta adresime on bin civarında mesaj aldım. Bunların azı menfi yaklaşan mesajlar ama onun dışında Türkiye'nin her yerinden insanların konuya ne kadar sıcak yaklaştıklarını sevinerek gördüm.

ÖRS: Bu ilk medya önüne çıktığınız programda 7 Mayıs'a kadar sürecek olan görev döneminizde yapmayı planladığınız bazı değişikliklerin ipuçlarını verdiniz.

Bu kısa süreçte yapmayı düşündüklerinizin bazılarını önem sırasına göre bize açabilir misiniz?

SANVER: Memnuniyetle... Aslında bunu çeşitli vesilelerle de dile getiriyorum. Zannediyorum bu sadece benim dile getirmemle de alakalı değil. Kardeşlerim de bunu görüyorlar ve tespit ediyorlar. Büyük Locamız son otuz, kırk yıl içerisinde örgütsel olarak çok büyüdü. Bu şüphesiz sevindirici bir gelişme. Diğer yandan mali idari mekanizmalarını bu örgütsel büyümeye uyum sağlayacak şekilde reforme edemedi. Gerçekçi olmak gerekirse, bizim şu andaki mali, idari mekanizmalarımız örgütümüzün gelmiş olduğu bu boyu taşıyabilecek halde değildir. Sanırım, Büyük Locamız açısından temel öncelik, mali, idari mekanizmalarımızın kurumsal ve çok daha profesyonelce işler hale getirilmesidir. Bu benim önceliğim olduğu gibi, kurumsal bir öncelik de olacaktır, olmalıdır.

Diğer yandan, görev dönemim 7 Mayıs 2011 tarihine kadar; yani önümüzde bir takım köklü adımları atabilecek çok bir süre yok. Bütün toplumlar için geçerli ama özellikle Masonluk gibi bir camiada köklü adımlar atılacaksa, bunların ciddi istişare süreçleri sonucunda yapılması gerektiğini, genel kabuller oluşturulmadan atılacak köklü değişiklik yönündeki adımların zararının faydasından çok olabileceğini düşünürüm.

Dolayısıyla 7 Mayıs'a kadar elbette ki bir takım küçük iyileştirmeler yapılacaktır. Diğer yandan esas önceliğim, idari, mali mekanizmalarımızda yapılabilecek köklü reformlara dair ortak kabullerimizi oluşturacağımız, görüşme, tartışma ve istişare zeminlerini kurmak olacaktır. Böylece, 7 Mayıs 2011'den sonra Türkiye Büyük Locasının yönetimini devralacak Kardeşlerimize camianın taleplerini içeren bir resmi ortaya koyabileceğiz.

ÖRS: Bu konuda biraz daha açabileceğiniz, zihninizde oluşmuş ayrıntılar var mı?

SANVER: Şüphesiz... Sistemle ilgili iki cephe var. Bir tanesi Masonluğumuz, diğeri de mali ve idari konular. Masonluğun zaten temel ilkeleri belli. Biz bu temel ilkeler çerçevesinde Masonluğumuzu uyguluyoruz ve Masonluğun bu ilkelerini tatbik etmekle sorumluyuz. Ama mali, idari konular söz konusu olduğu zaman, burada Kardeşlerin tercihleri önem kazanıyor.

Örneğin Türkiye Büyük Locası'nın gayrimenkul stratejisi ne olmalıdır? Semt lokallerini istiyor muyuz, istemiyor muyuz? Büyük şehirlerde merkezi yerlerde mi olmayı istiyoruz yoksa şehir dışında daha büyük komplekslerde mi olmayı tercih ediyoruz? Buralarda tek bir doğru şüphesiz ki yok. Dolayısıyla bu yönlerde bir takım kararlar alınacaksa, Kardeşlerin görüşlerini almak durumundayız ve bunları katılımcı süreçlerle gerçekleştirmek zorundayız.

Şu anda aklımda 7 Mayıs'a kadar uygulayacağım üç aşamalı bir plan var. Önce bütün Kardeşlerin cevap verebileceği ve profesyonelce değerlendirilecek bir anketle bazı günlük konulara dair Kardeşlerin memnuniyetini ölçmek. İkincisi, Localarımıza Masonik örgütlenmemize dair görüşlerini sormak ve nihayet üçüncüsü de bahara doğru gerçekleştireceğimiz geniş katılımlı bir çalıştayla mali/idari konulardaki kurumsal tercihimizi ortaya çıkartmak.

ÖRS: Çalıştayda ortaya çıkacak öneriler Konvan'a getirilecek mi? Getirilecekse, mevcut tüzüklerde yer almayan hususlarda tüzüklerde de gerekli değişiklikler yapılacak mı?

SANVER: İstişare neticesinde ortaya çıkacak resim muhtemelen bir mevzuat değişikliğini gerektirecektir. Ama ben 7 Mayıs 2011 Konvan'ında herhangi bir tüzük değişikliğinin öncülüğünü yapmayı düşünmüyorum... "Böyle bir tablo çıktı" diye Konvan'ı resmen bilgilendirmeyi düşünüyorum ama bunun neticesinde eğer bir takım mevzuat değişiklikleri - bunların bir kısmı köklü değişiklikler olabilir – gerçekleşecekse, en sağlıklı yol sırf buna özel Konvan toplamak olur. Çünkü Türk Masonluğunun bundan sonraki geleceğini etkileyecek bir projeyi bir günlük Konvan'ın iki saatine sıkıştırmak anlamlı değil. Eğer böyle bir talep var olacaksa, sırf bu konuyu gündemine alan ve her şeyi enine boyuna istişare edebileceğimiz olağanüstü bir Konvan toplanmasında fayda görüyorum.

ÖRS: Peki siz Türk Masonluğunun nasıl bir idari yapıya doğru gitmesini hayal ediyorsunuz? İdari ve mali alanlarda profesyonelleşme ihtiyacı dışında da bazı tıkanıklıklar görülüyor. Örneğin Konvan delegelerimizin sayısı yakında bin kişi olacak. Vaktiyle Konvan iki gün süreyle ve yüz elli kişiyle toplandığında, herkes fikrini açıklama ve tartışma imkânı bulurdu. Bu ve diğer konularda düşündüğünüz şeyler var mı?

SANVER: Masonik yönetimimiz açısından bence de yaşadığımız en önemli sıkıntı, evrensel normlarıyla Büyük Loca'nın ta kendisi olan Konvan'ın git gide daha atıl ve işlevsiz hale gelmesidir. Bundan kırk, elli yıl önce Konvan her yıl, iki gün sürerdi. Ve Konvan üye tam sayısı bugünkünden çok daha azdı. Şimdi biz bugün Konvan'ı senede bir gün topluyoruz. Üye tam sayımız yedi yüzü aştı. Tabii Localarımızın sayısının artmasıyla Konvan'ın üye tam sayısı daha da artacak. Bu kadar delegeden oluşan heyet senenin bir günü toplanınca, doğal olarak Konvan işlevsizleşiyor. Konvan'ı daha etkin hale getirmek, senede bir kereden daha fazla toplanmak ve üye tam sayısını da düşürecek bir takım tedbirleri almak sanırım bizim kısa vadeli gündemimizde olması gereken bir konudur.

ÖRS: Masonluğumuzun başka yan konularına da girelim. Örneğin Masonluğumuzun dışarıya ve hatta içeriye tanıtımı konusunda sizce yeterli bir çaba gösteriliyor mu?

SANVER: Aslında biraz önce dile getirdiğimiz profesyonelleşme kavramını sistemin birçok cephesine uygulamak mümkün olabilir, olmalı. Kurumsal iletişimimizin, kamuoyuyla ilişkilerimizin de profesyonel bir çerçevede sürdürülmesi gerektiğini düşünüyorum. Sohbetimizin başındaki konuya dönecek olursak, Türkiye Büyük Locası'nı, kırk, elli yıl önceki boyutlarında, Kardeşlerin ayırabildikleri vakitle yönetmek mümkündü ama bugün bu böyle değil.

Bu profesyonellik, Büyük Locamızın kamuoyuyla olan ilişkileri ve iletişimine de uygulanmalı. Basınla iletişim, bizi merak eden insanlarla belirli bir diyalogun sürdürülmesi, bize basından sorular geldiği zaman bunların ne şekilde cevaplanacağının önceden tespit edilmiş olması, bütün bunların profesyonel anlayış ve algı içerisinde ele alınması mümkün.

Ayrıca iletişim, sadece harici âlemle alakalı bir kavram değil. Bizim iç iletişimimiz de artık daha modern metotlarla gerçekleştirilmelidir. Otuz Loca ve iki bin Kardeşin olduğu bir dönemde Büyük Üstat mesajları ve Büyük Sekreter levhalarıyla bu belki sağlanabiliyordu. Ama bugün on beş bin Kardeşin olduğu bir ortamda bunu sadece

19 Ekim 2010 akşamı Habertürk kanalında çıktığı canlı yayında Fatih Altaylı'nın sorularını yanıtlayan Remzi Sanver, Türk Masonluğu'nda iki "ilki" gerçekleştirdi. Daha önce hiçbir eylemli Büyük Üstat televizyona çıkmamıştı. Ayrıca hiçbir Büyük Üstat TV'de canlı yayın konuğu olarak yer almamıştı. Programın ardından Sanver'in e-posta kutusuna bütün Türkiye'den 10 binin üzerinde mesaj yağdı.

geleneksel usullerle sınırlı tutmak gerçekçi değil. Bu çerçevede bilgi işlem teknolojisinden de daha fazla yararlanmamız gerekir. Web sitemizin hali üzücü; yapıldığı dönem itibariyle güzel bir web sitesi olabilir ama bugün için bunun ciddi revize edilmesi gerekir. Dünyadaki birçok Büyük Locaların örneğinde olduğu gibi, web sitemizin bazı bilgi paylaşımları için interaktif kullanılması mümkün olabilir. Dolayısıyla bilgi işlem teknolojisini kurumsal iç iletişimimiz için daha aktif olarak kullanmak zorundayız.

Mevcut mekânına sığmayan Büyük Loca kitaplığı yeni yerine taşındı. Büyük Üstat, arşivi de elektronik ortama almak suretiyle araştırmacıların hizmetine sunmamız gerektiğini, bir süredir başlamış olan çalışmaları heyecanla desteklediğini belirtiyor.

ÖRS: Tesviye dergisi için sizin talimatınızla ilk kez İstanbul, Ankara ve İzmir'de Loca muhabirlerinden oluşan kapsamlı birer haber merkezi oluşturuldu. Genç, dinamik, eli kalem tutan Kardeşlerimiz yavaş yavaş bu bilgi akışlarını iletişim organımız Tesviye dergisine yansıtmaya başlayacaklar. Bu bir yenilik; bugüne kadar Tesviye dar bir kadro içinde çıkardı. Diğer komisyon, komite çalışmalarında da tabandan daha fazla katılım sağlayacak bir yapılanma düşünüyor musunuz?

SANVER: Elbette düşünüyorum... Tesviye dergisiyle ilgili söylediğiniz doğrudur. Tesviye'nin organizasyonunda birtakım değişiklikleri yaptım. Bunun iki cephesi olduğunu düşünüyordum. Birincisi, ifade ettiğiniz kanalla Tesviye'ye daha sağlıklı ve daha güçlü bir haber akışı sağlayabilir. Ama en az bu kadar, hatta daha önemlisi de bunu yapmak suretiyle Kardeşlerimizi Tesviye'ye daha fazla katabileceğimizi, dergiyi camiaya daha fazla mal edebileceğimizi de düşündüm. Bu sadece Tesviye'yle ilgili değil; bazı Kardeşlerin bazı işleri yaptıkları, diğerlerinin dışarıdan bunu seyrettikleri bir modeli koruyamayız. Her Mason, haydi biraz daha muhafazakâr bakayım, her Üstat Mason, Masonlukta elini taşın altına koymak ve camiaya sahip çıkmak durumundadır.

ÖRS: Her alana bu modeli yaymayı gerekli gördüğünüz anlaşılıyor...

SANVER: Kesinlikle... Türkiye'de Masonluğun dünyaya göre çok özel bir konumu ve avantajı var. Dünyadaki birçok Büyük Loca'nın aksine, Türkiye'de Masonluk hâlâ genç entelektüeller için cazibe merkezi. Dolayısıyla biz her sene aramıza çok kıymetli haricileri Kardeş olarak alıyoruz. Çok imrendirici, çok müstesna bir potansiyel bu. Bu potansiyeli kinetik hale getirmek durumundayız. Bunun da yolu Kardeşlerimizi süreçlere dahil etmekten geçer. Geçtiğimiz sene 100. Yıl etkinliklerinin bir parçası olarak Masonik Evliliği Kutlama Töreni düzenledik. Mesela o töreni aramıza nispeten yenice katılmış, masonik yaşı nispeten genç Kardeşlerle sürdürdük. O Kardeşlerimizin heyecanını görmeliydiniz. Biz Kardeşlerimize sorumluluk verdiğimiz zaman onlar da kendilerini camiaya daha fazla ait hissediyorlar. Zannediyorum yapmamız gereken temel iş, Kardeşlerin aidiyet duygularını güçlendirmektir. Bunu yapabilmek de Kardeşlere her kademede sorumluluk vermekten ve güvenmekten geçer.

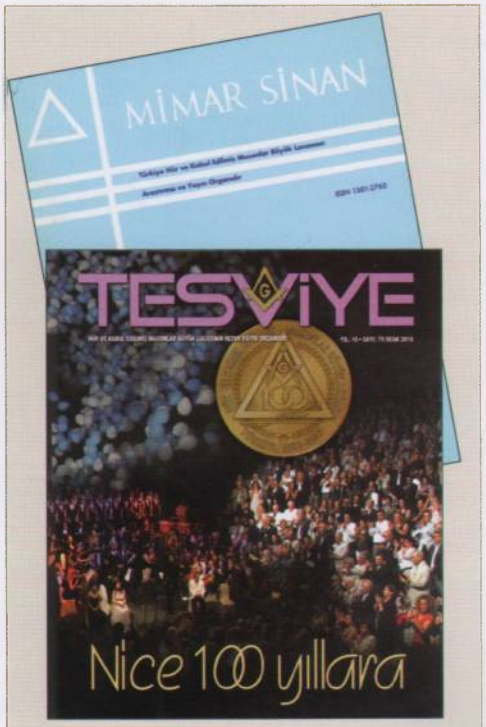

Büyük Üstat Remzi Sanver göreve geldikten sonra Tesviye Dergisi'ni de ele aldı. Her Locadan dergiye haber akışını sağlayacak Vadi Haber Merkezleri oluşturdu.

ÖRS: Büyük Locamız bünyesindeki masonik araştırmalara dair ne düşünüyorsunuz?

SANVER: Araştırma Localarımızın mevcut örgütlenme modelinin, bünyemizde mevcut masonik ve düşünsel birikimin ortaya çıkmasını teşvik etmediğini düşünüyorum. Tekerleği yeniden keşfetmeye çalışmaya gerek yok. Araştırma Localarının ne şekilde işleyeceğine dair evrensel bir norm var. Biz de buna uymak ve Araştırma Localarımızı, berat sahibi birer Loca haline getirmek zorundayız. Buna bağlı olarak da, Mimar Sinan Dergisini, Araştırma Localarımız tarafından yönetilen ve masonik araştırmaların yayınlanacağı bilimsel bir zemin olarak görmek zorundayız. Bu yönde tüzüklerimizin bana verdiği yetkiler çerçevesinde bazı adımlar attım ama dünya normlarına uymak için gereken adımlar tüzük değişikliği gerektiriyor.

Bu vesileyle, arşivimizi de elektronik ortama almak suretiyle araştırmacıların hizmetine sunmak zorundayız. Bu yönde bir süredir başlamış olan çalışmaları heyecanla destekliyorum.

ÖRS: Büyük Üstadım; camiamızın önemli sorundan biri de mekân sıkıntısı. Bilhassa İstanbul şu anda kapasitesini doldurmuş vaziyette. Buna kar-

şılık atıl durumda olan arsalarımız var. Stratejik büyüme planı ortaya çıktıktan sonra mı bina yatırımlarına karar verilecek? Bazı Kardeşlerimizin "Acaba geç kalmıyor muyuz?" şeklinde kuşkuları var. Bu sorunu nasıl çözmeyi düşünüyorsunuz?

SANVER: Sizin de değindiğiniz gibi, önce camianın stratejik planını ortaya çıkartıp bu adımı o plan çerçevesinde atmayı düşünüyorum. Bizim bilhassa gayrimenkul konusunda yaşadığımız sıkıntıların temel kaynağı belirli bir stratejik plan yapılmadan, camianın yönetimindeki Kardeşlerimizin dönemsel görüşleriyle adımların atılmış olmasıdır. Dönemler arası görüşler farklılık gösterdiği için de, bir dönemde atılan bir adımın takibi daha sonra yapılmamıştır. Örneğin İzmir'de bir arsa alınmıştır, sonra kullanılmamıştır; Ankara'da Çayyolu'nda bir arsa alınmıştır, daha sonra kullanmaktan vazgeçilmiştir. Manisa'da iki tane arsamız vardır; Ankara, Temelli'de bir arsamız daha vardır.

Bu arsa koleksiyonuna yeni bir arsa ilave etmeyi doğrusu düşünmüyorum. Onun için önce ne yapacağımıza karar verip, daha sonra da o genel kararımıza uygun adımları atalım istiyorum. Ama burada çok yerinde bir sorunuz var. İstanbul'da şu anda bir Mabet sıkışıklığı var. Ben bu stratejik planı süreci çok da uzatmadan yapabileceğimizi düşünüyorum ama eğer İstanbul'da Mabet sıkışıklığı bizi gerçekten çok zorlarsa, bir takım geçici çözümlerle de bunu halledebilmemiz mümkün. Mesela şu anda Koşuyolu'na bir Mabedi daha ilave edebilecek durumdayız. Eğer çok sıkışırsak bunu yaparız. Olmadı, İstanbul'daki mevcut binayı zorlayıp bir yerde bir Mabet daha üretebiliriz. Yani geçici çözümlerle bunu bir süre taşıyabiliriz.

> "Bizim gayrimenkul konusunda yaşadığımız sıkıntıların temel kaynağı belirli bir stratejik plan yapılmadan adımların atılmış olmasıdır. Ben arsa koleksiyonuna yeni bir arsa ilave etmeyi düşünmüyorum. Önce ne yapacağımıza karar verip, o genel kararımıza uygun adımları atalım istiyorum."

ÖRS: Büyük Üstadım Türk Masonluğu'nda bir takım şeyleri değiştirmek ve yenilik yapmak sözü ortaya atıldığı zaman bazı Kardeşler "Masonluğumuz elden gidiyor mu?" sorusunu sorarlar. Sizin öngördüğünüz değişimler sadece bize özgü şeyler mi olacak, yoksa dünyada buna benzer başka uygulamalar da var mı? Genellikle Kardeşlerimiz kendi Localarını ve olsa olsa kendi Büyük Localarını bilirler. Çok az Kardeş dünyayı tanır. Siz gerek Büyük Sekreterliğinizde gerek şimdi Büyük Üstatlığınızda dünya Masonluğu ile yakından ilgilisiniz...

SANVER: Bize özgü uygulamalarımızın olması güzel bir şey. Ama bize özgü uygulamalarımızı Masonluğun evrensel normları sanmak yanlışına düşmememiz gerekir. Masonluğun değişmezliği, Masonluğun muhafaza edilecek cephesi, temel geleneği, inisiyatik, ezoterik kimliği ve bizim Landmarklar olarak ifadelendirdiğimiz ana değerleridir. Bu ana değerlerin üzerine çok farklı mali, idari örgütlenmeler, yapılanmalar kurmak mümkündür. Zaten dünya uygulamalarına baktığımız zaman da Büyük Locaların birbirlerinden farklı sayılabilecek biçimde örgütlenmiş olduklarını görüyoruz. Türkiye'de Masonluk dünya normlarında seçkin bir Masonluk ve köklü bir geleneğe sahip; dolayısıyla dünyaya bakalım, oradaki uygulamalardan bir tanesini alalım gibi bir

Bülent Çetinor tarafından resmedilen H.K.E.M.B. Locası İstanbul, Ankara ve İzmir binaları.

taklitçi anlayış içerisinde kesinlikle değilim. Ama tabii ki dünya uygulamalarını bilmek ilham vericidir ve kendi birtakım uygulamalarımızın da tek doğru olduğunu sanmak yanlışından bizi kurtarır.

Şunu da ifade etmek isterim ki Büyük Üstat olarak benim temel görevim Masonluğun geleneğini muhafaza etmektir. Dolayısıyla bana bu görevi Kardeşlerim her şeyden önce bir şeyleri muhafaza etmem için verdiler ama diğer yandan yıllar içerisinde bizim mali, idari meselelerimizdeki sıkışıklıklar ve sıkıntılar bir takım harici unsurları sistemimize maalesef dâhil etti. Buna bağlı olarak, bazı icatları Masonluk geleneği sanmaya başladık. Kardeşler bazen soruyorlar: "Büyük Üstat; bu anlattıkların eski köye yeni adet mi?" diye. Ben de cevap veriyorum: "Yok değil. Bizim eski köyün çok güzel eski adetleri vardı. Onların bazılarını kaybettik. Bu adetleri yeniden canlandıralım diyorum."

Yeni arşiv raylı dolapları ve müzemiz

ÖRS: Bu yeni dönemde ilk tohumlarını attığınız düzenlemelerin devam ettirileceğini umuyorum. Ettirildiği takdirde, Türk Masonluğunu on yıl sonra yurt dışında ve yurt içinde nasıl bir konumda hayal ediyorsunuz?

SANVER: Ahmet Kardeşim; camiamız içerisinde, meselelerimizi hiçbir tabu kabul etmeden konuşabileceğimiz zeminlerimizin olması esastır... Biz bugün mali/idari sistemimizi reforme edelim mi diye soruyorsak, demek ki burada bazı memnuniyetsizliklerimiz var. Bu son derece doğal. Sorunsuz sistem olmaz. Sistemimizin dün birtakım sıkıntıları vardı, bunlar giderildi; bugün başka sıkıntılar var, bunlar da giderilecek; yarın yeni sıkıntılar olacak. Bundan endişe etmemek gerekir. Yeter ki kendi sorunlarımız konuşacağımız zeminleri oluşturalım.

1909'dan bugüne Türkiye Büyük Locası'nın kat ettiği mesafeye bakacak olursak, bundan heyecan duymamak mümkün değildir. Yüz yılda çok önemli işler başarılmıştır. Bugün Türkiye Büyük Locası sahip olduğu masonik gelenek ve entelektüel birikimle; genç entellektüellere cazibe merkezi oluşturan kimliğiyle; on beş bine yakın seçkin Kardeşiyle; güçlü mali yapısıyla; Türkiye'nin on beş noktasında masonik faaliyet gösteren, yurt dışında masonik faaliyet göstermeye başlamış bir Büyük Loca ve muntazam Masonluk ailesinin çok saygı gören bir ferdidir.

"Bugünün geleceğe projeksiyonunu yaptığın zaman neyi görüyorsun?" diye sorarsanız, ben Türkiye'de Masonluğun dün ve bugün olduğu gibi, yarın daha da güçlü olarak Türk aydınları için bir cazibe merkezi olmasını önemsiyorum. Türkiye'nin entelektüellerinin buraya gelmekten heyecan duyacakları bir yapıdır Türk Masonluğu; artarak da öyle olacaktır. Ayrıca Masonluğun Türkiye'de yayılmasını önemsiyorum. Yayılmaktan kastım, üç büyük şehirde sayıların artması değildir. Bu da güzel bir şey ama Masonluğun Türkiye'de çok daha fazla noktada faaliyet gösteriyor olması çok önemli. Bakınız; 1930'larda Gaziantep'te, Elazığ'da Localar vardı. Eğer Masonluk bir nuru, bir ışığı harici âleme yayma misyonuysa, elbette ki bunun Türkiye'nin belirli noktalarıyla sınırlı olmaması gerekir.

> "Ben gelecek on yıl içerisinde yaş ortalaması daha da gençleşmiş; çok köklü bir geleneği bu gençlerle geleceğe taşıyan; her türlü fikri sohbetin hür bir ortamda yapılabildiği bir entelektüel cazibe merkezi oluşturmuş ve Türkiye'nin gitgide artan sayıda noktasında faaliyet gösteren bir Türk Masonluğu görüyorum..."

Dolayısıyla ben on yıl içerisinde yaş ortalaması daha da gençleşmiş; çok köklü bir geleneği bu gençlerle geleceğe taşıyan; her türlü fikrî sohbetin hür bir ortamda yapılabildiği bir entelektüel cazibe merkezi oluşturmuş ve Türkiye'nin gitgide artan sayıda noktasında faaliyet gösteren bir Türk Masonluğu görüyorum. Ve tabii şunu da söyleyebiliriz: bir Büyük Loca'nın dünyayla ilişkilerde olan itibarı ve ağırlığı, onun kendi ülkesinde ne kadar güçlü ve önemli olduğuyla ilişkilidir. Dolayısıyla Türkiye'de geliştikçe, uluslar arası ilişkilerde de zaten var olan ağırlığı ve itibarı daha da artacaktır.

ÖRS: Büyük Üstadım dileyelim öyle olsun...

SANVER: Dileyelim öyle olsun...
Çok teşekkür ederim...

ATATÜRK HAFTASI

Y. Kurtuluş Anıl

10 Kasım 2010 sabahı saat 08:30'da Taksim meydanına yakın olan Fransız Konsolosluğu'nun köşesinde toplanan farklı Localardan gelen Kardeşler kalabalık bir kortej oluşturarak, Taksim meydanına doğru yürüyüşe geçtiler ve Büyük Loca tarafından hazırlanan çiçeği Atatürk Anıtına koydular, saat tam 09:05'te saygı duruşunda bulundular. Ulu Önderi anma töreni bu yıl her zamankinden daha anlamlı ve duygusal oldu. Taksim'deki törene katılan çeşitli kuruluşlar ve okullardan gelenler ile vatandaşların ve Kardeşlerimizin, Ata'mıza olan saygı ve minnet ifadesi yüzlerden okunuyordu.

Taksim'deki tören'den sonra 10 Kasım etkinliği Derneğimiz Lokalinde saat 16:30'daki Karma Fotoğraf ve Resim sergisinin açılış kokteyli ile devam etmiştir. Bu sergide, Ulu Önderimizin Cumhuriyet'in kurulmasından sonra yurdumuzun çeşitli illerine yapmış olduğu ziyaretlerden oluşan fotoğrafları ile Çağdaş Ressam Aslı Kutluay'ın "Atatürk Öncesi ve Sonrası Anadolu'dan Kadın Portreleri" isimli resimlerinden oluşan koleksiyonu sergilenmiştir. Özellikle; Turhan Sultan, Fikriye Hanım, Seramik Sanatçısı Fureya, Semiha Berksoy, Sarı Gelin, Aliye Berger, Sabiha Gökçen ve Yıldız Kenter isimli tablolar olağanüstü ilgi ile karşılanmıştır. Serginin açılışı sırasında yaptığı konuşmada Aslı Kutluay, böylesine önemli bir mekânda ve anlamlı bir haftada çalışmalarının sergilenmiş olmasından dolayı duymuş olduğu memnuniyeti dile getirmiştir.

Karma fotoğraf ve resim sergisinin ardından, saat 19:00'da Büyük Üstat Remzi Sanver'in teşrifleriyle, Kardeşlik Locasının koordinatörlüğünde ve Boğaziçi Muhterem Locasının ev sahipliğinde, Orhan Çekiç'in sunduğu "Son Yıl 1938" konulu bir konferans düzenlenmiştir. Bu konferansa Erman(184), Vitriol(197) ve Egeran(200) Locaları başta olmak üzere çeşitli Localardan Kardeşler büyük bir ilgi göstererek katılmışlardır.

ATATÜRK ÖNCESİ VE SONRASI
ANADOLU'DAN KADIN PORTRELERİ

10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü ve Atatürk Haftası Etkinlikleri çerçevesinde Derneğimizde düzenlenen, Ulu Önderimizin Cumhuriyet'in kurulmasından sonra yurdumuzun çeşitli illerine yapmış olduğu ziyaretlerden oluşan fotoğrafları ile Çağdaş Ressam Aslı Kutluay'ın "Atatürk Öncesi ve Sonrası Anadolu'dan Kadın Portreleri" isimli resimlerinden oluşan karma sergi Kardeşlerimizden büyük ilgi görmüştür.

Ressam Aslı Kutluay serginin açılışı sonrasında yaptığı konuşmada "Resimlerimin Derneğinizde sergilenip, sizler gibi önemli misyonları olan, gerçekten çok değerli ve kültürlü insanlara ulaşması benim sanatım için çok önemli bir dönüm noktası oldu." diyerek, "Cumhuriyet Balosu" isimli eserini Derneğimize hediye etmiştir.

CUMHURİYET BALOSU

Ressam Aslı KUTLUAY Derneğimize "Cumhuriyet Balosu"isimli bir eserini hediye etmiştir.

Aslı Kutluay kimdir?

1970 yılında Ankara'da doğdu. Tasarım ve sanat hayatına henüz 10 yaşındayken Hindistan'da katıldığı Shankar's Uluslararası Resim Yarışması'nda kazandığı gümüş madalya ile başladı. Lise yıllarında geometri ve resim derslerine duyduğu ilginin bir sonucu olarak, 1988 yılında ODTÜ Endüstriyel Tasarım bölümünde lisans eğitimine başladı. 1992 yılında tamamladığı lisans eğitiminin ardından aynı yıl Bilkent Üniversitesi Grafik Tasarım bölümünde yüksek lisans eğitimine başlayan Aslı Kutluay, master derecesini aldığı 1994 yılında, Paris'te düzenlenen "Paris Emballage" yarışmasında "Sanal alışveriş için minimal paketler" projesiyle ödül kazandı.

1996 yılında ASK Tasarım firmasını kuran Aslı Kutluay, günümüze kadar özel araç tasarımından, mekân, mobilya ve ürün tasarımına kadar birçok konuda önemli projeye imza attı ve tasarımcı kimliği dışında sanatçı yönüyle de farklı projelerde yer aldı. ODTÜ Endüstriyel Tasarım Bölümünde 2006'dan 2008'e kadar yarı zamanlı tasarım dersleri verdi. Ankara Bilkent Center Sanat Sokağı Projesinde tasarımcı ve sanatçı olarak çalıştı. Ankara'da kendi atölyesinde tasarım ve sanatın kesiştiği noktada eserler üretmektedir.

Katıldığı Sergiler:

- *İstanbul Design Week Tasarımlar 2007*
- *Koleksiyon Ankara "Bakışlar ve Duruşlar" 2008*
- *Artplus Ankara*
- *CNR İstanbul Moda Haftası "Heykeller"*
- *Sheraton Oteli Ankara Moda Haftası "Heykeller"*
- *İstanbul Galata Kuledibi Tasarım Etkinliği ETMK Standı*
- *Contemporary Art İstanbul RC ART Galeri: Haluk Evitan – Aslı Kutluay Resim ve Heykel Sergisi*
- *Design Turkey İstanbul Antrepo "Tasarımda En İyiler" Sergisi*
- *"Erime Noktası" – İstanbul CNR İ-deco 2009*
- *Ankara Bilkent Center Sanat Sokağı RC ART Galeri "Dansın Simyası"*
- *Avrupa Birliği İç Göç Entegrasyon Projesi "Flemanko Serisi" Ankara*
- *Art Forum Fırça Sanat Galerisi "Sufiler" Ankara*
- *Nişantaşı Sanat Parkı "Iron Ladies..." İstanbul*
- *Kanada Rezidansı Uluslararası Dünya Kadınlar Günü KarmaSergisi Ankara 2010*
- *Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi Galerisi "Kağıda Kadınca Dokunuşlar" Ankara*
- *Belçika Ankara Rezidansı "I come from Anatolia" Performans ve Resim Sergisi Ankara*
- *Kanada Büyükelçiliği himayesinde Ankara Hilton'da Otistik Çocuklar yararına Tanini Trio ile Performans ve Sergi*
- *Uluslararası Kapadokya Sanat Kampı ve Sergisi*
- *Konya Çavuş Sonsuz Şükran Köyü Sanat Kampı*
- *Adalar Uluslararası Türk – Ermeni Dostluğu Plastik Sanatlar ve Müzik Festivali*
- *"Artistania" Artem Gallery Bratislava – Slovakya*

BİR AYDINLANMA PROJESİ OLARAK CUMHURİYET

N.Cenk Durak

İstanbul Vadisi'nde Cumhuriyet Bayramı kutlama etkinlikleri 23 Ekim 2010 cumartesi günü saat 14:00'de haricilere açık olarak düzenlenmiş konferans olarak başladı. Nur-u Ziya binamızda A salonunda Ülkü (03) Locası tarafından düzenlenen etkinlikte **Prof. Gülten Kazgan** katılanlara "Bir Aydınlanma Projesi Olarak Cumhuriyet" başlığı altında bir konferans verdi. Konferans metnini İlker Kutlutepe Kardeşimiz özetledi:

Cumhuriyet, bir çağdaşlaşma projesi olarak ortaya kondu. Bunun yapımcısı, baş mimarı hepinizin bildiği gibi Mustafa Kemal Atatürk'tür.

"Ben size başlık bağlamında söylendiği gibi bir aydınlanma, çağdaşlaşma projesi olarak cumhuriyet neler getirdi, bugün o projenin ne kadarı gerçekleştirilmiş oldu, bir karşılaştırma biçiminde bunu anlatmak istiyorum.

Cumhuriyet, bir çağdaşlaşma projesi olarak ortaya kondu. Bunun yapımcısı, baş mimarı hepinizin bildiği gibi Mustafa Kemal Atatürk. Bu proje, Avrupa'nın uzun yıllar içinde büyük iniş çıkışlarla, büyük badireler atlatarak oluşturduğu projenin bir benzeriydi.

Bu çok kapsamlı projenin temelde üç boyutu vardı. Birincisi siyaset boyutuydu, ikincisi ekonomi boyutuydu, üçüncüsü de kültür boyutuydu.

Siyaset boyutu, bir ulus devletin kurulması, bütün vatandaşlık haklarının bir ulus devlet çerçevesinde, olduğu gibi kabul edilmesi, bunların yanında devletin laik olması –bir düşünürseniz ne kadar badireler atlattı Avrupa laiklik için, biz bunu bir proje bazında getiriyorduk-. Aynı zamanda bu ulus devletin tek dilli bir devlet olması ve bu ulus devletin bağımsız bir yapı içinde olması.

İkinci proje bir ekonomi projesiydi. Bu ekonomi projesine göre Türkiye sanayileşecek, sanayileşmeyle eş zamanlı olarak bağımsız bir yapı oluşturulacak –çünkü Osmanlı'dan kalma yapı çok karışık bir yapıydı-. Ekonomide bağımsızlık sağlanacak, hem de bu bağımsızlığın tam olabilmesi için 85 milyon altın kadar tutan Osmanlı dış borç ödemeleri de üstlenilecekti –ki ekonomide bağımsızlık elde edilebilsin, biliyorsunuz Sovyetler Birliği, Çarlık borçlarını ödemedi başına neler geldi-. Dolayısıyla Cumhuriyet bunu barışçı biçimde çözmek yoluna gitti. O da kabul edilmişti.

Üçüncü öğe çok daha karmaşık bir olguydu: o da kültür sorunuydu. Zengin bir kültür yapısı oluşturulma hedefiyle yola çıkıldı. Dilin sadeleşmesi, Türkçenin bir anadil olacak şekilde Öz Türkçeye dönme olayı, bu yoldan vatandaş bütünlüğü için resmi olacak dilin herkes tarafından anlaşılır hale gelmesi. Bildiğiniz gibi Osmanlı'da üst sınıfın konuştuğu Arapça-Farsça-Türkçe karma dil ile halkın konuştuğu eskiden kalma Türkçe. Bu ikili yapı, üst sınıflarla alt sınıflar arasında diyaloga mani oluyordu. Bu ikiliğin kaldırılmasına yönelik olarak tek dil ve mümkün olabildiği kadar anadil kaynağından gelen bir yapı olacaktı. Bu da resmi dil olarak kabul edilecekti. Bunun dışında eğitime fevkalade büyük ağırlık verilecekti. Medreseler tasfiye oldu. Medrese bağlantılı mahalle okulları tasfiye oldu. Bütünüyle yeniden yapılanmış bir eğitim sistemi getirilecekti. Böylece Türkiye'nin kültür tereni de sağlanmış olacaktı. Ayrıca takvim, saat, yıl vb. olgular tamamen batı sistemi oluyordu, böylece kültürü de batılılaştırma yolunda bir evrim düşünülmüştü.

Bugün itibarıyla baktığımızda bu üçlü projenin ilk iki ayağı olan siyasi ve ekonomik boyutlar büyük ölçüde başarıldı fakat üçüncü boyut olan kültür projesinde ancak kısmen başarıya ulaşıldı. Bir yandan sanat bağlamında; resimde, müzikte, reklamcılıkta, sinema sektöründe uluslararası başarıya ulaşılmıştır. Hatta bilim dünyasında da önemli gelişmeler vardır. Ancak bütün bunların yanında bir başka Türkiye de türedi. Eğitim düzeyimizin yükselmesine rağmen, Orta Anadolu kaynaklı büyük bir muhafazakârlık toplumu sarmıştır. Ticaret-tarikat-siyaset üçlüsü 1980'lerden itibaren ortaya çıktı.

Bir toplum kültür projesinde bu derece ikilik varsa ulus devlet bütünlüğü projesinin de başarısının geleceği tehlikeye atılmaktadır."

Konferansı ilgi ile izleyenler sorular sordular, katkılarda bulundular. Son olarak **Büyük Üstat Remzi Sanver** kısa ve anlamlı bir konuşma yaptı:

"Hür Masonluğun doğuşuna baktığımız zaman spekülatif Masonluğu insanlığın aydınlanma sürecinin köşe taşlarından bir tanesi olarak görüyoruz, bizler bugün bu çatı altında o geleneği sürdürmeye, o geleneği geleceğe taşıma çabasını götürmeye gayret ediyoruz. İşte bu durum, bize içinde bulunduğumuz toplumun Mason olmayan aydınlarıyla da diyalog içinde olma ve onlarla bütünleşme sorumluluğunu yüklüyor. Biz bunu ne kadar başarılı yerine getirebiliyoruz ondan emin değilim. Ama her halükârda bugün binamızdan çok büyük bir gönül huzuruyla ayrılacağım. Çünkü, Cumhuriyetimizin 87. yıldönümünü kutlayabilmek vesilesi ile çatımız altında Türkiye'nin çok seçkin bir aydınını, çok müstesna bir bilim insanını ve aslında Cumhuriyetin aydınlanma projesinin canlı bir timsalini ağırlama fırsatını bulduk. Ben Gülten KAZGAN Hocamla on üç sene boyunca aynı çatı altında çalışma imtiyazını taşıdım. Kendisinden çok şey öğrendim, hem bir akademisyen olarak, hem de bir insan olarak, ama şunu da söylemem gerekir ki hala o üslubundaki sadeliğe, duruluğa şaşırabiliyorum ve aslında gerçek üstatlığın da sadelikte olduğunu bize bir kere daha göstermiş oldu. Hocam davetimizi kırmadığınız için size kendim ve camiam adına şükranlarımı sunuyorum. Üstadı Muhterem ayrıca bu müstesna organizasyonu böylesine başarılı gerçekleştirdiğiniz için de size ve sizin şahsınızda Ülkü Locası Kardeşlerime şükranlarımı ifade ediyorum hepinize iyi günler diliyorum."

Konferansın bitiminde Önceki Büyük Üstat *Suha Aksoy'un* eşi *Nükhet Aksoy Hemşirenin* eserlerinden oluşan ve 30 Ekim'e kadar sürecek olan resim sergisi açıldı.

28 Ekim 2010 Perşembe günü saat 12:30'da İstiklal Caddesi'ndeki Fransız Konsolosluğu'nun köşesinde buluşan kardeşlerimiz Taksim Cumhuriyet Anıtı'na derneğimizin çelengini koydular.

Ankara Cumhuriyet Bayramı

Ali Kaş

Büyük Üstadın Anıtkabir defterine yazdığı metin:

Aziz Atatürk, *Türk Masonları olarak, manevi huzurunda bulunmaktan onur duyuyoruz.*

Zira, akıl ve hikmeti her işte rehber kılan bir geleneğin temsilcileriyiz ve senin her büyük eserinin eserinin temelinde de aklın yattığını biliyoruz.

Paylaştığımız bu anlayış, bize, en büyük eserin olan Türkiye Cumhuriyeti'ni, üzerinde yükseldiği değerlerle birlikte yaşatma ve yüceltme sorumluluğunu yüklüyor. Türkiye Büyük Locası Büyük Üstadı olarak, bu sorumluluğu başarıyla taşıyacağımızı taahhüt ederken, senin şu sözlerini, kendi sözlerim gibi tekrarlamaktan bahtiyarım; "Her şeye rağmen muhakkak bir nura doğru yürümekteyiz."

Türk Masonları, Cumhuriyetimizin 87. Kuruluş yıldönümünde, yüksek hatıran önünde edep, hürmet ve tevazuyla eğiliyorlar.

M. Remzi Sanver
Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar
Türkiye Büyük Locası
Büyük Üstadı

"Her şeye rağmen muhakkak bir nura doğru yürümekteyiz."

Ankara Vadisi'nde Cumhuriyet Etkinlikleri, 29 Ekim 2010 Cuma günü İlköğretim Okulu'nun inşaatıyla ilgili gelişmeleri yerinde görerek başladı.

Büyük Üstat Remzi Sanver, Önceki Büyük Üstatlar Can Arpaç ve Asım Akin Kardeşler ile birlikte

30 Ekim günü Anıtkabir'de toplanıldı. Saat 11:00'de Büyük Üstat Remzi Sanver mozoleye çelengimizi koyduktan sonra Anı Defteri'ni imzaladı.

Aynı gün Vadi Binasında Nail Güreli, "Cumhuriyet ve Atatürk" konulu sunumunu yaptı. Ardından Ali Fuat Tek'in "Karakalem Atatürk Portreleri" resim sergisi, Serdar Akçakmak'ın da "Cumhuriyet'in Yarattığı Başkent" fotoğraf sergisi bir kokteyle açıldı.

30 Ekim akşamı Bilkent Otel'de Erdem Loca'sının düzenlediği 691 kardeş ve hemşirenin katılımıyla Cumhuriyet Balosu coşku ile kutlandı.

Cumhuriyet ve Atatürk Haftası Etkinliklerle Kutlandı.

Onur Özsan

28 Ekim 2010 Perşembe günü Atatürk Heykeline çelenk koyarak başlayan, İzmir Vadisi "CUMHURİYET ve ATATÜRK HAFTASI" etkinliklerini bu yıl, Hermes Locası (192) düzenledi.

"Türk Aydınlanmasında Eğitim Devrimi" temalı hafta; 1 Kasım 2010 Pazartesi günü Muhterem Hanri Benazus'un *"Eğitim ve Kadın"* temalı *Atatürk fotoğrafları* sergisinin açılışı ile başladı.

28 Ekim 2010 Karşıyaka'da çelenk koyma törenine katılan Kardeşlerimiz

İzmir Vadi Başkanı Levent Özbakkaloğlu fotoğraf sergisinin açılışını yaparken

O'nu bir kez daha rahmetle andık.

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün 72. ölüm yıldönümü nedeniyle Atatürk Alanındaki törene katılan Kardeşler.

İzmir'de Türk Aydınlanmasında Eğitim Devrimi Konulu Loca Konferansları

1 Kasım 2010 Pazartesi:
İrfan (25) Locasında Beykan Askan tarafından *"Osmanlı Eğitim Sisteminden Cumhuriyet Dönemi Eğitim Devrimine Genel Bir Bakış"*

2 Kasım 2010 Salı:
Doğa (102) Locasında, Nihat Demirkol tarafından *"Tevhidi Tedrisattan Millet Mekteplerine"*

3 Kasım 2010 Çarşamba:
Promethe (16) Locasında, Ozan Aslan tarafından *"Dar-Ül Fünundan Üniversiteye"*

4 Kasım 2010 Perşembe:
İzmir (04) Locasında, Murat Tuncay tarafından *"Atatürk'ün Özlediği Toplum Modelinde Sanat"*

5 Kasım 2010 Cuma:
Hermes (192) Locasında, Hüsnü Erkan tarafından *"Türk Aydınlanmasından Bilgi Toplumuna"*

AKM-Yunus Emre Salonunu dolduran konuklar için verilen kokteylde, Büyük Üstat Remzi Sanver ve Önceki Büyük Üstatlardan Demir Savaşçın ve Can Arpaç da katıldılar.

AKM-Sergi Salonundaki Hanri Benazus ve Ahmet Gürel'in "ATATÜRK ARAMIZDA" fotoğraf sergisi: Yaşlısından gencine Atatürk resimlerinden oluşan sergi büyük ilgi gördü.

Cumhuriyet ve Atatürk Haftasında Halka Açık Etkinlikler

İzmir Vadisinin geleneksel halka açık etkinlikleri kapsamında "Ege Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi Yunus Emre Salonunda", Zeki Alasya'nın, Tunç Şanat ve Süleyman Şahin Kardeşlerin katkılarıyla, *"Bir Veda' nın Öyküsü"* teatral sunumu seyircilere duygusal anlar yaşattı.

Sunumun bitiminde salonu dolduran konuklar uzun süre ayakta alkışladılar.

Sunumun sonunda Büyük Üstat Remzi Sanver ve Büyük Üstat Yardımcısı Levent Özbakkaloğlu kısa birer teşekkür konuşması yaptılar.

Hâkim Büyük Âmir MEHMET GÜVEN AKÇAR'la söyleşi

Türkiye Yüksek Şûrası bugün,
17 Olgunlaşma Locası, 11 Şapitr,
11 Areopaj, 2 Haysiyet Divanı,
1 Yüksek Haysiyet Divanı,
1 Yüksek Danışma Divanı ve
Yüksek Şûra'da faaliyet gösteren
yaklaşık 3500 üyesi ile
Masonluğun hizmetindedir.

Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Riti, Türkiye Yüksek Şûrası

150 YAŞINDA

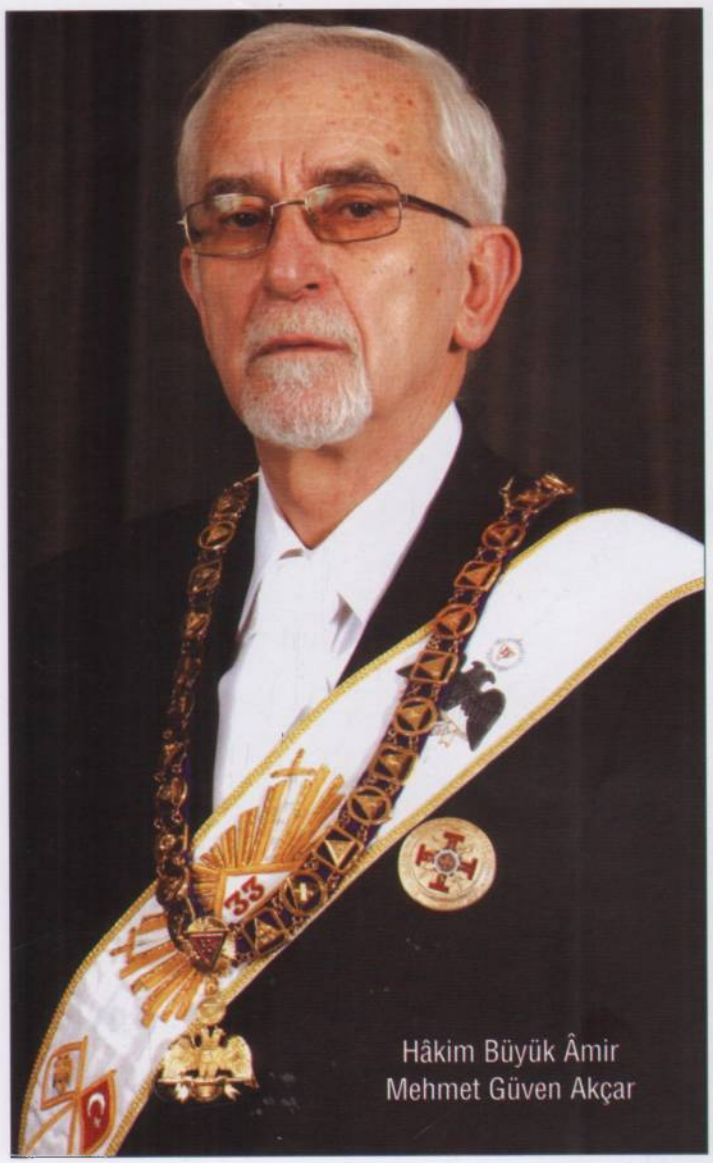
Hâkim Büyük Âmir
Mehmet Güven Akçar

Türkiye Yüksek Şûrasını bize biraz tanıtır mısınız?

TYŞ, üyelerini Türkiye Büyük Locası (HKMBL) ve muntazam bir obediansın Üstat derecesinde bir yılını tamamlamış Kardeşlerden alan ve tekâmül yolunda kendilerini geliştirmeleri için EKSR nizamı içinde faaliyet gösteren masonik bir kurumdur.

150. Yıl kutlamaları hakkında bilgi verir misiniz?

Türkiye Yüksek Şûrası 150. yıl kutlamaları çerçevesinde oluşturduğu komisyon ile çeşitli etkinlikler düzenleyecek. Bu önemli kutlamayı 150. yıl balosu ile başlatacağız. Etkinlikler dizimiz, Cihat Aşkın Kardeşimizin şefliğinde 150. yıl konseri ile devam edecek. Ankara ve İzmir'de balo ve konserler düzenleyeceğiz. Ayrıca 150. yıl anısına çeşitli hediyelik eşyalar ve Şûramızın tarihi ile ilgili bir de kitap hazırlıyoruz.

Kardeşlerimizin bu etkinliklerimize katılımı bizlere büyük keyif ve gurur verecektir. Tesviye vasıtasıyla bu çalışmalarımızı tüm Kardeşlerimize duyurma olanağını sağladığı için başta Büyük Üstat Remzi Sanver Kardeşimiz olmak üzere Tesviye Dergisinin Yayın Kurulu'na teşekkür ederiz.

Kuruluşunun üzerinden 150 yıl geçtikten sonra, TYŞ'nin bugününü nasıl tarif edersiniz? Kaç üyeniz var ve nasıl bir yapılanmaya sahipsiniz?

Türkiye Yüksek Şûrası bugün, 17 Olgunlaşma Locası, 11 Şapitr, 11 Areopaj, 2 Haysiyet Divanı, 1 Yüksek Haysiyet Divanı, 1 Yüksek Danışma Divanı ve Yüksek Şûra'da faaliyet gösteren yaklaşık 3500 üyesi vardır.

1975 – 1984 yılları arasında Şeref Hakim Büyük Âmirimiz Mukbil Gökdoğan Kardeşimizin belirttiği gibi, parasız, yersiz ola-

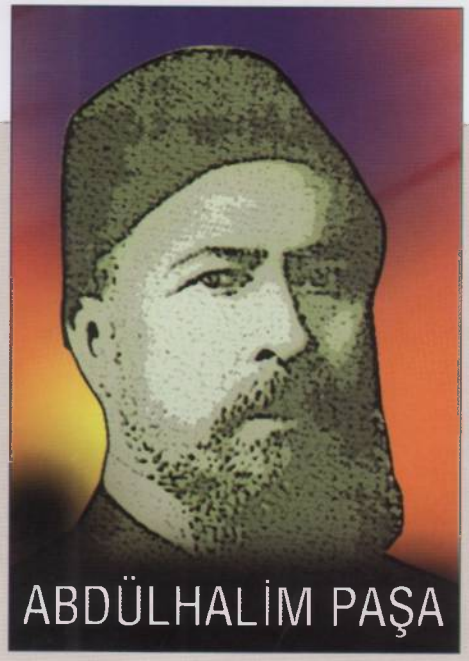

1861'den bugüne Yüksek Şûra

1861 yılında Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın oğlu Prens Abdülhalim Paşa 1786 Berlin Anayasası'na uygun olarak Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Riti Türkiye Yüksek Şûrası'nın İstanbul'da kurulmasına önderlik ederek ilk Hâkim Büyük Âmir'lik görevini üstlendi.

O tarihlerde Türkiye'de bir Büyük Loca olmamasına rağmen Yüksek Şûra'yı kurabilecek adet ve derecede Mason mevcuttu. Prens Abdülhalim Paşa bazı Türk Masonlarını 33. Dereceye yükseltti ve bunlardan dokuzu ile 24 Haziran 1861 tarihinde Fransa Yüksek Şûrası'nın yardımıyla Türkiye Yüksek Şûrası'nı ya da o zamanki adıyla Şûra-yı Âli-i Osmanî'yi kurdu.

Türkiye Yüksek Şûrası'nın bu kuruluş tarihi, Amerika Birleşik Devletleri Güney Jüridiksyonunun Charleston'daki Birleşik Yüksek Şûralar Ana Yüksek Şûrası tarafından 1869 yılında muntazam olarak tanındı.

Yüksek Şûra kısa bir faaliyet döneminden sonra 20. Yüzyılın ilk yıllarına kadar sürecek uzun bir uyku dönemine girdi. 1908 yılında Belçika Yüksek Şûrası Hâkim Büyük Âmiri *(aynı zamanda Belçika Ayan Meclisi İkinci Reisi)* Profesör Comte Eugene Goblet d'Aviella'ın himayesinde, Belçika, Fransa, İtalya, Macaristan, İsviçre vs. Yüksek Şûralarının tasvibi ile Yüksek Şûranın kurulmasına ve bu kuruluşun Mısır Yüksek Şûrası tarafından yapılmasına karar verildi.

Mısır Yüksek Şûrası, kendi âzasından Prens Aziz Hasan Paşa'yı geniş salâhiyetlerle bu teşkilâtı kurmağa memur etti.

3 Mart 1909 günü gerçekleştirilen toplantı ile aralarında Talât Paşa, Maliye Nazırı Cavid Bey, Dr. Rıza Tevfik, Mişel Noradunkyan, David Cohen gibi isimlerin bulunduğu 18 Kardeş 33. dereceye terfi ettirilerek Türkiye Yüksek Şûra'sının kuruluşu gerçekleştirildi ve bir sirküler ile ilan edildi.

Böylece Türkiye ve tevabîi memleketlerde en yüksek ve hâkim kudreti bulunan Türkiye Yüksek Şûrası "Şûra-yı Âlî-i Osmânî" adı ile çalışmalarına yeniden başladı.

Hâkim Büyük Âmirliğe Prens Aziz Hasan Paşa getirildi.

1935 senesinde Türkiye'de Masonluğun faaliyetini tatil ettiği devrede Yüksek Şûra çalışmalarına az da olsa devam etti, hatta 33 dereceli Kardeşlerin reisliği altında ilk 3 derecede çalışmak üzere Localar da kuruldu. Bunlar, bugün hâlâ çalışmakta olan İdeal, Kültür ve Ülkü Localarıdır, ancak gerek Yüksek Şûra, gerekse bu Localar muntazam bir şekilde toplanamadılar.

Cemiyetler Kanunun değişmesinden sonra 5 Şubat 1948'de Masonluk resmî bir şekilde yeniden çalışmalarına başladı.

Yüksek Şûra hem remzî, hem felsefî derecelerin idaresini kendi üzerine alarak çalışmalarına başladı.1935'ten evvelki Locaların açılmasına izin verilmemiş, Yüksek Şûraya bağlı yeni Localar kurulmağa başlanmıştı. Nur-u Ziya sokağındaki binanın halkevleri tarafından kullanılmakta olması yüzünden önce Sıraselviler'deki Ayla Apartmanının üçüncü katını kiralayarak burada çalışmaya başlayan Yüksek Şûra, Tepebaşı'ndaki 111 numaralı binanın satın alınıp 29.09.1952 tarihinde açılışının yapılması üzerine buraya taşınmıştır.

Yüksek Şûra, bir Büyük Loca kurulmasını 30 Eylül 1950 tarihli toplantısında "Türkiye Yüksek Şûrasına bağlı Büyük Mahfil" olarak kabul etti

1965 olaylarından sonra 1967'de Türkiye Yüksek Şûrası reorganize edildi ve Ekrem Tok Hâkim Büyük Âmir seçildi. Reorganizasyonu takiben 750 üye ile çalışan Türkiye Yüksek Şurası Ertuğrul Kemal Eyüboğlu, Mukbil Gökdoğan, Sahir Erman, Faruk Erengül, Süha Umur, Ergün Toğrol ve Mehmet Güven Akçar kardeşlerin Hakim Büyük Amirliklerinde bugün 3489 üye kardeş ile çalışmalarını devam ettirmektedir.

rak, kiralık tek bir odada çalışmalara başlayan Yüksek Şûramız halen İstanbul, Ankara, İzmir ve Bursa'da kendi binalarına sahip durumdadır.

TYŞ'nın dünyadaki konumu nedir?

Türkiye Yüksek Şûrası gerek Avrupa'da gerek dünyada mümtaz bir yere sahip olup, 31'i Avrupa'da olmak üzere dünyada 51 Yüksek Şûra ile karşılıklı dostluk ilişkileri tesis etmiştir;

Avrupa ve Katılmış Ülkelerin Yüksek Şûralarının istişari mahiyette kurmuş oldukları "Dörtler Komitesi"nin Başkanlığını deruhte etmektedir. TYŞ'sı her yıl Avrupa Yüksek Şûralarının Hâkim Büyük Âmirler konferanslarına katılmaktadır. 1973, 1982 ve 2001 Avrupa Hâkim Büyük Âmirleri konferansları İstanbul'da

tertip edilmiştir, 2013 yılında da 51. konferans İstanbul'da tertip edilecektir.

Dünyada verilmiş ilk ve tek Masonik Barış Ödülüne sahip olan Türkiye Yüksek Şûrası 150. yıl kutlamaları çerçevesinde Şeref Hâkim Büyük Âmiri Sahir Erman almış olup, bu şeref dünyada sadece Şûramıza aittir.

Türkiye Büyük Locası ile olan ilişkileriniz nasıldır?

Daha öncede belirttiğimiz gibi, üyelerimiz HKMBLnin bir yılını doldurmuş Üstat derecesindeki üyeleri arasından seçilir. Dolayısıyla Yüksek Şûra üyesi olabilmek için HKMBL üyesi olmak şarttır. Üyemizin düzenli bir Mason olması vazgeçilmez koşul olduğundan, HKMBL' de üyeliği düşen bir Kardeşin, Şûradan da kaydı silinir.

Türkiye Yüksek Şûrası ile HKMBL arasında kuruluşundan bu yana büyük bir dayanışma, anlaşma, öngörülü ve karşılıklı sevgi ve nezaket kurallarına bağlı birliktelik yaşanmaktadır.

Türkiye Yüksek Şûrası, HKMBL de seçilen Büyük Üstad'a, derecesi ne olursa olsun, 33. dereceyi tevcih eder, böylece de Büyük Üstad'ın Şûra çalışmaları hakkında bilgi sahibi olmasını sağlar.

Hâkim Büyük Âmir de HKMBL'nin Konvan davetlerine icabet eder.

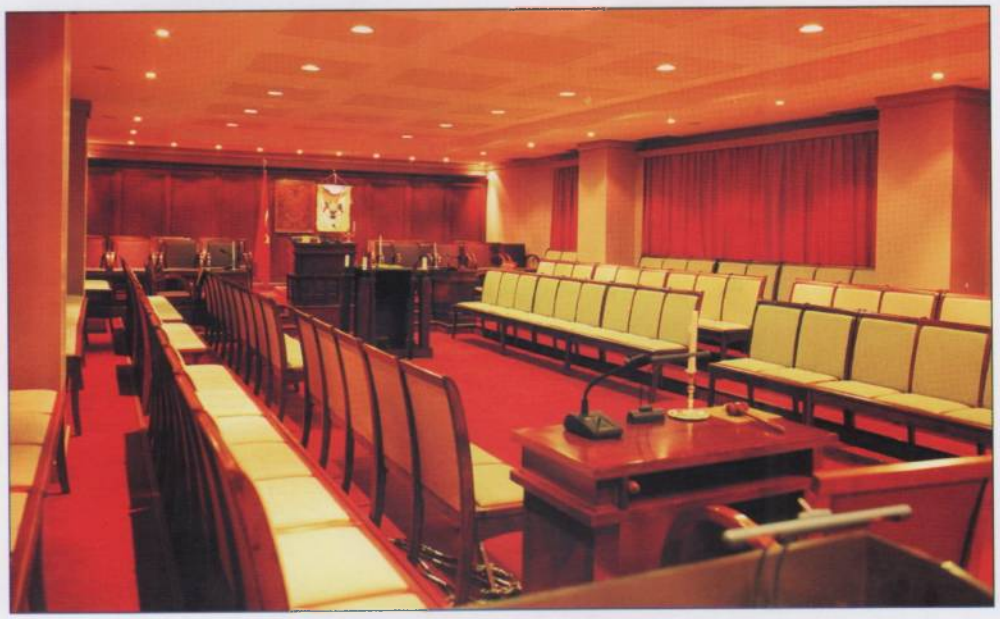

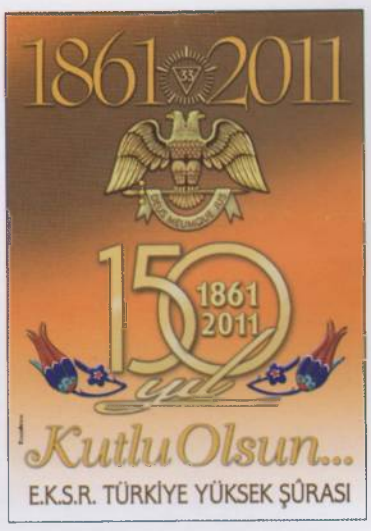

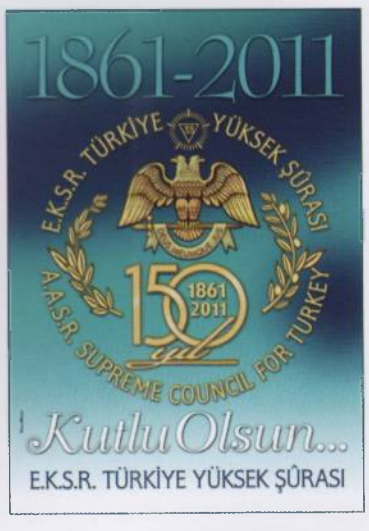

150. yıl kurumsal kimlik ve madalya çalışmalarını Tümer Argın yaptı.

Konuşma ve tez hazırlayacaklar için ...

NURU ZİYA SOKAĞINDAKİ YENİ KÜTÜPHANE AÇILDI.

Kütüphanede, araştırma yapan okurların gerek gördükleri sayfaları edinmeleri amacıyla fotokopi yapma olanağı da sunulmaktadır.

İstanbul Vadisi Kitaplık ve Arşiv Komitesi

Nuru Ziya Sokağında sıralanmış binaların en yenisi, inşaatı tamamlanarak Nuru Ziya 29 (sokağın numaraları yaklaşık 150 yıl sonra değiştirildiği için artık 19) numarada açılmış bulunmaktadır. Burada bulunan eski bina, mahkeme kanalıyla satışa çıkarıldığında satın alınmıştı. Bir süre yemek salonu ve depo olarak kullanılan bina, Taksim - Şişhane metro tüneli kazısı sırasında hasar gördüğünden 2005 yılında yıktırılarak yerine şimdiki yeni bina yapıldı. Binanın iç tezyinatı 2009 yılı sonbaharında bitirilerek hizmete alındı.

Nuru Ziya Sokağındaki yeni binamıza, önce kütüphane taşındı. Büyük Loca kütüphanesi, 2009 sonbaharından bu yana yeni adresinde okurlarına hizmet vermektedir.

Kütüphane, aydınlanma ve havalandırma açısından daha iyi koşullardaki yeni yerinde, 2500'den fazla kitabıyla faaliyetini sürdürmektedir.

Genellikle, üyelerin çoğunluğunun tez hazırlama aşamalarında ziyaret gereği duydukları ve toplantı öncesinde tez konularıyla ilgili bir kaç kaynak alıp bir dahaki tez hazırlamaya kadar uğramak fırsatı bulmadıkları kütüphaneyi tanımaya biraz zaman ayıracaklar ilginç yapıtlarla karşılaşacaklardır.

Kütüphanede bir bölümü 19. yüzyıldan kalma çok sayıda İngilizce, Fransızca ve Almanca kaynak kitap yer almaktadır. Kütüphane dermesi içinde, İngiltere Birleşik Büyük Locası'na bağlı 2076 numaralı Quatuor Coronati Araştırma Locasının çalışmalarının toplandığı Ars Quatuor Coronatorum yıllığının 1886'da çıkmış olan ilk sayısından başlayan koleksiyonu gibi eşsiz eserler bulunmaktadır. Önceki Büyük Hatip Tanju Koray'ın çok değerli kütüphanesinin bir bölümünü oluşturan, çoğu Fransızca kitaplardan oluşan bölüm de kütüphanenin zenginlikleri arasındadır.

Kütüphanede, araştırma yapan okurların gerek gördükleri sayfaları edinmeleri amacıyla fotokopi yapma olanağı da sunulmaktadır.

Kütüphanemizin dermesi içinde bir tarihi arşiv de yer almaktadır.

Büyük Loca'nın yüz yılı aşkın tarihi boyunca yaşanan bazı fiziki yıpranmalar nedeniyle tarihi arşiv, eksiksiz olmaktan uzaktır. Bugüne kadar, depolama anlayışıyla saklanmış olan arşivin tasnifi ile hem daha iyi korunması hem de gelecekte araştırmacılara daha işlevsel olarak sunulması amacıyla elektronik ortama aktarılma çalışmalarına başlanmıştır.

Kütüphane, yeni yerinde, her zaman olduğu gibi konuşma veya tez hazırlayacakları beklediği gibi, masonluğun klasik yapıtlarını okumak ve araştırma yapmak isteyenleri de ağırlamaya hazırdır.

Osmanlı İmparatorluğu'nda Katolik cemaatler ve misyonerlerin etkisi altındaki eğitim sisteminde İtalya locası'nın kurduğu İtalyan okulu ile başlayan laikleşme hareketi, Fransa Grand Orient'ının 1869 Konvan'ının etkisiyle hızlandı.

Osmanlı İmparatorluğu'nda MASONLUKLA GELEN LAİK EĞİTİM

Konvan'da okulların laikleşmesi için her Kardeşin elinden geleni yapması istenmişti. 1868 yılında Sultan Abdülaziz'in Galatasaray Lisesi'ni yeniden yapılandırılması Osmanlı topraklarında cemaat okullarının savunmasında açılan ilk gedik oldu.

Celil Layiktez

Osmanlı İmparatorluğu,'nda Katolik cemaatlerin topluma en büyük katkıları açtıkları okullar olmuştur. Maurice Barrès'e göre 1905 yılında, İmparatorluk'ta 300'den fazla Fransız cemaat okulu vardı.[1] Birinci Dünya Savaşı'nın arifesinde, bugünkü Türkiye sınırları içinde bu okulların sayısı yüzden fazla idi.[2] Fransız nüfuzuna açık yerleşim merkezlerinde (İstanbul, İzmir, Batı Anadolu, Makedonya, Karadeniz sahil şeridi, Kilikya (Tarsus-Alanya), Lübnan, Filistin, Mısır) yaklaşık her kentte en az bir cemaat okulu vardı. Demiryolları sayesinde de bu okul ağı daha önceleri misyonerlerin ulaşamadığı bölgeleri de kapsıyordu. Anadolu Demiryolu Şirketinin neredeyse her istasyonunun bulunduğu kentte (İzmit, Eskişehir, Konya ve Kayseri) Cizvitlerle Assomptionnist cemaatlerin, okulları vardı.[3]

Doğal olarak, Katolik Kilisesine karşı mücadeleye kendilerini adayan Fransa Grand Orient'ına bağlı Kardeşler, cemaatlerin eğitim faaliyetlerinin farkındaydılar. Bu konu hakkında en kapsamlı yazı, Galatasaray Lisesi'nde öğretim üyesi, Etoile du Bosphore Locası üyesi bir Kardeşin 1901 yılında yollamış olduğu rapordur.[4] Bu raporda İstanbul'da Katolik eğitim ağının tamamı tasvir edilmektedir. Pedagojik konularda uzman olan biri tarafından yazılan bu rapor, okul programları, sınıflarda kullanılan el kitapları, ödül sistemi, okul kulüpleri, günlük ders saatleri gibi konuları içermektedir. Açıktır ki rapor cemaat okullarını övmek için yazılmamıştır. Raporun amacı dinî okulların çocuklarda zekâ geliştirme yerine, itaat ve saygı duygularını teşvik ettiklerini, böylece de gençlerin enerjilerini Kilise yararına yönlendirdiklerini sergilemekti.

İstanbul'da açılan Fransız, İngiliz v.b. okulları Hıristiyan misyonerliğinin bir ürünüydü ve kendi ülkelerinin kültür ve nüfuzunu yaymayı amaçlıyorlardı. Oysa *İtalia* Locasının kurduğu İtalyan okulu, laikliğin koruyucusu olarak İstanbul'da yaşayan İtalyan çocuklarına laik bir eğitim verebilme amacını taşıyordu. Okulun açılışını yapan da Garibaldi'nin kumandanlarından Germano Marchese Kardeş idi. Okulu sponsor etmenin ağır yükü bir kaç yıl sonra *İtalia* Locasının kapanmasına neden olacaktı.

Lübnan ve Mısır'da hedef aynıydı. Cemaatlerin eğitim faaliyetleri ana tehlike olarak algılanıyordu. Mısır ve Lübnanlı Masonlar cemaatleri öncelikle Kilisenin çıkarlarını gözetmekle suçluyorlardı; cemaatler ayrıca, despotizmi desteklemek üzere gençlere dogmatik bilgi aşılamak ve böylece onları günün gerçek ihtiyaçlarından uzaklaştırmaktan sorumlu tutuluyordu. 1907 yılında, "Les Amis du Progrès" Locası Üstadı Muhteriminin yazdığı rapor Yakın Doğu'da cemaatlerin bu tarz faaliyetlerine dikkat çekiyor ve kızların eğitimine önem verilmediğini vurguluyordu.[5]

1- Maurice Barrès Faut-il autoriser les congrégations, Paris, 1923, Plon-Nourrit, s. 533.

2- Robert Mantran, "Les écoles françaises en Turquie (1925-1931), in P. Dumont ve J.-J. Bacqué-Grammont (eds.), La Turquie et la France à l'époque d'Atatürk, Paris. Association pour le développement des études Turques, 1981, s. 179-189.

3- Christiane Babot, Les missions jésuites et assomptionnistes en Anatolie (Turquie) à la fin de l'Empire otoman et au début de la République turque, doktora tezi, Marc Bloch- Starsbourg Üniversitesi, 2000.

4- Fransa Grand Orient'ı arşivleri, Etoile du Bosphore, "Les français et l'enseignement à Constantinople. L'influence française, ce qu'elle aurait pu et dû être, ce qu'elle est devenue, (Constantinople), 1901, 84 sayfa.

5- E . Anduze, op. cit, cilt 2, s. 455 (Les Amis du Progrès Locası Üstadı Muhtereminin 7 Nisan 1907 tarihli mektubu).

Galatasaray Lisesi'nin görkemli kapısı ve iç avlusu

Cemaat eğitiminin yayılmasını önlemek için ne yapılabilirdi? Fransa Grand Orient'ı bu konuyu 1869 Konvanının gündemine aldı. Okulların laikleşmesi için (sécularisation = sekülerleşme) her Kardeşin elinden geleni yapması istenmişti. Yeni öğretim sistemi laik olmaktan öte, tüm çocuklara parasız ve mecburi olacaktı. Masonların bu seferberliklerinin dışında, birçok müessese, başlarında, 1866'da kurulan "Ligue de l'Enseignement" (Eğitim Ligi), herkese açık laik Cumhuriyetçi bir okul ağının kurulabilmesi için yardımı temin etmek üzere aktif bir kampanya başlattı.

1481 yılında Enderun (Hümayun Mektebi) olarak kurulan, 1820 yılında askerî tıbbiye ve kışla olarak kullanılan bina 1868 yılında Sultan Abdülaziz tarafından şimdiki Galatasaray Lisesi şeklinde yeniden yapılandırıldı. Bu ünlü müessese Fransız yeni eğitim ideolojisinin Fransa Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Türkiye'ye ihraç edebildiği tipik bir örnektir. Bu Osmanlı topraklarında cemaat okullarının savunmasında açılan ilk gediktir.

Galatasaray Lisesi İstanbul'da kuruluş aşamasında iken, Fransa Grand Orient'ına bağlı Lübnan Hürmasonları da eğitim konularına eğiliyorlardı. "Le Liban" Locasının yolladığı bir rapora göre, bu Loca "yoksulların okutulması" ve "yetimlerin eğitimi" için önemli harcamalar yapmıştı.[6] 1876'da Loca kendi okul ağını kurmaya teşebbüs etti. Bu okullarda Hürmasonların çocukları ile toplumun en yoksul sınıflarının çocukları, hiçbir din ve mezhep ayırımı yapılmadan, birlikte okuyacaklardı.[7]

Bu projenin başarılamadığı anlaşılıyor. Lübnan'da Fransız diplomatik ve konsolosluk çevrelerinin desteklediği çok sayıda cemaat okulu vardı, laik okulların barınma şansı yok gibiydi. Yine de kısa bir süre için, ondokuzuncu yüzyılın sonlarında, Beyrut Masonları, Fransa Grand Orient'ına bağlı Henri Olivier adlı bir Kardeşin açtığı laik okula destek oldular.[8] Okul ciddi engellerle karşılaşmış ve gelişme planlarına son vermek zorunda kalmıştı. Ancak, birkaç yıl sonra, güçlü masonik bağları ile çok faal bir müessese olan Mission Laïque française", günümüzde hâlâ var olan bir laik okul açmayı başardı.[9] Le Liban Locası üyelerinin arasında çok sayıda öğretmenin olduğu ilginç bir saptamadır.[10] Her ne kadar bu öğretmenler cemaat okullarında çalışıyor idiyseler de, Lübnan'da laik eğitimin gerçekleşmesi için büyük çaba harcıyorlardı.

Mısır'da da buna benzer bir durum vardı: ülkede yaşayan Fransız Hürmasonlar laik okul ağının kurulmasına destek için Fransız hükümetinden finansal destek almaya çalışıyorlardı.

Fransa Grand Orient'ına bağlı Kardeşler Mısır eğitim sistemi içinde görev almayı başararak pedagojik vizyonlarını gerçekleştirme imkânını bulmuşlardı. Bu Hürmasonlardan biri, Fransa ilk öğretim müfettişi, Mısır'a yerleşen Peltier Bey, 1885 yılında Kahire Öğretmen Lisesine müdür tayin edildi. Bu görevde iken, birkaç meslektaşı ile birlikte "Şark okullarında kulla-

6- Fransa Grand Orient arşivleri, Le Liban, Nisan 1876 tarihli dilekçe.

7- Fransa Grand Orient'ı Arşivleri, a.e., E. Anduze, a.e., cilt 2, s. 490.

8- Le Liban Locasının Grand Orient'a yolladığı 29 Ağustos 1902 tarihli mektup. Bu mektup E. Anduze da a.e.'de, cilt 2, s. 506 aynı mektubu konu etmektedir.

9- Andre" tHéVENİN, La mission la"que française à travers son histoire, 2002, s.87-91

10- E. Anduze'un yayımladığı 1883 Loca matrikül cetveline göre, a.e., cilt 1, s. 166-167.

nılmak üzere Fransız Dil Dersleri"[11] kitabını yayımladı. Peltier Bey, ayrıca tüm ülkedeki muhtelif okullara çok sayıda Fransız öğretmen görevlendirdi. Bu öğretmenler, Fransa Grand Orient'ının etkisinde Mısır'da Hürmasonluğa bağlı laik eğitim sistemini geliştirdiler.

Filistin'de "yurdumuz olan Osmanlı İmparatorluğu'nda Masonik fikirlerin yayılmasında çıkış noktası çocukların mutluluğu için çalışma sloganımız olmalıdır" söylemleriyle Hürmasonlar sürekli çalıştıklarını ifade ediyorlardı. Bu bağlamda, İmparatorluğun tüm topraklarında Masonik faaliyetleri koordine etmek üzere, Yafa'da kurulan Barkai Locası Osmanlı Grand Orient'ı (OGO) ile müşterek hareket etme iznini GODF'dan istiyordu:

Ülkemizin durumu masonik fikirlerin gelişmesine fevkalade müsaittir. İstanbul'da bir Türk Grand Orient'ının mevcudiyeti ülkenin tüm sosyal sınıflarının kalkınmasına hizmet edecektir, bu bağlamda Barkai Locası bu yeni Masonik gücü tanımanızı istemektedir.

GODF'la yazışmaları nedeniyle, Filistin Localarının içinde faaliyetleri ile geliştirdiği projeler hakkında tek iz bırakan Loca, Kudüs'te Moriah Locası olmuştur. Yalnız projeler anlatılarak, sonuçlar kaydedilmediğinden, projelerin ne kadarının hayata geçirildiğini bilemiyoruz. Loca üyelerinin kullanımı için bir "bilimsel, sosyolojik ve filantropik kütüphane kurulması"; Fransa Konsolosluğunun gözetiminde, Fransa'nın himayesine alınmış yeni azat edilen Faslıların parasız sağlık bakımlarını gerçekleştirecek bir dispanserin kurulması; Kudüs'te elektrik enerjisi üretecek ve elektrikle işleyen tramvay şebekesini kurmak için bir Fransız şirketinin kurulması ve bu şirket için teşviklerin elde edilmesi gibi projeler vardı. **Teklif edilen tüm projeler arasında en idealist olanı Kudüs'te bir laik okulun açılmasıydı.** Filistin'deki tüm okullar özeldi ve dini eğitim veriyorlardı. Devletin eğitim sistemi de, ilk sınıflarda Müslüman çocuklara dini eğitim vermekti. Moriah Locası[12] halkın desteğini kazanmak üzere, bu son projelerini yerel bir gazetede yayınladıkları makale ile anlattılar ve kentte laik bir Fransız orta okulunun kurulmasını istemek için, Kudüs'te Fransız Konsolosu ile görüşecek bir heyeti görevlendirdiler. Kudüs'te Moriah Locası, 316 aile reisinin toplam 622 çocuk için imzaladıkları laik bir okulun açılmasına dair dilekçeyi ilgililere verdi. Ancak, muhafazakâr Osmanlı kamuoyunu rahatsız etmek istemeyen Konsolos bu müracaatı cevapsız bıraktı.

Yirminci yüzyılın başlarında, "L'Etoile du Bosphore" Locası Kardeşleri eğitimde masonik ilkeleri benimseyen laik bir okul kurmayı amaçladılar. Masonların çoğu Osmanlı burjuvazisinin üst katmanlarından geldikleri için, projeyi gerçekleştirecek finans gücüne sahiptiler. Osmanlı bürokrasisine de kolay ulaşabiliyorlardı.

Arap basınında, Beyrut'taki Amerikan Üniversitesi modelinde, Filistin'de de bir yüksek eğitim okulunun açılmasına dair bir Fransız projesinden bahis vardı.

İstanbul'da, cemaat okullarına Masonik reaksiyon Beyrut ve Kahire'de olanlara benzemektedir. Yirminci yüzyılın başlarında, "L'Etoile du Bosphore" Locası Kardeşleri eğitimde masonik ilkeleri benimseyen laik bir okul kurmayı amaçladılar. Böyle

11- Cours de français à l'usage des écoles d'Orient. Paris, Delagrave, 1898.

12- Moriah Locası üyesi Nissim Farhi'nin (Kudüs'te AIU ilk okulunun müdürü) sunduğu rapora göre Kudüs'te altı din/ mezhep ve beş değişik milliyette mensup 20 okul 10.000 öğrenciye eğitim sağlıyordu. 19 Haziran 1913. BN, RES FM2-142. El Liberal'de çıkan bir rapora göre Kudüs'te 73 okul vardı.

bir projeyi tasarlamak gerçekleştirmekten kolaydı. Masonların çoğu Osmanlı burjuvazisinin üst katmanlarından geldikleri için, projeyi gerçekleştirecek finans gücüne sahiptiler. Osmanlı bürokrasisine de kolay ulaşabiliyorlardı. Bürokrasinin üst kademelerinden çok sayıda Kardeş Fransız Localarına devam ediyordu ve yardıma hazırdılar. Bu grubun içinde çok sayıda doktor, mühendis, hukukçu ve gazeteci vardı. Ancak eğitim sahasında öğretmenlerin gelirleri, üye çoğunluğunun Osmanlı elit tabakasına ait olan Locaların aidatlarını karşılayamayacak kadar düşüktü. Kaldı ki, daha önce de belirttiğimiz gibi, Fransız diplomatik ve konsolosluk ağı, birkaç idealist pedagogun kurduğu laik okullar yerine Katolik cemaat okullarını destekliyordu. Bu stratejinin bir nedeni de Osmanlı İmparatorluğunda çok sayıda bulunan Protestan vakıflarına karşı Katolik vakıflarının mücadele etme ihtiyacıydı. En kolay mücadele tarzı dine karşı dini kullanmaktı.

Bu arada, Fransız diplomatların büyük çoğunluğunun Katolik ortamlarda yetişmiş olduklarını unutmamak gerekir. Bazı diplomatların Mason olmalarına rağmen, sefaretler ve konsolosluklar genelde masonik girişimlere sıcak bakmıyordu.

Ancak, yirminci yüzyılın başlarından itibaren durum değişti. Fransa'da antiklerikal zümreler görüşlerini empoze edebildiler, cemaatler hükümetten uzaklaştırıldı ve 1905 laiklik yasası ile, din ve devlet işleri kesin bir şekilde ayrıldı.

Bu politikanın paradoksal sonucu Yakın Doğu'da cemaat faaliyetlerinin artışı olmuştur. Ancak, aynı zamanda Fransa Hükümeti laik okulların açılışını desteklemeye başlamıştır. Bu bağlamda 1906 yılında, Grand Orient'la yakın bağları olan *Mission Laïque française,* Selânik'te, günümüzde faaliyetini sürdürmeye devam eden, Fransız Lise'sini açmayı başarmıştır. Buna benzer okullar Beyrut, Kahire ve İskenderiye'de de açılmıştır.[13]

13- A. Thevenin, op. cit., s. 80 - 107

Not: Bu çalışmada Prof. Paul Dumont'un "Osmanlı Hürmasonluğu ve Laiklik"le Prof. Michelle Campos'un "Osmanlı Filistin'inde Hürmasonluk" makalelerinden yararlanılmıştır.

YENİ YILA MERHABA !...

Sevgili Kardeşlerim,

Dünya sahnesine çıkartıldığımız andan itibaren hepimiz engellenemeyen, durdurulamayan, yavaşlatılamayan bir yolculuk oyununun figüranları oluyoruz .

Çoğumuz bu durumu severek benimsiyoruz ama, oyundaki rolümüzün ne kadar süreceğini de bilemiyoruz. Tek çare, perde kapanırken olsun sahnede ne kadar kaldığımızı saptamak !.. Bunun için saatleri icat ediyoruz, takvimleri yapıyoruz ve akıp giden zamanı, yeni yıl adını verdiğimiz dilimlere bölüp, adeta yavaşlatmaya çalışıyoruz.

İşin garibi; aslında bizleri dünya sahnesindeki oyun süremizin sonuna yaklaştıran bu yeni yılları, büyük bir sevinçle, heyecanla ve görkemli törenlerle karşılıyoruz.
İlk bakışta, bireyler olarak gelmesini istemediğimiz bir sona adım, adım yaklaşmayı coşku ile karşılamamız, bana büyük bir çelişki gibi görünüyor. Ama bu konuya insanlık açısından ve Mason gözüyle baktığımızda; her yeni yıla geçmişteki hatalarımızdan bir adım daha uzaklaşmak umuduyla giriyorsak, insan olabilmenin saygınlığını bir adım daha ileri götüre bileceksek, bağnazlığın karşısında aklın ışığı, savaş karşısında barış, düşmanlık karşısında sevgi ağır basacaksa, kaba kuvvete ve kör karanlığa dur diyebileceksek, çıkarlarımıza ve hırslarımıza yenik düşmeyeceksek her yeni yılı coşku ile karşılamak, çelişki değil anlamlı bir davranıştır.

Ben Yeni Yıllara Masonluk penceremizden bakarken; ideal insanlık parkurunda birbirleriyle yarışan pek çok kardeşimi de gördüğüm için, O'nu yeni umutlarla karşılıyorum.

Ancak umutlarımın yanı sıra; uygarlığın kendini aştığı çağımızda dahi, dünyanın her tarafında insan sevgisini unutmuş, hem cinslerine ve hatta kendilerine bile saygı duymayan, sadece kişisel çıkarlarının, bâtılın, hırslarının peşinde koşan ve hedeflerine varmak için insanların milli duygularıyla dinî inançlarını sömüren, farklı düşündükleri için onları öldürmekten çekinmeyen kişilerin giderek arttığını ve aramızda seçme hatalarımız yüzünden Masonlukla bağdaşmayan davranışlar sergileyen kişilerin olduğunu görmek de beni endişelendiriyor.

Bu nedenle , bir taraftan hepinizin yeni yılını kutlarken, bir taraftan da yarım yüz yıllık bir kardeş sıfatı ile Masonik ilkelere gönül vermiş olan bütün kardeşlerimi, insanlığın aydınlık yarınlara bir an önce kavuşması için hiç ara vermeden çalışırken, Masonluğa leke sürebilecek her şeye karşı "uyanık ve dikkatli olmaya" davet ediyorum .

Bu zorlu uğraşımızda; aklın ışığı yolumuzu aydınlatsın, kalplerimizdeki insan sevgisi bize güç versin ve erdemli insanlar olmanın güzelliği ömürlerimizi süslesin.

Can Arpaç

İTALYAN P2 OLAYI

6 Temmuz 1875 tarihli Genel Kurulun Roma'daki toplantısında Büyük Sekreter Castellazzo kolayca anlaşılabilecek nedenlerden dolayı, bazı kişiler hiç bir zaman Localara katılmayacaklar, veya, katılırlarsa dahi, aktif olamayacalardır. Oysa bunlar "ayrı bir şekilde" teşkilatlanırlarsa, topluma ve Hürmasonluğa büyük faydaları olabilecektir. demişti.

Katolik İtalya'da aforoz edilmiş Hürmasonluk'a üye olmak, politik sahada bir mahzur teşkil ediyordu; bir de, Akdeniz ülkesi olan İtalya'da, tepede olan insanları iltimas peşinde koşabilecek Kardeşlerin aşırı ilgisinden korumak gerekiyordu.

Yazan: Edward E. Stolper **Çeviren: Celil Layiktez** • *(Ars Quatuor Coronatorum, Sayı 118 - 2006)*

O gün bir karar alınmadı, Konsey konunun yalnızca akademik olduğu kanaatine varmıştı.

26 Mart 1877 günü, Büyük Üstat Giuseppe Mazzoni'nin arzusu üzerine, Büyük Kurul Propaganda Massonica adında bir locanın Roma'da kurulmasına karar verdi.

Aynı yılın Haziran ayında, Genel Kurul'da, Büyük Sekreter faaliyet raporunda, şüpheci bir despotizmin düşünce hürriyetini kısıtladığı bahtsız ülkelerde misyonu Masonluğu tanıtmak olacak olan Propaganda Massonica Locası'nın kurulduğunu söyledi. Büyük Sekreterin konuşmasında Loca'nın bu idealist görevi nasıl yerine getireceği izah edilmemişse de, haber heyecanla karşılandı. Hatta delegelerden biri, Roma'da yeni kurulan bu Locaya destek olmak için tüm Kardeşlerin 10'ar Liret katkıda bulunmalarını önerdi. Bu son teklif kabul görmedi.

LA LOGGIA "PROPAGANDA 2"

İki yıl sonra, 1879'da, aynı isimde iki Loca daha, Sestri Levante'de ve Torino'da kuruldu.

1879 yılında, ilk Propaganda Massonica Locası'nın üyesi ve "Rivista della Massoneria Italiana" dergisinin editörü, ileride Büyük Sekreter olacak Ulisse Bacci, Loca'nın gö-

revlerini tarif ederken daha gerçekçi bir ifade kullanmıştır:

1. Özel sosyal durumları nedeniyle olağan bir locada hiçbir zaman bulunamayacak kişilere muntazam bir imkân tanımak.

2. İtalyan Masonluğuna hizmet etmek. Loca çok ender toplanmakla beraber, hedefini hiçbir zaman ihmal etmeyecektir.

1885'de, Bacci Kardeş "*...tümü toplumun üst seviyelerinde olan bu Loca Kardeşlerinin Hürmasonluğa büyük hizmetlerde bulunduklarını*"[1] ifade ediyordu. Gerçekten de, o tarihte, Giosue Carducci, Giovanni Bovio, Aurelio Saffi, Agostino Depretis, Francesco Crispi gibi İtalyan politika ve sosyal dünyasında çok önemli kişiler *Propaganda Massonica* Locası'nın üyesiydi ve bunlar heyecanlı vatansever, eski asker ve özgürlük savaşçılarıydı. İtalya'nın dışında. Uruguay ve Polonya'da da idealleri uğruna çarpışmışlardı. Guiseppe Garibaldi Kardeş liderleriydi ve Hürmasonluğu kurulacak adil ve namuslu bir hükümetin çıkış noktası gibi görüyorlardı. Loca Kardeşlerinin tümü iyi niyetli idi ve P2 skandalını akla getirebilecek bir şekli, havası yoktu.

İtalyan Büyük Kurulu *(Giunta)* tersimatlarından alınan aşağıdaki örnekler, yirminci yüzyılın başlarında İtalyan Hürmasonluğunda geçerli olan bazı garip uygulamaları sergilemektedir.

5 Ekim 1905'te Ruggero Leoncavallo'nun Propaganda Locasına kaydını yaptırma talebi görüşüldü. Ancak 12 Ekim 1905 tarihli Kurul toplantısı tersimatında şöyle bir kayıt vardır: "... Ruggero Leoncavallo'nun Papa ile yazışmakta olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle, *Propaganda* Locasına bu müracaatın kabul edilmemesine dair talimat verilmiştir." O tarihlerde Katolik Kilisesi ile Hürmasonluk münasebetleri dostane olmaktan çok uzaktı. Hatta Büyük Üstat Guiseppe Mazzoni, genç ateşli avukatlık yıllarında, kötü şöhretli Vatikan zindanlarında uzun süre hapsedilmişti.

1907'de Büyük Kurul garip bir olayla karşılaştı. İtalya Grand Orient'ı, kendi mavi localarının dışında, Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti ile günümüzde faaliyetine devam eden, *Serene Grand Lodge of the Symbolic Art*[2] Ritinin mavi localarını da yönetiyordu. Propaganda Massonica Locası İskoç Ritine bağlıydı. Ancak, 1922'de Alabama Büyük locası İtalya Grand Orient'ından tanımasını kaldırdığında, Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti mavi localara sahip olmaktan vazgeçti.

Büyük Görevliler Kurulu'na 10 Ocak 1907 tarihli mektubu ile *Serene Grand Lodge of the Symbolic Art* da, Propaganda gibi ayrıcalıklara sahip bir loca kurmaya hakkının olduğunu iddia ediyordu. Büyük Kurul, genelde ayrıcalıklı locaların olmasına karşı çıkarak Propaganda Locasının kapatılması gerektiğine karar verdi.

Kapatma kararı

Tersimata geçen karar maddesi şöyleydi:

"Masonik anayasaya uymayan tekrislerle haricilerin kabul edildiği, hiç toplanmayan ve aidat ödemeyen bir Loca, intizam kaidelerine göre var sayılmaz. Bu nedenle *Propaganda Massonica* Locasının lağvedilmesine ve, olağan üstü durumlarda, masonik müesseselere büyük hizmette bulunabilecek, ancak, toplumdaki yüksek görevleri nedeniyle tümüyle anonim kalmaları gereken haricilerin Büyük Kurul tarafından (bir çekiç darbesiyle) tekris edilebilmelerine ve yalnızca Büyük Üstat ile Büyük Kurul üyeleri tarafından Masonluklarının bilinmesine dair bir maddenin bir sonraki Genel Kurula yasa teklifi olarak sunulmasına karar verilmiştir."

Bu karar *Propaganda Massonica* Locasının sonu olmalıydı, oysa karar çok garip bir şekilde geçersiz hale dönüştürüldü.

21 Ocak 1907 tarihli bir sonraki Büyük Kurul toplantısında, Büyük Üstat, *Propaganda Massonica* Locasının kapatılmasından önce, bir önceki toplantıda tartışılan

1- Rivista della Massonaria Italiana, s. 164

2- Sembolik Sanatın Dingin Büyük Locası.
Bu Büyük Loca günümüzde faaliyetine devam etmektedir.

Banco Ambrosiano'sunun iflası ile ilgili polis tarafından aranan Gelli Güney Amerika'ya sığındı. Bankanın, Mason olmayan başkanı Roberto Calvi'nin cesedi, Londra'da Blackfriars köprüsünün altında asılı bulundu. Olayın intihar mı, intihar süsü verilmiş cinayet mi olduğu çözülemedi.

yeni alternatif şeklin yasalaşması gerektiğini söyledi. Bunun üzerine, bekleme sürecinde, yalnızca alışılagelmiş masonik disipline uymaları gerekmeyen Serene Grand Lodge üyesi Kardeşlerin *Propaganda Massonica* Locasına, üye kabul edilmelerine karar verildi.

Konu bir daha tartışmaya açılmadı.

Büyük Üstadın bu beyanından[3] anlaşılacağı üzere ve *Propaganda* Locasına çok ender atıfların bulunduğu göz önüne alındığında, Locanın faaliyetinin sonlandırıldığı sanılabilir. Oysa Locaların kapandığı Faşizm dönemine kadar geçen süre içinde, 27 Şubat 1913 tarihli Büyük Kurul tersimatında, Floransa'lı Kardeşlerin arzusu üzerine Emniyet Komiseri Prof. Severino Merli'nin *Propaganda* Locasına kabul edilmesi, tekrisinden sonra mason olduğunu her zaman gizlemesi şartı ile kabul edildiği belirtilmiştir. Tersimatlarda, bu Loca ile ilgili başkaca bir kayıt yoktur.

Faşist dönemde Localar tümüyle kapanmıştı. 2. Dünya Savaşından sonra, İtalya'da Hürmasonluk tekrar faaliyete geçti ve bu arada *Propaganda* Locası bir prestij Locası olarak uyandırıldı. Büyük Üstat, otomatik olarak bu Locanın Üstad-ı Muhteremi, Büyük Kurul üyeleri de Loca üyesi oluyordu. Birçok önemli kişiye, bizzat Büyük Sekreter tarafından imzalanmış üyelik kartları verildi. Özel hüviyeti olan Locanın matrikül cetveli yalnız bizzat Büyük Sekreterin elinde bulunuyordu ve arşive girmiyordu.

Savaştan sonra

Savaş sonrasında, masonik ilkelere tümüyle aykırı olan bu Locanın uyandırılarak kendisine mistik bir hüviyet verilmesi bir demokratik toplumda düşünülmemesi gereken bir husustur.

Savaşın bitiminden bir kaç yıl sonra İtalya Grand Orient'ı, dünyadaki genel uygulama çerçevesinde, Localarını numaralandırmayı kararlaştırdı. Numaralar kura ile çekildi ve *Propaganda Massonica* Locasına 2 numara tesadüf etti. Loca ondan sonra P2 olarak anılmaya başlandı.

P2 Locasının faaliyetinde 1970 yılına kadar normalin dışında bir olay vuku bulmadı. O yıl Locanın sekreterliğine Licio Gelli getirildi. Gelli Güney Amerika ve İtalya'da bir sürü kirli işte parmağı olan kurnaz bir iş adamı idi, 1965'de tekris edilmiş, 1967'de de P2 Locasına katılmıştı. Savaş yıllarında faşist rejimle işbirliği yaptığı iddia edilmektedir. Gelli, Locanın patlama derecesinde büyümesini sağladı. Büyük Üstat Salvini ile şiddetli tartışmaları oldu ve bu tartışmaların sonucunda gücü daha da arttı.

1972 yılında İngiltere, İskoçya ve İrlanda Büyük Locaları İtalya Grand Orient'ını tanıdılar. Sıradan İtalyan Masonları gibi, Bu Büyük Localardan hiç biri P2 Locasının varlığından haberdar değildi.

1974 Genel Kurulu fırtınalı geçti, Kardeşler P2 Locasının kapatılmasını oyladılar, ancak, izleyen yıl Büyük Üstat bu Locaya yeni bir berat verdi. Bu kararın nedeni anlaşılamadı ve şiddetle eleştirildi. Loca bu kez muntazam bir yapıya kavuştu, 60 üyesi vardı ve Üstad-ı Muhterem'i Gelli olmuştu.

Gelli, Locayı, Grand Orient'ın kontrolü dışında, kendi gizli özel kulübü gibi kullanmaya başladı ve bu durum, skandal tüm İtalyan Hürmasonluğunu sarsıncaya kadar sürdü. Kasım 1981'de merkez haysiyet divanı, Gelli'yi Hürmasonluk'tan attı. Aynı tarihte Gelli'nin evinde arama yapan polisin 950 isimlik bir listeyi ele geçirdiğinin haberi İtalya'da bomba etkisi yaptı. Milano'nun *Banco Ambrosiano*'sunun iflası ile ilgili polis tarafından aranan Gelli Güney Amerika'ya sığındı. Bankanın, Mason olmayan başkanı Roberto Calvi'nin cesedi, Londra'da Blackfriars köprüsünün altında asılı bulundu. Olayın intihar mı, intihar süsü verilmiş cinayet mi olduğu çözülemedi.

Masonlar şoke oldu

Basında çıkan haberler tüm İtalyan Masonluğu'nu şoke etti. İtalyan Masonluğu'nun bazı ileri gelenleri olaylarda suçlu bulundu. Masonluktan atılan Önceki Büyük Üstat Gamberini'nin, para karşılığı, Roma'da Excelsior Otelinde şüpheli kişileri tekris ettiği ortaya çıktı. Ondan sonra gelen iki Büyük Üstadın da imzalı boş üye kartları verdikleri ve çekiç darbesiyle bazı kişilere mason unvanı verdikleri tespit edildi. Arada öldükleri için, bu iki Büyük Üstat hakkında kovuşturma yapılamadı. Bu nedenlerle P2 Locasının bazı üyeleri gerçekten mason olduklarına inanmışlardı, oysa gerçek öyle değildi. Sanki Gelli Büyük Üstadını esir almıştı.

İtalya Hükümeti P2 locasını tahkik etmek üzere bir parlamento komisyonunu görevlendirdi. Yüzlerce kişinin ifadesi alındı. Birçok ileri gelen parlamento üyesinin, gizli istihbarat servisi subayının, sosyete ve iş dünyasının ünlülerinin olduğu gibi, Hürmasonlukla ilgili hiç bilgi sahibi olmayan sahne sanatkârlarının dahi Loca üyesi oldukları saptandı. Fısıltı gazetesi başbakanın da Loca üyesi olduğunu iddia etmişse de bu sav ispatlanamadı. Yeni Büyük Üstat Armando Corona Tahkikat Komisyonuna P2 Locası hakkında 37 sayfalık bir rapor sundu.

Türkiye Büyük Locası dahil Avrupa muntazam Büyük Localarının çoğunluğu İtalya Grand Orient'ı ile ilişkilerini kesti, bir kısmı da yeni kurulan Muntazam İtalya Büyük Locasını tanıdı. Grand Orient'a gelince, Temiz Eller operasyonu kapsamında, kendisini tüm bu kirli işlerden arındırdı, P2 Locasını kapattı, Tahkikat komisyonu ile işbirliği yaptı, yüzlerce şaibeli masonu gayrı muntazam ilân etti ve zaman içinde, intizamına yeniden kavuştu.

Gelli'ye gelince, yıllar sonra bir İsviçre Bankası veznesinde yakalanarak tutuklandı, İsviçre'de yapmış olduğu finansal suçlardan o ülkede yargılandı, ancak hapisten kaçmayı başararak İtalya'ya döndü. İtalyan polisi onu tutuklayarak İsviçre'ye iade etti. Bir süre sonra İsviçre mahkemesi Gelli'yi İtalya'ya iade etti. Özgürlüğüne kavuştuktan sonra İtalya'da ikamet etmeye devam eden Gelli, İtalya veya İsviçre'de karıştığı yolsuzluklarla ilgili hiç konuşmadı veya konuşturulmadı.

Günümüzde, İtalyan umumi efkârında, Licio Gelli, çelişkili olarak, maceraperest, oportünist veya büyük bir hümanist olarak değerlendirilmektedir.

P2 Locasına gelince, yıllar önce faaliyeti kesin olarak sonlandırılmıştır.

3- 21 Ocak 1907

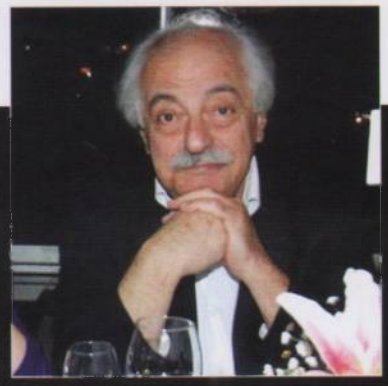

MİSAK TOROS
KARDEŞİMİZİ KAYBETTİK...

Ünlü oyuncu Misak Toros Kardeş 5 Kasım 2010 cuma günü Nur-u Ziya binamızda asansöre binerken geçirdiği kalp krizi sonucu hayatını kaybetti.

Fotoğraf: Bedros K. BOYACIYAN

70 yaşındaki Misak Toros'a ilk müdahaleyi binanın güvenlik görevlileri yaptı. Olay yerine çağrılan sağlık ekipleri, Toros Kardeşimizin hayatını kaybettiğini belirledi.

SİNEMANIN DUAYENİYDİ

Toros, "Adanalı", "Yasemince", "Canını Sevdiğimin İstanbul'u", "Aman Annem Duymasın", "Selena", "Mahallenin Muhtarları" gibi dizilerde rol aldı. "Nekrüt", "Dünyayı Kurtaran Adamın Oğlu" gibi sinema filmleriyle kamera karşısına geçti. Hadi Çaman ve Müjdat Gezen Tiyatroları'nda da sahne alan usta oyuncu Misak Toros, son olarak Müjdat Gezen Sanat Merkezi'nde öğretmen olarak görev yapıyordu.

Misak Toros için 10 Kasım 2010 Çarşamba günü saat 12.00'de Ferhan Şensoy tiyatrosunda bir tören düzenlendi. Aynı gün saat 14.00'te Beyoğlu Üç Horan Ermeni Kilisesinde yapılan cenaze töreninin ardından toprağa verildi.

"Akşam başını yastığa koyduğun vakit uyumadan önce o günün muhasebesini yap. Nerede bir yanlış yaptım ? Neyi kaçırdım ? Yapmam gereken neyi yapmadım ? Eğer günlük muhasebenin sonucunda yanlışların çoksa bundan büyük pişmanlık duyarak kendini cezalandır; eğer iyi şeyler yapmış isen buna sevin ve mutlu uyu"

BENJAMİN FRANKLİN ERDEMLERİ

Ahmet Şenkut

"Anılar" isimli otobiyografisinde ***Benjamin Franklin*** (1709-1790) kendini analiz etme ve erdemli olabilme konularında denediği bir uygulamayı anlatır .

"Bu yıl (1728) ahlaki mükemmeliyete erişmek için cesur ama bir o kadar da zor bir uygulamaya başladım. Hiçbir zaman hiçbir yanlış yapmadan yaşamak istiyordum. Beni yanlışlara götürecek temayüllerimden, alışkanlıklarımdan ve arkadaşlarımdan vazgeçecektim. Doğru ve yanlışın ne olduğunu biliyordum ya da bildiğimi sanıyordum. Neden hep doğruları yapıp yanlışlardan sakınmayayım ki ? Ama kısa sürede sandığımdan çok daha zor bir işe girdiğimin farkına vardım. Bir yanlışımı düzeltmek veya tekrar etmemek için bütün dikkatimi onun üstünde toplarken bambaşka bir yanlış yapıveriyordum. Temayüllerim bazen mantığımdan daha güçlü oluyordu. Sonuçta tam erdemli bir insanın dahi bazen ayağı kayıyor ve yanlış yapabiliyordu. Onun için kötü alışkanlıklarımı kırmak, iyi alışkanlıklar elde etmek ve bunu karakterime yerleştirmek için sürekli ve standart bir davranış biçimi elde etmeliydim. Bu amaçla aşağıdaki metodu bulup uygulamaya koydum."

Bundan sonra Benjamin Franklin önce sahip olmak istediği 13 erdemi sıralamakta ve onları birer cümleyle tanımlamaktadır.

İtidal (temperance): Patlayıncaya kadar yemek yeme, sarhoş olacak kadar içki içme

Ketumiyet (silence): Başkalarının veya senin yararına olmayacak konuşmalar yapma, saçmasapan sohbetlerden kaçın.

İntizam (order): Her şeyinin bir yeri olsun; işinin bölümlerine zaman ayır.

Kararlılık (resolution): Yapman gereken şeye karar ver; karar verdiğin şeyi mutlaka bitir.

Tutumluluk (frugality): Kendine veya başkalarına yararı olmayacak masrafı yapma; hiçbir şeyi israf etme.

Çalışkanlık (industry): Zamanı israf etme. Faydalı bir işin olsun, gereksiz şeylerle kendini meşgul etme.

Samimiyet (sincerity): Kimseyi kandırma, doğru ve temiz düşün, sözlerin de ona göre olsun.

Adalet (justice): Yanlış yaparak veya yapman gereken görevi ihmal ederek kimseyi incitme.

Ölçülülük (moderation): Aşırılıktan kaçın, incinirsen bunu sabırla karşıla ve fazla büyütme.

Temizlik (cleanliness): Bedeninin , elbiselerinin ve yaşamının temiz olmasına dikkat et.

Sükunet (tranquility): Küçük olaylarda,

kaçınamayacağın kazalarda veya genel rahatsızlıklarda sakinliğini koru.

İffet (chastity): Sağlığın ve çocuk yapmak için cinsellik iyidir, ama bunu aşırıya götürüp kendinin veya başkalarının huzurunu ve şöhretini incitecek şeyler yapma.

Alçakgönüllülük (humility): İsa'yı ve Sokrat'ı örnek al.

Franklin sonra devam ederek, erdemleri bu şekilde sıralamasının amacını açıklamakta ve her birini elde etmek için uyguladığı metodu açıklamaktadır.

*"Sırayla her erdemi dikkatle uygulamak için bir hafta ayırdım. İlk hafta **'itidal'** üzerinde yoğunlaştım. Diğer erdemleri oluruna bıraktım ama yaptığım yanlışları da her akşam hazırladığım bir çizelgeye işaretledim. Bu şekilde bütün 13 erdem üzerinde tek tek çalışmam 13 hafta sürecek ve bu işlemi yılda dört defa tekrarlayabilecektim. Bir yılın sonunda ise tertemiz bir çizelge elde edebilecektim."*

Benjamin Franklin'in "Anılar" kitabında Cato, Cicero ve Kral Süleyman'dan alınmış bir çok vecize bulunmaktadır. Pisagor'un 'Altın Dizelerini' ise günlük "ahlaki hesap planının" kaynağı olarak almıştır.

"Akşam başını yastığa koyduğun vakit uyumadan önce o günün muhasebesini yap. Nerede bir yanlış yaptım ? Neyi kaçırdım ? Yapmam gereken neyi yapmadım ? Eğer günlük muhasebenin sonucunda yanlışların çoksa bundan büyük pişmanlık duyarak kendini cezalandır; eğer iyi şeyler yapmış isen buna sevin ve mutlu uyu"

Kendi kendine bulduğu tekniği yorumlarken Benjamin Franklin bu metodun çok önemli bir vasfına değinmektedir.

"Benim uygulamam tamamen din dışı sayılanazdı. Ama içinde herhangi bir dinin veya mezhebin ayırıcı ilkelerinden biri yoktu. Bunu bilinçli olarak istememiştim. Çünkü metodumun kullanışlı ve mükemmel olduğuna ve onu her dinden insanların kullanabileceğine inanmıştım. Eğer bir gün bu metodu kitap olarak yayınlamaya karar verirsem metodumun içinde herhangi bir dinin mensubunu incitecek veya önyargılarını harekete geçirecek bir nokta olmamalıydı"

SAMİMİYET

Kimseyi, kandıma, doğru ve temiz düşün, sözün de öyle olsun

		Pzt.	Salı	Çrş.	Perş.	Cuma	Cmt.	Paz.
1	İtidal							
2	Ketumiyet							
3	İntizam							
4	Kararlılık							
5	Tutumluluk							
6	Çalışkanlık							
7	Samimiyet							
8	Adalet							
9	Ölçülülük							
10	Temizlik							
11	Sükunet							
12	İffet							
13	Alçakgönüllülük							

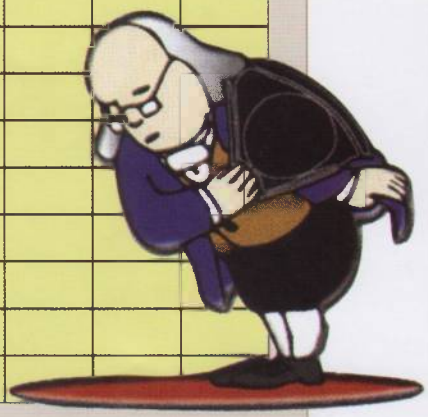

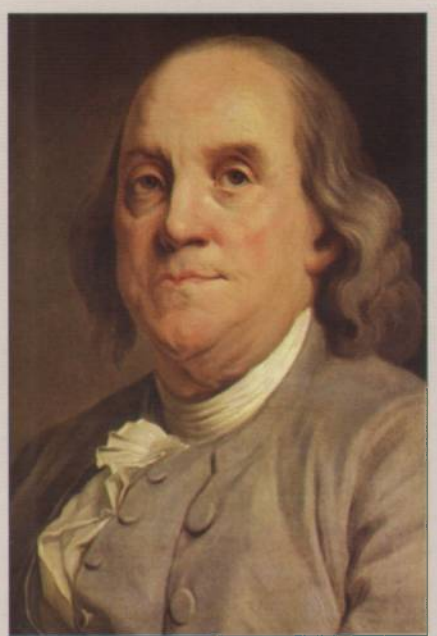

Benjamin Franklin 1731 yılında Philadelphia'daki St. John Locasında tekris edilmiştir.

Industry.

Lose no time.
Be always employed in something useful.
Cut off all unnecessary actions.

	S	M	T	W	T	F	S
T							
S							
O							
R							
F							
I							
S							
J							
M							
Cl							
T							
Ch							
H							

Eğer Benjamin Franklin bu kitabı yazmış olsaydı adını "Erdemli Olma Sanatı" *(The Art of Virtue)* koyacaktı. Onun bu çalışması Mason yapılmasından öncedir. Franklin bu uygulamasından üç yıl sonra 1731 yılında Philadelphia'daki St. John Locasında tekris edilmiştir. Dinine ve mezhebine bakmadan "iyi insanları daha iyi insanlar yapmaya çalışan" bir metoda Masonik denmez de ne denir?

Benjamin Franklin'in uzun masonik hayatında da erdemleri araştırıp kazanmaya çalıştığına dair bir çok sözü ve yazısı mevcuttur.

Amerika'da Dizi Konferans:

ALMAN YAHUDİ PROFESÖRLER VE TÜRK EĞİTİM REFORMU

Araştırmacı, tarihî eser uzmanı ve fotoğrafçı Mesut Ilgım Kardeşimiz, 7 Kasım Pazar günü Ann Arbor'da, Michigan Türk Amerikan Kültür Derneği'nin (TACAM) katkıları ile, "Nazi zulmünden kaçan, Avrupa'dan ve Almanya'dan sürülen Alman Yahudi profesörlerin Türk Eğitim Reformuna katkıları" konulu bir konferans verdi. Hatırlanacağı üzere, Kardeşimiz bu önemli konuyu dergimizin sayfalarına da taşımıştı. Aşağıdaki yazıyı, www. TurkishNY.com adlı internet sitesinden aldık. (Tesviye Sayı: 71 - Sayfa: 22)

Michigan Üniversitesi Rackham amfisinde verilen sunuma Michigan Türk Amerikan Kültür Derneği (TACAM), Turkish Cultural Foundation (TCF, Washington), Michigan Üniversitesi Ortadoğu ve Kuzey Afrika Araştırma Merkezi ve Detroit Amerikan Yahudi Federasyonu mali destek verdi. Destek veren diğer kuruluşlarsa şöyle; Ann Arbor Temple Beth Emeth, Beth Israel Synagogue, Frankel Center for Judaic Studies, Ann Arbor Jewish Community Center, Interfaith Council for Peace and Ann Arbor Justice and Jewish Federation.

Sunumunda Mesut Ilgım, aileleri ile birlikte Türkiye Cumhuriyeti'ne sığınan iki yüz kadar profesörün yerleştikleri bu yeni ülkede eğitim alanında yaptıklarını, kurdukları veya kurulmasına önderlik ettikleri eğitim kurumlarını ve genç Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni nesli üzerindeki etkilerini anlattı. Ilgım bu konuyu 10 yılı aşkın bir süredir araştırmaktadır. Bu konuya olan ilgisinin Cumhurbaşkanlığı arşivlerinde Albert Einstein tarafından Ulu Önder Atatürk'e yazılmış bir mektubu gün ışığına çıkarması ile başladığını belirtti. Atatürk'e ithafen yazılmış 1933 tarihli bu mektubunda Albert Einstein,

Almanya'dan sürülmüş bu profesörlerin Türkiye Cumhuriyeti'ne kabulünü rica ile birlikte, bu insanların yeni kurulan Cumhuriyete modernleşme/batılılaşma uğraşında, hukuk, fen, tıp, müzik, mimari ve eğitim alanında çok büyük faydalar sağlayabileceğini belirtmektedir.

Ilgım'ın sunumundan sonra düzenlenen panele Michigan Üniversitesi Osmanlı Araştırmaları bölümü profesörlerinden Dr. Rudi Lindner ve yine Michigan Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı bölümü profesörlerinden Dr. Kader Konuk katıldı. Panel, Michigan Üniversitesi Yakın Doğu Araştırmaları bölüm başkanı ve Orta Çağ İslam Tarihi profesörü Dr. Michael Bonner tarafından idare edildi. Panel de konuşmacılar, Türkiye Cumhuriyeti'ni yeni vatanları olarak kabul eden bu profesörlerin yeni vatanlarındaki yaşamlarını, uyum süreçlerini ve bu uyum süreci sırasında yaşadıklarını örneklerle ele aldı.

Panelin ardından yapılan kapanış konuşmalarında Chicago Başkanı Fatih Yıldız, TACAM Başkanı Feridun Bek ve bu etkinliği düzenleyen komite başkanı Mickey Katz Pek söz aldı. Yıldız, konuşmasında **Türk ve Yahudilerin 500 yılı aşkın bir süredir birlikte yaşadıklarını ve Türklerin, örf ve ananelerine uygun olarak, yardıma muhtaç insanlara karşı her zaman cömert ve misafirperver davrandığını belirtti.

Ardından söz alan TACAM Başkanı Feridun Bek, tarihten ders alıp, uluslar arasında hoşgörü ve barışın daha çok yayılması ve özellikle gelecekte anti-semitizmin tamamen ortadan kalkması için Amerikan-Yahudi Cemaatine yardım etmek istediklerini bildirmiştir. Bu bağlamda da Alman yazar Thilo Sarazzin'in Yahudiler ve Türkler hakkındaki ırkçı kitabını kınamış bunun Almanya için dünyada kötü bir imaj oluşturduğunu söylemiştir. İlaveten, konuşmasında "Türk toplumu özellikle 1492'den beri Yahudi toplumuna her zaman destek vermiştir, hükümetler arasında teknik sorunlar olabilir, ama Türk-Amerikan ve Yahudi-Amerikan toplumları bundan bağımsız olarak beraber çalışmalıdır ve biz bu konuda işbirliğimizi sürdüreceğiz" dedi.

Son olarak söz alan Pek, Türk-Yahudi birlikteliğinin önemini vurgulayarak kendisinin Amerikalı bir Yahudi olduğunu ve sonradan aldığı Türk vatandaşlığını büyük bir gururla taşıdığını belirtti.

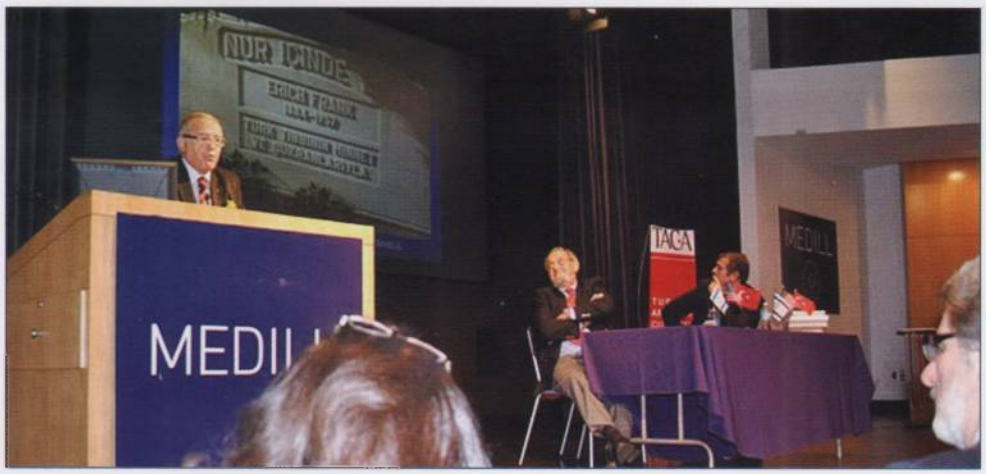

Ilgım'ın sunumunun ardından düzenlenen panele Michigan Üniversitesi Osmanlı Araştırmaları Bölümü profesörlerinden Dr. Rudi Lindner ve Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü profesörlerinden Dr. Kader Konuk katıldı.

*Mesut Ilgım 1942 de Istanbul'da doğdu. Eğitimini İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Yüksek Okulu'nda tamamladı. Çalışma hayatı boyunca Koç Holding bünyesinde değişik şirketlerde yöneticilik yapmıştır. Emekli olduktan sonra Alman Yahudi profesörleri üzerine yaptığı çalışmaların yanı sıra, Afrodisias Kenti kazılarına destek veren Geyre Vakfı yönetim kurulu üyeliği yapmıştır. Ilgım, Afrodisias kenti üzerinde 30 yılı aşkın bir süredir çalışmaktadır. Bunların yanında Koç- Yönder Vakfı yönetim Kurulu başkanlığı, Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfı mütevelli heyeti üyesi, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Kültür ve Sanat Komisyonu üyesi, Alzheimer Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi ve Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı görevlerini yapmaktadır.

**Türkler ve Yahudiler arasındaki ilişkiler çok eski tarihlere dayanmaktadır. 1492 yılında İspanya engizisyonundan kaçan milyonlarca Yahudi, padişah fermanı ile Osmanlı topraklarına sığınmış ve burada 500 yılı aşkın bir süre barış ve güven içinde yaşamıştır. İkinci Dünya Savaşı sırasında Avrupa'da Naziler tarafından altı milyon Yahudi katledilirken, Behiç Erkin gibi Türk diplomatları kendi hayatları pahasına binlerce Yahudiyi Nazilerden kurtarmıştır. Yine aynı zamanlarda, Behiç Erkin'in yaptıklarına benzer kurtarma çalışmalarını aktif olarak birçok Türk konsolosluğu uygulamıştır. Türkiye Cumhuriyeti, Osmanlı Devleti gibi birçok Yahudi vatandaşın huzur içinde yaşadığı bir devlettir. Bugün Türkiye Cumhuriyeti topraklarında 25,000 Türk Yahudisi vatandaşımız yaşamaktadır.

Roma Savaş Tanrısı Mars'a adanmış alan:

CHAMP-DE-MARS ALANI

Champ-de-Mars Alanı'nda, farklı zamanlarda inşa edilmiş, ezoterik ve masonik içerikleri çok fazla olan 3 eser bulunmaktadır. Buraya ilk önce 1889 yılında Eiffel Kulesi, sonra 1989 yılında İnsan Hakları Anıtı ve son olarak da 2000 yılında Barış Duvarı dikilmiştir.

Mehmet Tansal

Alanın, Paris'in ve haliyle de Fransa'nın tarihinde önemli bir yeri vardır. Özellikle ihtilal döneminde çok önemli olaylara sahne olmuştur. 1765 yılına kadar bir manastıra ait tarladır. 1765 yılında alanın hemen arkasındaki Harp Okulu'na eğitim alanı olarak verilmiş, böylece Türkçe manası "Mars Alanı" olan bugünkü ismini almıştır. Yani burası Roma savaş tanrısı Mars'a adanmış bir alandır.

Robespierre burada 10 Temmuz 1794'de "Ulu Varlık Bayramını" düzenleyerek, 07 Mayıs 1794'de Convention tarafından tanınmış "Ulu Varlık Mezhebi"ni halka tanıtır. "Ulu Varlık Mezhebi" deist, " Ulu Yaradan'ı tanıyan ve ruhun ölmezliğine" inanan, klasik dinlerin dogmasını reddeden tabii bir dindir. Bu inanış, aydınlanmanın esasları, Voltaire'in deizmi ile Jean - Jacques Rousseau'nun fikirlerinin karışımıdır.

Robespierre katoliktir, tanrıtanımaz inançlara karşı bu mezhebi ortaya atar. Bu inanışın tanrısı dünya ile etkileşimde değildi; insan yaşamını ve kaderini etkilemiyordu. Mezhep kendini belli aralıklar ile yapılacak kutlamalar ile göstermek istiyor, sivil hayatı kutsal fikir etrafında tekrar kurmayı; özellikle dostluk, kardeşlik, insan nesli, çocukluk, gençlik ve mutluluk gibi sosyal fikirleri geliştirmeyi; cumhuriyetçi bir moral oluşturmayı amaçlıyordu. Ancak ihtilalciler arasında fikir birliğini sağlayamadığı gibi hükümetin içinde de siyasi bir kriz doğmasına sebep olur.

Alanda 3 farklı zamanda yapılmış olsalar da ezoterik ve masonik içerikleri çok fazla 3 eser bulunmaktadır. Buraya ilk önce 1889 yılında Eiffel Kulesi, sonra 1989 yılında İnsan Hakları Anıtı ve son olarak da 2000 yılında Barış Duvarı dikilmiştir. Şimdi yapım sırası ile alanda bulunan eserleri inceleyeceğiz.

Robespierre, 07 Mayıs 1794'de Convention tarafından tanınmış "Ulu Varlık Mezhebi"ni halka Champ-de-Mars Alanı'nda tanıttı (yanda).

Alan bugün halkın kullanımına açık geniş bir dinlenme yeri (altta).

1 Eiffel Kulesi

Eiffel Kulesi sembolizma olarak masonların sahiplendiği eserlerdendir.

8 Kasım 1884'de, dönemin cumhurbaşkanı ve mason Jules Grévy, ihtilalin 100. yıl, kutlamalar, çerçevesinde uluslararası bir sergi açılmasını ister. Hazırlıklar arasında Champs-de-Mars alanında demir bir kule yapılması da vardır. Yarışmayı bir mason mühendis Gustave Eiffel kazanır.

Kule 125 metre eninde ve 300 metre yüksekliğinde olacaktır. İşe mühendisler Nouguier ve mason Koechlin de katılır. Kulenin açılışı 30 Mart 1889'da yapılır ve Gustave Eiffel yine mason bakan Lockroy tarafından kulenin tepesinde taltif edilir. Kule, zamanının en yüksek yapısı ünvanını alır ve bu ünvanı uzun seneler korurur.

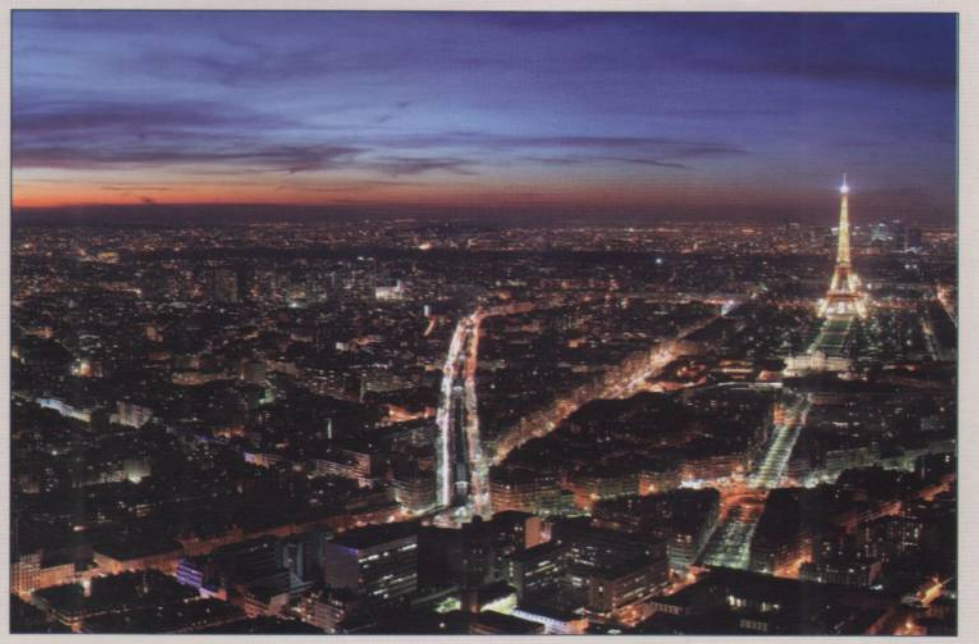

Kule, sembolizma olarak masonların en çok sahiplendiği eserlerdendir, birçok sembolü içermektedir. Kule de masonluk gibi 3 seviyelidir. Roma'daki Janus takı gibi, sergi döneminde kulenin hemen yanında bulunan cam yumrunun ifade ettiği kutsal aleme geçişi, Obelisk gibi güneş ışığının katalizörlüğünü, Babil Kulesi gibi yaradılışta insanın hakkını arayışını içerir. Aynı zamanda İskenderiye'deki İsis feneri gibi dünyaya ışık saçan güneş-kuleyi ifade eder. Kule, bilimin zaferinin de simgesidir. Kulenin ayaklarının hemen üstünden başlayarak dört tarafında, o dönem yaşamış 72 tanınmış bilim adamının isimlerinden bir kuşak oluşturulmuştur. Bu şahısların bazıları masondurlar. 1898'de yapılan uluslar arası sergide kulenin son katına 10 km mesafedeki bütün belli başlı eserleri aydınlatan 3 adet büyük far yerleştirilir.

İnşaat sırasında yaşanan enteresan olay 2 rakip Kompanyonaj grubunun (Dülger masonlar) aynı şantiyede bir arada çalışmalarıdır*(1)*.

Eiffel Kulesi Paris'in de simgesidir

2 İnsan Hakları Anıtı

Paris Şehri tarafından Mimar İvan Theimer'e ihtilalin 200. yılı anısına yaptırılmıştır. İlk bakışta ufak bir Süleyman mabedini anımsatmakta, üzerinde ve etrafında yoğun bir sembolizma bulunmaktadır.

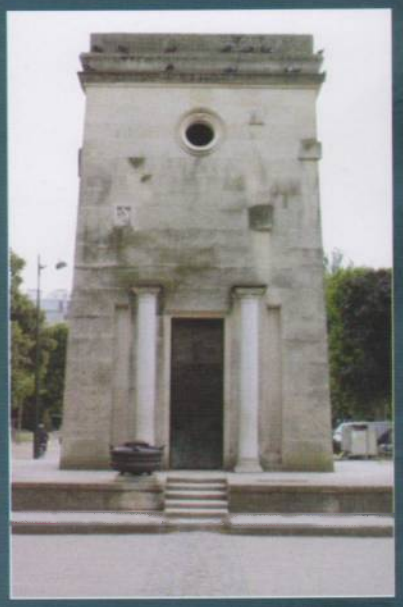

1 1789 Vatandaşlık ve İnsan hakları Beyannamesi" yazısı ile üçgenin etrafında 5 delik bulunmaktadır.

2 Bu deliklerden içeri baktığınızda da bazı reliefler görülmektedir.

3 Yine bu yüzde Obeliskleri hatırlatan ve üzerleri semboller ile dolu 2 sütun yükselmektedir.

Ön yüzündeki 2 sütun arasındaki duvarın üzerindeki pencere çerçevesinde kendi kuyruğunu yiyen yılan "Uroburos"*(2)* görülmektedir.

Anıtın etrafındaki 3 bronz kazan, mabetlerimizdeki 3 sütunu hatırlatmaktadır. Anıtın ön yüzünde 2 sütun arasında uzaktan kapı görüntüsü veren bir bronz duvarın hemen ortasında masonik bir tokalaşma, altında ise bereket boynuzu ve Merkür bastonu çapraz olarak durmaktadırlar.

Anıtın bir yerinde "Marki de Laplace tarafından Dünya sisteminin sunumu" yazmaktadır. Burada bahsedilen kişi tanınmış Fransız gökbilimci, fizikçi ve matematikçi Marquis de Laplace'dır*(3)*. Kendisi masondur ve Grant Orient tarafından "Onursal Büyük Görevli" olarak taltif edilmiştir.

Mabedin arka tarafında bir üçgen ve "1789 Vatandaşlık ve İnsan hakları Beyannamesi" yazısı ile üçgenin etrafında 5 delik bulunmaktadır. Bu deliklerden içeri baktığınızda da bazı reliefler görülmektedir. Bu sembolizma ile sırlar ve saklanışları; onları görebilmek için de o deliklerden tek göz ile bakmak gerekmesi, sırların ulaşılamaz olmadıklarını ama onlara ulaşabilmek ve anlayabilmek için bazı şeyleri öğrenmek ve böylece onlara o düşünce sisteminin gösterdiği şekilde bakmak gerektiği mi anlatılmak istenmektedir?

Yine bu yüzde Obeliskleri hatırlatan ve üzerleri semboller ile dolu 2 sütun yükselmektedir. B ve J sütunlarını ifade ediyor olabilirler. Birinin üzerinde Hz. Musa'nın "Kanun Tabletleri" ile "İnsan Hakları ve Vatandaşlık Beyannamesi" yan yana durmaktadır. Diğer bir noktada ise Eski Ahit- Göç başlık 34 yazmaktadır. Bu ayet Hz. Musa'nın Yahve (Tanrı)' den kanun tabletlerini alması ve hem kendi hem de halkı için tanrı ile antlaşma yapması ile ilgilidir.

Ressam Nicolas Poussin'in ünlü tablosu

Yine bir köşede "Et in Arcadia Ego" ifadesi okunmaktadır. Ressam Nicolas Poussin*(4)* bu ifadeyi 2 resminde kullanmıştır. Bu deyim Latince'de "Momento Mori- Ölüm Anı" olarak sınıflandırılan bir ifadedir ki bu da "Et in Arcadia Ego- Arkadya'da da var oldum" un açılımını bazı yorumlara göre "Öleceğini hatırla" manasına gelmektedir. Notre-Dame Katedrali'ne Robespierre'in yazdırdığı "Fransız halkı Yüce Varlığı ve ruhun ölmezliğini tanır" ifadesi burada tekrar görülmektedir. Aynı zamanda "Birlik- Millettin Bölünmez Bütünlüğü, Hürriyet, Eşitlik, Kardeşlik, veya Ölüm" ifadesini içeren bir başka yazı daha vardır.

3 Barış Duvarı

Eser Kudüs'teki "Ağlama Duvarı"ndan esinlenerek yapılmıştır. Cam yüzlerin üzerinde 49 dilde "barış" yazmaktadır. Aynı Kudüs'teki Ağlama Duvarı'nda olduğu gibi ziyaretçiler burada da duvarda oluşturulmuş deliklere barış mesajları koyabilirler.

İlk başta anıtın Paris'teki UNESCO binası önüne dikilmesi planlanmış ise de daha sonra savaşa adanmış bir alana koyulmasının daha anlamlı olacağı düşünülerek Champs-de- Mars alanında karar kılınmıştır.

Champs-de-Mars alanı, artık bugün halkın kullanımına açık geniş bir dinlenme alanı durumundadır.

14 Temmuz 1995 günü UNESCO'nun 50. kuruluş kutlamaları sebebi ile 1,5 milyon kişinin izlediği ve farklı milletlerden müzisyenlerin katılımı ile oluşturulan bir orkestra tarafından icra edilen "Tolerans Konseri" düzenlenmiştir.

Cumhurbaşkanı Jacques Chirac döneminde Mart 2000'de dikilmiştir. Sanatkâr Clara Halter ile mimar Jean- Michel Wilmotte'un eseridir. Ahşap, inox ve cam ile kaplı metalik bir iskeleti vardır. Anıtın yüksekliği 9 mt., eni 13 mt. ve boyu 16 mt.dir.

Yine 14 Temmuz 2007 günü Cumhurbaşkanı Sarkozy'nin açılışını yaptığı "Kardeşlik Konseri" gerçekleştirilmiştir.

Alanın etrafında ve içinde oluşturulmuş cadde ve yolların hepsine ünlü masonların adları verilmiştir. Alanın hemen arka tarafında bulunan Harp Okulu'nun önünde mason Mareşal Joffre'un heykeli vardır.

Açıklamalar:

1- *Şantiyenin işlerinin aksamadan yürümesi için çok sayıda dülger masona ihtiyaç vardır. Bu meslek erbabı Paris'te 2 rakip loncada bir araya gelmişlerdir. Bu loncaların biri "Hürriyet Görevi Dülgerleri (Süleyman Görevi)" diğeri ise "Görev Dülgerleri (Sübiz)" loncasıdır. Sübiz (Soubise) Baba Kompanyonaj efsanesindeki üçlüden biridir. Bu efsane mesleğimiz de olduğu gibi Süleyman Mabedi'nin inşasına dayanır. Sübiz Baba Kral Süleyman ve Jak Usta ile beraber mabedin inşasında rol almıştır. Her iki lonca 1945 yılında bir kanun ile birleştirilerek mesleğin organizasyonu gerçekleştirilmiştir.*

2- *Uroburos kendi içine dönük gelişim ve değişimi, devamlılığı, kendi kendine üremeyi, ölümü ve ruhun ölmezliğini, sonsuzluğu, mükemmeliyeti, güneş ve tanrıyı ifade eder.*

3- *Marquis de Laplace "Dünya Sisteminin Sunumu" adlı eserini 1796 yılında yazmıştır. Eserde Kozmogonik hipotezini açıklamaktadır. Bu hipoteze göre bugünkü güneş sisteminin yerinde ilkel bir nebulöz bulunuyordu. Bu nebüloz bir atmosfer gibi ortasında bulunan çok yüksek ısıda ve çok yoğun konsantre olmuş bir çekirdeği sarmalıyor ve aynı zamanda kendi ortasından geçen bir aksın etrafında dönüyordu. Zamanla dış katmanlarda meydana gelen soğuma sonucunda orta aksın etrafında yeni halkalar oluşur. Ortadaki çekirdekte güneşi meydana getirir. Yeni oluşan halkalarda meydana gelen kopmalar da uyduları meydana getirir. Satürn'ün durumu bunun bir örneği olarak gösterilmektedir.*

4- *Nicolas Poussin: (1594-1665): Eserlerindeki kompozisyon zenginliği ve ifade güzelliği ona kültürlü insanların ressamı sıfatını kazandırmıştır. Sanatın ve tabiatın katkılarını da zaman zaman kullanarak Antik dönemin zevklerini yakalamaya çalışmıştır. Antikite aradığı, stilde ve kompozisyonda en asil ve açık şekilde ifade edilebilecek ideal güzellikti ki bu aynı zamanda entelektüel ve manevi de olmalıydı.*

Kaynakça:

1. Guide du Paris Maçonnique, Raphaël Aurillac- Dervy, Paris 2005. **2.** La Tour Eiffel, Bernard Marrey- Editions du Patrimoine, Paris 2001
3. Guide des Monuments Mystérieux de Paris- Jean-François Blondel, Ed. Trajectoire, Paris 2009. **4.** Fotoğraflar: www.google. ve kendi çekimlerim.

ESKİ MASON DERGİLERİNDEN:

ŞAKUL GİBİ

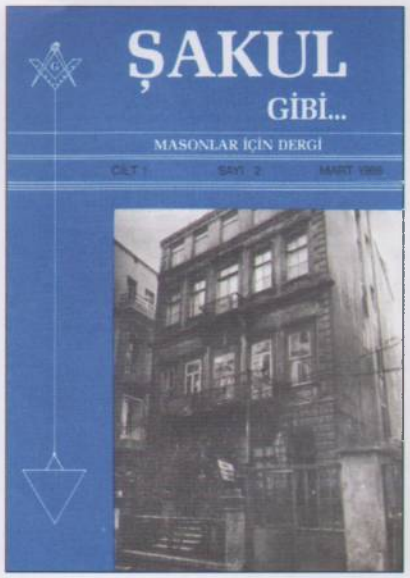

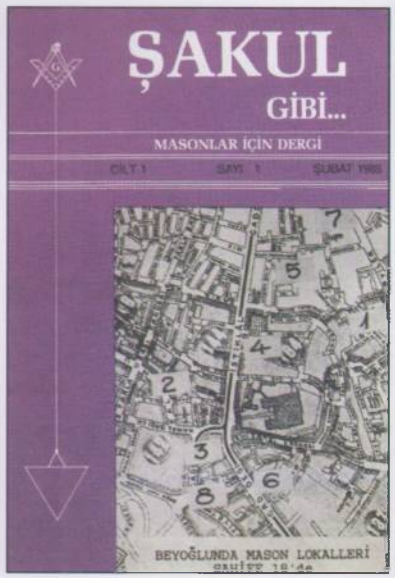

Üç ayda bir yayınlanan ve akademik çizgideki "Mimar Sinan" Dergisinin aksine ayda bir yayınlanarak aktüel olmayı hedefleyen "Şakul Gibi" Dergisi bu amaç doğrultusunda sayfalarında mümkün olduğu kadar Kardeşlerimizden ve Büyük Loca aktivitelerinden haberlere yer vermeye çalışmaktaydı.

Yavuz Aksel

Tesviye Dergimizin bu sayısında eski mason dergilerinden yazı serimize **"Şakul Gibi"** Dergisinin birinci sayısını genel bir bakış açısıyla tarayarak devam edeceğiz. Önceki yazılarda Ziya UMUR Üstadın *"Türk Masonluğu'nun Sorunları"* yazısını aynen yayınlamış ve aradan geçen 22 yıla rağmen bu konuda pek de bir şeyin değişmediğini, yazının halen dün yazılmış kadar taze ve geçerli olduğunu tespit etmiştik.

78. sayıda ise Şakul Gibi'nin 1988 yılında yayın hayatına başlama öyküsüne kısaca değinmiş, birinci sayının teknik özelliklerini incelemiş, bu özelliklerle ilgili ikinci sayıda yayınlanmış okur mektuplarından bazılarını ve dergi yönetiminin bu mektuplara verdiği yanıtları konu etmiştik.

Üç ayda bir yayınlanan ve akademik çizgideki *"Mimar Sinan"* Dergisinin aksine ayda bir yayınlanarak aktüel olmayı hedefleyen **"Şakul Gibi"** Dergisi bu amaç doğrultusunda sayfalarında mümkün olduğu kadar Kardeşlerimizden ve Büyük Loca aktivitelerinden haberlere yer vermeye çalışmaktaydı. Örneğin birinci sayının 4. ve 5. sayfalarında dönemin Büyük Üstadı En Muh. Cavit Yenicioğlu K.'in, Almanya Birleşik Büyük Locası'nın 250. Kuruluş Yıldönümü kutlamalarına katılmak amacıyla 1987 yılının Aralık ayında

Ziya Umur

yaptığı seyahate yer verilmişti. Yazı üç adet siyah beyaz fotoğrafla desteklenmişti. Keza aynı amaçla kısa haberler dokuzuncu sahifede *"Masonların Dünyasından"* başlığı altında yer almaktaydı. 10. ve 11. sayfalarda da devam eden bu köşe *'İç Haberler'* ve *'Dış Haberler'* diye iki bölüme ayrılmaktaydı. *"Masonların Dünyasından"* köşesi derginin ana bölümlerinden birisi olarak diğer sayılarda da yerini alacaktı.

İlk sayıdaki iç haberlerde "Yeni Bir Düzenleme" başlığı altında Önlükler, Bijular ve Regalyalar ile ilgili Büyük Görevliler Kurulunun üzerinde çalıştığı yeni düzenlemeler hakkında bilgi verilmekteydi. İkinci haber Bülent ÇETİNOR K.'imizin sayfalarımızda da gördüğünüz o hepimizin sevdiği güzel tablosuyla ilgiliydi:

"Büyük Loca'nın Yılbaşı Tebrik Kartı:

Her sene olduğu gibi bu sene de Bü. L.'mız, dostluk kefili teati ettiğimiz bütün muntazam Bü. L.'lara bir yılbaşı tebrik kartı göndermiştir. Bu sene kartın üzerindeki resim, Bülent ÇETİNOR K.'imiz tarafından yapılmış ve orijinali Bü. L.'ya hediye edilmiştir.

Tebrik kartının arka yüzünde, İngilizce ve Türkçe olarak şu ibare okunmaktadır: ***"İstanbul Vadisi Mason Mahfelinin, Beyoğlu Nuruziya sokağındaki 19, 21 ve 23 numaralı üç binasından 19 numaralı olanı, ünlü piyanist Franz Liszt'in geçen asırdaki İstanbul ziyareti sırasında kalmış olduğu evdir.""***

Nur-u Ziya Sokağımızda bina numaraları ile ilgili belediyenin 2010 yılında yaptığı düzenleme sonucunda 19 nolu binanın yeni kapı numarası 11 olmuştur.

Yurt içinden diğer haberlerde "SEZGİ" adı altında yeni bir Loca kurmak için çalışmaların sürdüğü, ayrıca Sevgi Muh. L.'sında bir panel yapıldığı bildirilmekteydi. 7 Aralık 1987 günü yapılan panele yokluklarını hep hissettiğimiz, rahmet ve hasretle andığımız **Ziya UMUR, Abdurrahman ERGİNSOY** ile **Dündar ERENDAĞ** Üs.'lar katılmışlardı:

Sevgi Muh. L.'sında Panel:

Cevat Memduh Altar

7 Aralık(1987) Pazartesi günü, Sevgi Muh. Locasında "TÜRK MASONLUĞUNUN SORUNLARI" konulu bir panel yapıldı. Dündar Erendağ, Abdurrahman Erginsoy ve Ziya Umur K.'ler onar dakika kadar süren birer tebliğ vererek daha çok, Masonluğumuzun iyi tanınabilmesi için neler yapmamız gerektiğini belirttiler.

Tebliğden sonra söz alan K.ler arasından bilhassa Cevat Memduh Altar K., Türkiye'deki kültür ortamını gözden uzak tutamayacağımızı, Masonluğun her şeyden evvel bir 'öğrenmek ve öğretmek' olduğunu, hepimizin bu gaye etrafında gayret sarfetmemiz icab ettiğini belirtti."

"Şakul Gibi" Dergisinin künyesinde **sahibi ve sorumlu yönetmeni** olarak **Mişel Margulies, Yazı İşleri** başlığı altında da **Ziya Umur** görülmekteydi. **"Editörün Yazı Masasından"** başlığı altında takdim yazılarını kaleme alan Ziya UMUR Üs. ayrıca her sayıda, genelde ilk yazı olarak yer alan ve adı konmasa da başyazı niteliğinde bir makale hazırlardı. İşte ilk sayıda yayınlanan *"Türk Masonluğu'nun Sorunları"* yazısını hatırlarsak, bu başyazının, üstadın yukarıdaki haberde bildirilen panelde takdim ettiği tebliğ olması kuvvetle muhtemeldir. Bu yazıyla ilgili bir diğer ilginç konu da bu yazıda yer alan **"Türk Masonluğu"** tabirinin dergiye gelen ve ikinci sayıda yayınlanan okur mektuplarında eleştirilmesi, bu tabir yerine "Türkiye'de Masonluk" denmesinin daha doğru olacağının belirtilmesiydi. Dergi yönetimi de bu eleştiriyi haklı buluyor ve 2. sayının 3. sayfasındaki Ziya UMUR Üs.'ın kaleme aldığı " Editörün Yazı Masasından" başlıklı takdim yazısında şöyle deniyordu:

.....

2- ***"Türk Masonluğu" demeyelim, "Türkiye'de Masonluk" diyelim, fikrine tamamen katılıyoruz.***
Masonluk, Türkiye'de doğmuş "millî" bir müessese değildir. Türkiye'de, bize mahsus bir Masonluk vardır, fakat bunun kaide ve prensipleri beynelmileldir. Bu noktada bir tereddüt olmaması için, şüphesiz, ***"Türkiye'de Masonluk"*** *demek daha uygundur. "Sürç-ü lisan" kabilinden olan bu nev'i hataları yapmamağa gayret edeceğiz.*

Aslında ilk sayıdaki tek "sürç-ü lisan" değildi bu. 14. ve 15. sayfalarda yer alan "İstanbul'da Masonların Toplantı Yerleri" başlıklı araştırma yazısına ait 15. sayfada yayınlanan resme ait altyazı da hatalıydı. Tel Sokaktaki, şimdi okul olarak kullanılan bina fotoğrafının altyazısı olarak yanlışlıkla "Maşrık-ı Âzam-ı Osmanî'nin Koloğlu sokağında bulunan ilk binası" basılmıştı. Bu hata da ikinci sayıda düzeltilecekti.

Derginin 11. sayfasındaki "DIŞ HABERLER" bölümünde bir kısa dış haber ilgi çekicidir:

Maine Bü. L.sı, genel tüzüğüne "Bü. Tarihçi" görevini ekledi. Bü. Tarihçinin vazifesi, Maine Bü. L.sının bugüne kadar olan tarihini yazmak ve bunu bundan böyle devam ettirerek belirli aralıklarla Bü. Kurula takdim etmek olacaktır.

İlk sayıdaki son haber Osman Macit Söylemez K. tarafından kaleme alınmıştı ve 22 Kasım 1987 günü yapılan "MASON BALOSU" hakkındaydı.

12. ve 13. sayfalarda yer alan ve 3 adet siyah beyaz fotoğrafla desteklenmiş haber şöyleydi:

"Mason Balosu bu sene 22 Kasım 1987 Pazar gecesi İstanbul Sheraton Oteli salonlarında yapılmıştır.

Daha otele ayak basar basmaz bu gecenin diğerlerinden farklı olduğu hareketli gidip gelenler, fısıldaşanlar, herkesin birbirine bakışı, kimilerinde tanıdık bir sima görmenin mutluluğu, kimilerinde keşke ben de Mason olsa idim, diye iç çekmeler fark ediliyordu.

Önce kokteyl salonuna kabul edilen davetlilere öyle zengin bir açılış büfesi hazırlanmıştı ki, dikkat edilmeyecek olsa, artık sofrada başka yenilecekler için midelerde pek bir yer kalmayabilirdi.

Vakit bir parça ilerleyince davetliler balo salonuna yöneldiler. Kapıda P. S. Bü. üs. ve eşi, herkese yakın alâka göstererek hoş geldiniz, diyordu.

Son zamanlarda cidden bu kadar güzel, nezih bir topluluğun bir araya geldiği pek nadir görülmüştür. Baloda sunulan müzik, gönülleri fetheden valslerle açılıp, daha sonra gece boyu sürüp giden Ruacan'ın nağmeleri ve dans müziği ...

Yenilen nefis yemekler, söylenen güzel sözler, etrafı aydınlatan M. K.ler ve kıymetli hemşireler dostluk, sevgi, barış, K.lik saçtılar. Nice balolarda, mutlu günlerde hep beraber olma dileğiyle."

"Şakul Gibi" Dergisinin birinci sayısı 16 sayfadan ve kapaktan oluşan küçük boy bir dergi olmasına rağmen o kadar dolu dolu bir dergidir ki, üç sayıdır bu ilk dergi hakkında yazmamıza rağmen yazılacaklar hâlâ bitmedi. Bu durumda, yazıyı geleneksel tabirle bitirelim:
Devamı gelecek sayıda...

TORONTO'DA

Ünlü besteci ve piyanist Tuluyhan Uğurlu, Kanada'nın Toronto kentinde, 7 ve 8 Ağustos tarihlerinde, bu yıl beşincisi düzenlenen Türk Festivali kap samında bir konser verdi. Toronto'nun Yonge-Dundas Meydanı'nda Fatih Belediyesi Mehteran Takımı ile verilen konserin ardından Uğurlu, görüntüler eşliğinde İstanbul'u anlatan "Dünya Başkenti İstanbul" adlı eserini seslendirdi. Toronto Türk Festivali'nde, yabancı bir ülkede ilk kez, piyano ile mehter takımı aynı sahneyi paylaştı.

Kanada'da Uğurlu, mehter eşliğinde çaldı

ÜNLÜ besteci ve piyanist Tuluyhan Uğurlu, Kanada'nın Toronto kentinde bu yıl beşincisi düzenlenen Türk Festivali kapsamında bir konser verdi. Kanada-Türkiye Dostluk Vakfı tarafından düzenlenen Toronto Türk Festivali'nde sponsorluğunu Fatih Belediyesi'nin yaptığı mehter takımı ile birlikte sahneye çıkan Tuluyhan Uğurlu, daha sonra kendi eserlerini seslendirdi. Uğurlu, ilk gün kapanış konserinde 20 dakika sahnede kaldı. Uğurlu ve mehter takımı izleyenlere yine coşkulu anlar yaşattı. ■ TORONTO (A.A)

Uğurlu, Toronto'da festival için 20 dakika sahnede kaldı.

Tuluyhan Uğurlu ve mehter takımı elele

Besteci ve piyanist Tuluyhan Uğurlu, Kanada'nın Toronto kentinde bu yıl beşincisi düzenlenen Türk Festivali kapsamında bir konser verdi. Kanada-Türkiye Dostluk Vakfı tarafından düzenlenen Toronto Türk Festivali'nde mehter takımı ile birlikte sahneye çıkan Tuluyhan Uğurlu, daha sonra kendi eserlerini seslendirdi. Uğurlu, ilk gün

Tuluyhan Uğurlu Toronto Türk Festivali'nde

Tuluyhan Uğurlu Toronto'da 10 konser daha verecek...

İstanbul(Anayurt) - Toronto'da Yonge-Dundas Meydanında mehter ve istiklal marşı temalarıyla binlerce kişi önünde konser veren Tuluyhan Uğurlu, önümüzdeki yıl Mart ayında tekrar Kanada'ya gelerek 10 ayrı konser verecek.

Toronto Türk Festivali açılışı nedeniyle ilki açılış gecesi olmak üzere iki ayrı günde sahneye çıkan Tuluyhan Uğurlu, konserinin ilk bölümünde Fatih Belediyesi Mehter Takımı ile birlikte sahnede yer aldığı konse-

Toronto'nun büyük meydanlarından Yonge-Dundas Sguare meydanındaki seyirciler ve çevredeki binlerce kişinin alkışlarıyla kesilen mehter-piyano konserinin ardından Tuluyhan Uğurlu, sevilen eserlerinden oluşan bir repertuar sundu. Festival düzenleyicilerinin ve izleyenlerin belirttiğine göre Uğurlu; solo piyano ile İstiklal Marşı teması üzerine yaptığı doğaçlamalar, mehter ritimleriyle süslediği Sofya'da Dans isimli bestesi, caz motifleriyle süslenen Türk Kahvesi

MUSIC

Pianist Tuluyhan Uğurlu to take 'İstanbul' to Toronto

Famous Turkish classical pianist and composer Tuluyhan Ugurlu is headed for Canada this week for two live appearances as part of a festival in Toronto, the Anatolia news agency reported on Saturday. Ugurlu will be performing on Aug. 7 and 8 at the Yonge-Dundas Square as part of this year's Toronto Turkish Festival, an event organized by the Canadian Turkish Friendship Community. Ugurlu will be presenting his 2006 work "Dünya Baskenti Istanbul" (A World

CONCERT: Tuluyhan Uğurlu's concert is expected to be seen by 100,000 people.

Turk pianist to perform in Canada

ISTANBUL
Anatolia News Agency

Renowned Turkish composer and pianist Tuluyhan Uğurlu will give a concert in Canada next week. Uğurlu, accompanied by a Turkish janissary band, will perform at Toronto's Yonge & Dundas Square as part of the Toronto Turkish Festival to be held on Aug. 7-8.

During the concert, the pianist will also perform his piece, "World Capital Istanbul," together with a visual show. The concert will be the first show displayed abroad by a pianist and a janissary band together and nearly 100,000 people are expected to watch the performance, officials said.

"I made a first in 2002 in my album 'Senfoni Turk' and gathered a piano-janissary band and symphony orchestra in one of my works," he said. "All in-

TULUYHAN UĞURLU RÜZGARI...

TULUYHAN UĞURLU TORONTO'DA

PİYANODA İSTANBUL SESLERİ

7-8 Ağustos tarihlerinde Toronto, mehter takımının gösterileri ve Tuluyhan Uğurlu'nun çalacağı marşlarla coşacak

Piyanist Tuluyhan Uğurlu, 7 ve 8 Ağustos tarihlerinde Kanada-Türk Dostluk Vakfı tarafından düzenlenen 'Toronto Türk Festivali'nde binlerce kişiye mehter takımı ile birlikte konser verecek. Yonge& Dundas Square'de, Fatih Belediyesi Mehteran Takımı ile verilecek konserlerin ardından Uğurlu, görüntüler eşliğinde İstanbul'u anlatan 'Dünya Başkenti İstanbul' isimli eserini seslendirecek.

ANADOLU MOTİFLERİ

Toronto'da iki günde dört kez sahneye çıkacak olan sanatçı, İstanbul'u tanıtan eseri ile İstanbul'a davet ederek, kentin tanıtımına da katkı yapacak.

Tuluyhan Uğurlu-mehteran konserleri saat 19.00'da mehter takımının ana caddeki yürüyüşü ile başlayacak. Mehter takımı yürüyüşü bitirip konserin verileceği meydana girerken, Tuluyhan Uğurlu piyano ile çaldığı mehter temalarıyla onları sahneye davet edecek. Uğurlu, marşların arasına Anadolu motifleriyle süslenen doğaçlamalarla renk katacak. Toronto konserlerinde bir ilk gerçekleşecek ve yabancı bir ülkede ilk kez piyano ile mehteran aynı sahneyi paylaşacaklar. Konserlere 100 bin

Tuluyhan Uğurlu vereceği konserle 100 bin kişiye seslenecek.

DÜNYA BAŞKENTİ

Uğurlu'nun Toronto'da iki kez seslendireceği 'Dünya Başkenti İstanbul' isimli eseri ise bugüne kadar yurt içi ve dışında 250'nin üzerinde konserde seslendirilen müzik ve görüntülerle İstanbul'u anlatan çok özel bir çalışma. Dünden bugüne ve geleceğe İstanbul'un anlatıldığı 'Dünya Başkenti İstanbul', Napoleone Bonaparte'nin "Eğer dünya tek bir ülke olsaydı, başkenti İstanbul olurdu" sözleri ile başlayıp bitiyor.

Mehteran ve Uğurlu, Kanadalılar'ı büyüledi

Kuzey Amerika kıtasının en büyük Türk festivali olan "Toronto Türk Festivali" mehter takımı eşliğinde sahne alan ünlü piyanist Tuluyhan Uğurlu'nun muhteşem konseriyle son buldu.

Kanadalıların büyük ilgi gösterdiği konserde hayranlık uyandıran bir performans sergileyen Uğurlu, muhteşem bir kapanışa imza attı. Mehter takımı ise, Toronto Türk Festivali boyunca günlük konserlerine çıkmadan önce şehir merkezinin en işlek caddesi Young'da gösteriler yaparak herkesi kendine hayran bıraktı.

KANADA'DA 100 BİN KİŞİYE MEHTERLİ KONSER

Piyanist Tuluyhan Uğurlu,Toronto Türk Festivali'nde 100.000 kişiye mehter takımı ile birlikte konser verecek.

Piyanist Tuluyhan Uğurlu, 7 ve 8 Ağustos tarihlerinde KanadaTürk Dostluk Vakfı tarafından düzenlenen Toronto Türk Festivali'nde 100.000 kişiye mehter takımı ile birlikte konser verecek. Yonge & Dundas Square de Fatih Belediyesi Mehteran Takımı ile verilecek konserlerin ardından Uğurlu, görüntüler eşliğinde İstanbul'u anlatan "Dünya Başkenti İstanbul" isimli eserini seslendirecek. Toronto'da iki günde dört kez sahneye çıkacak olan Tuluyhan Uğurlu, İstanbul'u tanıtan eserinin ardından seyircisini İstanbul'a davet ederek, kentin tanıtımına da katkıda bulunacak.

Tuluyhan Uğurlumehteran konserleri 7 ve 8 Ağustos akşamları saat 19.00'da mehter takımının ana caddeki yürüyüşü ile başlayacak. Mehter takımı yürüyüşü bitirip konserin verileceği meydana girerken, Tuluyhan Uğurlu piyano ile çaldığı mehter temalarıyla onları sahneye davet edecek. Uğurlu, marşların arasına Anadolu motifleriyle süslenen doğaçlamalarla renk katacak. Toronto konserlerinde bir ilk gerçekleşecek ve yabancı bir ülkede ilk kez piyano ile mehteran aynı sahneyi paylaşacaklar. Yonge & Dundas Meydanı'nda verilecek konserlere yüz bin kişinin katılımı bekleniyor.

Uğurlu'nun Toronto'da iki kez seslendireceği "Dünya Başkenti İstanbul" isimli eseri ise bugüne kadar yurt içi ve dışında 250'nin üzerinde konserde seslendirilen müzik ve görüntülerle İstanbul u anlatan çok özel bir çalışma. Dünden bugüne ve geleceğe İstanbul'un anlatıldığı "Dünya Başkenti İstanbul". Napoleone Bonaparte'nin "Eğer dünya tek bir ülke olsaydı, başkenti İstanbul olurdu" sözleri ile başlayıp bitiyor.

Tuluyhan Uğurlu Türkiye'de piyanomehter çalışmalarını başlatan kişi olmaktan ve bu projenin halkla bütünleşmesinden çok mutlu olduğunu söylüyor:

"2002 yılında Senfoni Türk isimli albümümde, bu ilke imza atarak, piyanomehter takımı ve senfoni orkestrasını Akyıldız Sofya'da Dans isimli eserimde bir arada değerlendirdim. Hepsi birbirini tamamladı ve ortaya muhteşem bir uyum çıktı. Bu çalışmamın ardından piyanomehter birlikteliğini sahneye taşıdık. Mehterana verdiğim konserlerde klasik mehter formuna hiç dokunmadan, bu geleneksel müziğe aynı bir enerji katmaya, doğaçlamalarımla eserleri birbirine bağlamaya, sahnede farklı bir sound yaratmaya çalışıyorum. Fatih Belediyesi Mehter Takımı ile de pek çok konser verdik. Hele Sultanahmet Meydanı'nda verdiğimiz konserleri unutmak mümkün değil. Bellerce kişinin dinlediği konserden sonra yurt dışından sayısız tebrik mesajı aldık. Kanada'da da aynı başarıyı tekrarlayacağımızı umuyorum" dedi.

Dr. Rahmi Duman 1907 yılında, Kayseri'de, tüfekçi ustası Mustafa Efendi'nin oğlu olarak dünyaya geldi. 1927'de İstanbul Lisesini, 1933'de İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirdi. 1933-1938 yılları arasında Bakırköy Akıl Hastanesi'nde akıl ve sinir hastalıkları ihtisasını yaptı. 01.01.1932 de 25 yaşında, Murat Locasında tekris oldu. 1935 yılında Masonik çalışmalar tatil edildi. 06.06.1952 yılında Kültür Locasında uyandı.

EDEBİYATÇI ve DOKTOR

Rahmi Duman Kardeşimiz

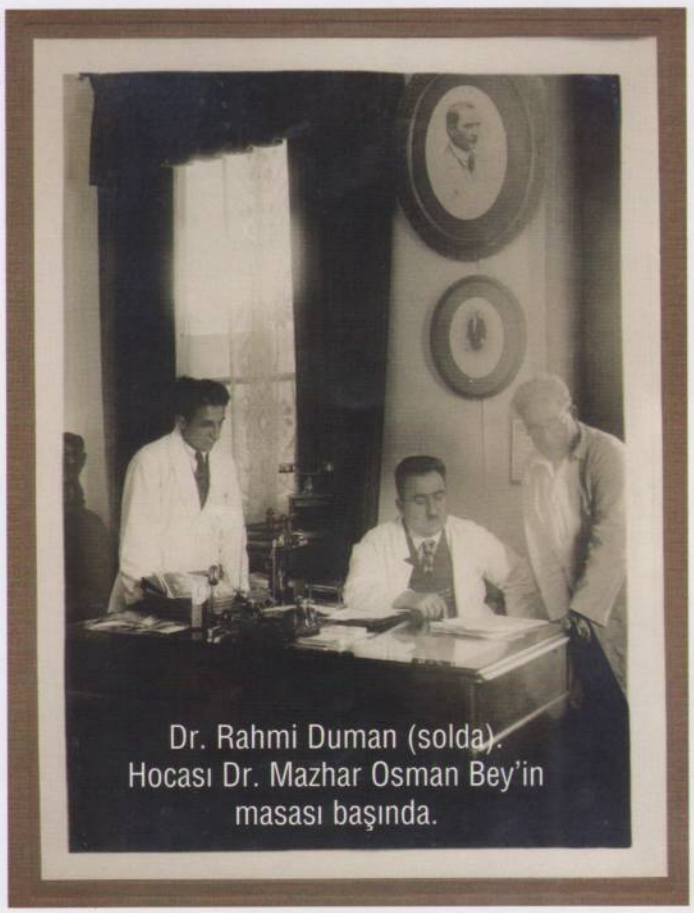

Dr. Rahmi Duman (solda). Hocası Dr. Mazhar Osman Bey'in masası başında.

Doç. Dr. Rahmi Duman Kardeşimiz sadece insanlara değil kelimelere de can verdi. Kardeşimizin çok sayıda şiiri bestelendi.

Sedat Uygur

Rahmi Duman küçük yaşlarda şiir yazmaya başlamıştır. Daha fakültedeki öğrencilik yıllarında tıp öğrenimini sembolize eden **Can Veren Sultan** isimli uzun bir şiir yazmış, bu şiiri ile büyük ilgi toplamış ve 14 Mart tıp bayramlarında okunur olmuştur. 1931 yılında bazı şiirlerini **Dahiliye Koğuşu** adı altında kitap olarak yayınlamış, bu kitaptaki şiirler

ve diğerleri 1936 yılında Tıp Fakültesi Talebe Cemiyeti tarafından **Can Veren Sultan ve Manzum Efsaneler** ismiyle bir kitap olarak basılmıştır. Kitap ilgi görmüş ve hemen ikinci baskısı yapılmıştır. Bunda **Dervişle Tıbbiyeli, Dinle Nevzat, Efe, Melankoli, Pendik Güzelleri, Dervasfı Bakırköy, Dört Şehzade, Bir Mabedin Duvarları, Dağların Tılsımı** isimli şiirleri ile Murat Locasında verdiği **Öz, Göz ve Yüz** isimli konferansı da yer almaktadır. Bu kitapta Neyzen Tevfik'inde bir fotoğrafı vardır. Fotoğrafın hikâyesini Rahmi Duman şöyle anlatır:

"1934 senesi haziranında bir gün iki sivil polis komiserinin muhafazası altında Bakırköy Müessesesine getirildi. Ayakta duracak halde değildi, burnunun üzeri, eli yaralanmıştı. Kan sızıyordu, sol gözü mosmor bir çürükle çevrilmişti, göz kapakları şişmiş ve sol gözü kapanmıştı. Ertesi gün kendine geldi, bir gün önce çektirmiş olduğumuz aşağıdaki resmini kendine verdik. Resmin arkasına bir sene evvelki muhaveremizi hatırlatan ve bir gün evvelki sergüzeştini anlatan şu satırları yazıp bana hediye etti."

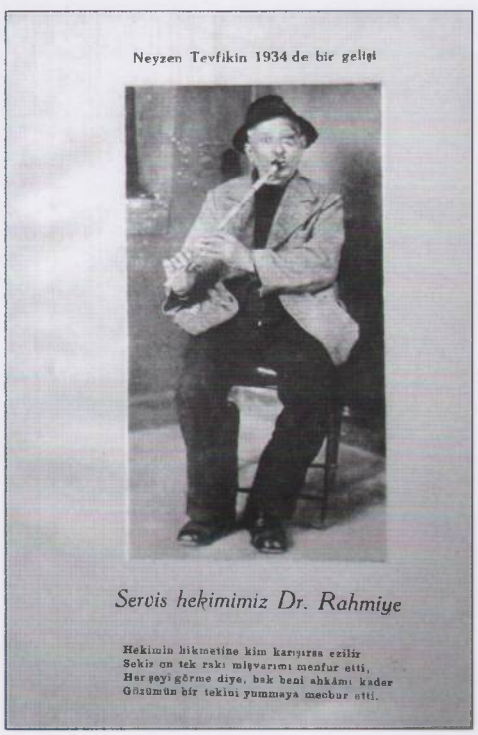

Hekimin hikmetine kim karışırsa ezilir,
Sekiz on tek rakı mişvarımı menfur etti,
Her şeyi görme diye, bak beni ahkâm-ı kader
Gözümün bir tekini yummaya mecbur etti.

Dr. Rahmi Duman

1941-42 yılı stajyerlerin toplu resmi Rahmi Duman üst sıra soldan üçüncü.

Özgeçmiş

Dr. Rahmi Duman 1907 yılında, Kayseri'de, tüfekçi ustası Mustafa Efendi'nin oğlu olarak dünyaya geldi. Babasını 1. Cihan Harbi'nde kaybedince aile İstanbul'a göç etti ve Darüleytam'da (Yetimler okulu) tahsiline başladı. 1927'de İstanbul Lisesini, 1933'de İstanbul Üniversitesi tıp fakültesini bitirdi. 1933-1938 yılları arasında Bakırköy Akıl Hastanesinde akıl ve sinir hastalıkları ihtisasını yaptı. Bu süre içinde Dr. Mazhar Osman ile beraber çalıştı ve Baş Asistan oldu. 1938-1940 yılları arasında Paris'te ve Cenevre'de Dr.George Guillaue ve Dr.F. Morel ile çalıştı. 1940 yılında Türkiye'ye döndü ve İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesinde Nöroloji Doçenti oldu. 1950 yılında Üniversiteden ayrılarak, Bakırköy'de "Duman Akıl ve Sinir Hastalıkları Hastanesi"ni kurdu. 20 Eylül 1985'de ölümüne kadar kendi hastanesinde çalıştı. *(Bu günkü Çamlık Hastanesi)*

Masonik Hayatı

01.01.1932 de 25 yaşında, Murat Locasında tekris oldu. 1935 yılında masonik çalışmalar tatil edildi. 06.06.1952 yılında Kültür Locasında uyandı. 11.1.1953'te Kalfa ve 01.02.1953'te Üstat derecesine yükseldi. 07.02.1964'de Devrim Locasına tebenni etti ve bu Locada Hatiplik ve Üstadı Muhteremlik yaptı. 01.01.1971 yılında fahri üye olmuş, 20.09.1985 yılında, 78 yaşında, Ebedi Maşrıka intikal etmiştir.

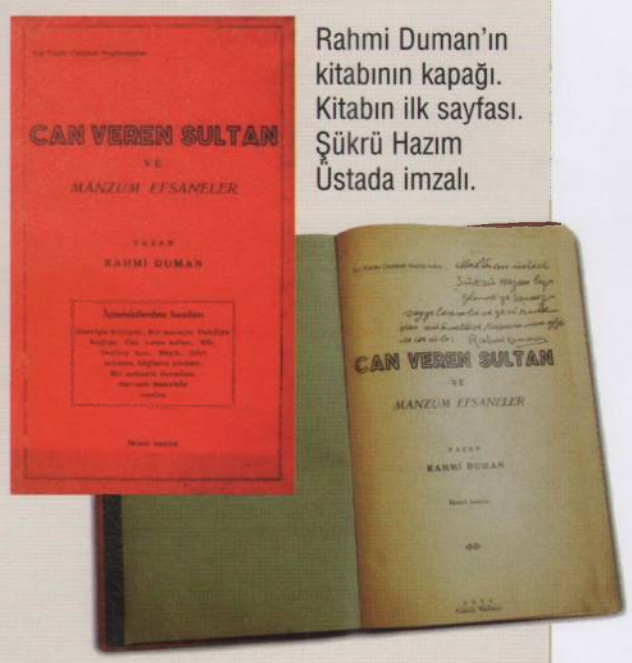

Rahmi Duman'ın kitabının kapağı. Kitabın ilk sayfası. Şükrü Hazım Üstada imzalı.

Dr.Rahmi Duman çok sayıda güfteye imza attı. Bunların bir kısmını yakın arkadaşı Dr. Alaettin Yavaşça bestelemiştir. Bunlar arasında en popüler olanlar şunlardır:

- Ne günah etse açılmaz iki gönlün arası
- Kimseyi böyle perişan etme Allah'ım yeter
(12 yaşındaki oğlu fidye için kaçırıldıktan sonra yazıldı.)
- Beklerim bu sahillerde mahzun böyle ben
- Bir hüzün çöktü yine gönlüme akşamla benim
- Mest oldu gönül gözlerini gördüğüm akşam
- Türlü derde ben deva buldum

Dr. Rahmi Duman 18.11.1952 yılında, Şehir tiyatrolarında oynanmakta olan "Ahududu" isimli oyunu seyrettikten sonra oyundaki karakterlerin psikolojik yapılarını bir asabiyeci olarak inceleyen bir mektup hazırlayıp Vasfi Rıza Zobu'ya göndermiştir. Vasfi Rıza bu mektuba cevapla kendi düşüncelerini bildirmiş. Rahmi Duman bu mektubu cevaplamış ve bu suretle edebiyata ve tiyatroya meraklı ve bunu anlayan bir psikologla, usta bir tiyatrocunun oyun hakkındaki görüşleri ve tartışmaları edebiyat tarihimizin unutulmayacak anıları arasına girmiştir. Bu mektuplar Türk Tiyatrosu mecmuasında da yayınlanmıştır.

Ben, Dr.Rahmi Duman'ı 1978 yılının Mayıs ayında İrem Locasının Tenue Blanche'ında tanıdım. Hakiki bir İstanbul hanımefendisi, güzelliği dillere destan eşi Cemile hanımla gelmişti. O gece misafirlerimiz arasında, Kemal Kaplancalı, Salâh Sun, Salim Rıza Kırkpınar üstatlarımız da vardı. Bu hepsi birbirinden değerli edebiyatçı üstatlar kendi şiirlerinin yanı sıra bizlere Yahya Kemâl'den başlayarak bir Türk şiiri gecesi yaşatmışlardı. Hepsini birer birer ebedi maşrıka uğurladık, Nur içinde yatsınlar. Ancak sesleri hala kubbemizde çınlıyor.

Not: *Bu yazının hazırlanmasında Arşivlerinden faydalandığım Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Kütüphanesi sorumlusu Sayın Fulya Kardeş Hanım ve Turkuaz Kitabevi – Sahaf Nedret İşli Beyefendiye teşekkürlerimi sunarım. S.U.*

Bir Mâbedin Duvarları

Rahmi Duman Üs.'ın 19 Kânunusani (Ocak) 1935 günü tekris olduğu Murat Mahfeli'nde okuduğu bu şiir, içeriği itibariyle muhteşem bir tekris intibaı özelliğini taşımaktadır. 19 Ocak 1966 günü Ahenk Muhterem Locası'ndaki is'ad töreni sebebiyle basılmış örneğinden aldığımız bu şiirin broşürünü Rahmi Duman 22 XI. 1973 günü Ahmet Bican'a imzalayarak hediye etmiştir.

Yavuz Aksel

Vaktiyle baş sevdalı, gönül de hayli gençdi
Aylarım dertle geçti, yıllar mihnetle geçti.
Bir gizli sıkıntıyla, dağ, tepe, dolaşırdım
Ecel takip ederdi peşimi adım, adım.

Derde ortak gözüken gözlerde yaş görmedim
Yolumda yalnızdım, candan yoldaş, görmedim.

Duydum ki inananlar, gariplikten yananlar
Birbirine yürekten ve candan bağlananlar
Bir mâbedde toplanır, dertleşir, sevişirmiş
Bu "mâbed" göremiyen bin göze ışık vermiş
Hasretiyle gezerdim belki yıllardan beri
Günlerim karanlıktı, gecelerim serseri
Talih bulutla kaplı, kara bahtım pusuda
Nasıl saman çöpleri sürüklenirse suda
Bir zavallı kitleye karışmış gidiyordum
Nur arayan gözümü, ufukta boşa yordum
Yine öyle bir gündü... Gam günü... Elem günü
Seyrederken günümün ufukda olduğunu
Bir derviş omuzumdan eğildi bana baktı
İrademi eritti.. Beni peşine taktı
O Önde... Ben: Arkada... Yorulduk gide, gide
Sular kararıyorken ulaştık bir mâbede
Karanlık dehlizlerde bekledim bir an için
Soktular bir odaya "tecdid-i îman" için
İçimde binbir korku: Betim, benzim sapsarı
Ateşten yazılarla dolmuştu duvarları

Ey yolcu, fânilere sende yakınlık varsa
Senin de damarında kin, ihtiras akarsa
Ulaşamazsın bize beyhude emekleme
Git, karış sen onlara, bir dakika bekleme,
"Yolcu yanındakiler sana senden de yakın
Başka kazanç arama, menfaat gütme sakın
Gizli emel besleme, gayret etme boş yere
Mil çekilir mâbedde "mütecessis" gözlere"

Bu acı hakikati içerek yudum, yudum
Yaşaran gözlerimle yazıları okudum

Yine dar merdivenler, yine mihnetli yollar
Yollarda, yolcuları durduran karakollar
Soruyor gençlere: Kimsiniz? Necisiniz?.
Diyor ki: Kardeşlere açık mıdır içiniz?
Ben anlamak isterken yolumu, yoldaşımı

Arkadan gelen sese çevirdiler başımı...
-Bu yollardan bir daha dönemezsin iyi bil
Eğil yabancı eğil, bu yollar belli değil
Bu yollarda yıpranır, ölürsen dirilirsin
Eğil ki yükselirsin, sabreyle ki bilirsin
Biraz daha yürütüp, sonra birden durdurdular
Daha sonra hiddetle bir kapıya vurdular
Kapıya vuranlar kim?.. İçerde duranlar kim?
Yerde mi?.. Gökte miyim? Ben kendimden geçmişim.
Saatleri duymamış ruhum dalmış da vecde
Mâbedi tavaf etmiş, etmiş mihraba secde

Gelmeseydi imdada bir (ney)in yanık sesi
Duyduğum heyecanla verirdim son nefesi
Yer sustu, sema sustu, kandiller söndü yer yer
Bir (ney) ki "gelenlere" "Geçmiş"den verir haber
Diyor: Nerde Süleyman?.. Hani "Belkıs"ın tahtı
"Sultan"la "Dilenci"nin aynı topraktır bahtı
Hani (Babil) ne oldu nerede (Firavunlar)
Nerede "Laat, Menaf, Uzza"(*), hani ya eski dinler?
En hazin hakikati o gün bir (ney) söyledi
İçin, için inledi bize çok şey söyledi
Dedi... Son söz olarak:

Dinleyin beni yine
Acıyın gözü bağlı yabancının haline
Şarktan bütün dünyaya "nur" ve "ziya" saçınız
Açınız gözlerini... Gözlerini açınız...

Bir el bağları çözdü... Sonra birden savuştu
İşte benim gözlerim "nur"a böyle kavuştu
Ey çıraklar... Ustalar içelim gelin... yine
Kâinâtın en ulu Mimarı şerefine.

(*) Laat, Menaf, Uzza. Kureyş'lerin üç büyük tanrısıdır.

Lituanya Tarih Enstitüsü'nün Hürmasonluk Konferansı

DÜNYADA ve LİTUANYA'DA HÜRMASONLUK

GELENEK VE BUGÜN

Konferansın gayesi ve teması: "Zealous Lithuanian" (Gayretli Lituanyalı) Locasının 230. Kuruluş yıldönümü münasebetiyle tertip edilen bu konferans *19 – 20 Kasım 2010* tarihlerinde vuku buldu. National Museum of Lithuania Conference Hall (Arsenalo 1, Vilnius)'de yer alan konferansın teması: Hürmasonluk nedir? Bir gizli cemiyet mi, yoksa özgürlük, eşitlik ve tolerans düşüncelerinin önemini test eden bir sosyal hareket midir? 21. yüzyılda toplum için Hürmasonluğun değeri nedir? Hürmasonluğun etrafına yaydığı nur, tarih içinde neden bu denli tartışmalara yol açmıştır?

Günümüzde Hürmasonluk 130 ülkede toplam 40 bin locada çalışan benzer düşünceli 6 milyon insanı birleştirmektedir. İnsan özgürlüğü ve demokratik yöntemlerle seçilen hükümetlerin olduğu yerlerde Hürmasonluk da vardır. Sovyetler Birliği, Nazi Almanyası, Faşist İtalya veya Komünist Bloku ülkelerde Hürmason locaları yoktu. Doğası nedeniyle, Hürmasonluk insan hak ve özgürlüklerinin sürekli ihlal edildiği, başka türlü düşünmenin yasak olduğu, insanlık onuruna saygı bulunmadığı yerlerde Hürmasonluk var olamaz.

Lituanya'da Hürmasonluk 18. yüzyılda kuruldu. 1990 yılında Lituanya özgürlüğüne tekrar kavuştuğunda Hürmasonluk fikirlerinin tekrar yeşermesine elverişli şartlar gelişti.

Konferansın amacı, Lituanya'da ilk defa, Hürmasonluğun köklerini araştırma, tarihi ve modern topluma etkileri, Lituanya Hürmasonluğunun tarihsel eğilimi, bellibalı Lituanyalı masonlar ve Lituanya toplum hayatı ile kültürüne etkileri konularını bilimsel tarzda araştırmaktır.

Konferansın temaları

- Hürmasonluğun geçmişte ve günümüzde değerleri
- Edebiyat ve sanatta Hürmasonluk üzerine düşünceler
- Hürmasonluk ve dünya dinleri
- Hürmasonluk ve toplum: 21. yüzyılda cemaat sözcüğünün anlamı
- Lituanya'da Hürmasonluğun doğuşu ve gelişmesi
- Lituanya Hürmasonları: kişiler ve onların Lituanya devleti, toplumu ve kültürü üzerine etkileri.

Konferansa katılan, o tarihte henüz Büyük Üstat olmamış Remzi Sanver Kardeşimiz, "Dinî mensubiyetten Yüce varlığa: Masonlukta inancın birleştirici ve ayırıcı işlevleri" başlıklı konuşmasını yapmıştır. Lituanya TV'si Remzi Üstad'a ve bu konuşmasına geniş yer vermiştir.

Remzi Sanver'in tebliğ özeti:

Dini mensubiyetten Yüce Varlığa: Masonlukta inancın birleştirici ve ayırıcı işlevleri

Hürmasonluğun Hiristiyanî başlangıcını takiben Napolyon harpleri, Victoria dönemi müstemleke politikaları gibi etkenlerle dini yaklaşımlarda liberal bir evrim başlamış ancak bu evrim her yerde aynı şiddette tezahür etmemiştir. Kimi Büyük Localar dini kavramları bünyelerinden tamamen çıkartma noktasına giderken, kimileri kapılarını gittikçe artan sayıda inanç sistemine açmaya başlamış; kimileri ise Hiristiyanî kalmaya devam etmiştir. Dünya Masonluğunda birbiriyle bu denli çelişen uygulamaların mevcudiyeti, Hürmasonlukta "Evrenin Ulu Mimarı" kavramının yeri ve işlevini analitik bir yaklaşımla değerlendirme ihtiyacını ortaya koymaktadır. Böyle bir değerlendirme, Hürmasonluğu tarihi seyri içerisinde etkileyen fikri akımlara atıf yapmak zorundadır. Bu akımların önde gelenlerinden bir tanesi ise ezoterizmdir. Esasen, Operatif Masonlukta hâkim olan eğitim; iş etiği, kalitenin temini, rekabetin sınırlandırılması, adab-ı muaşeret kaideleri ile ilgiliydi. Burada, mistisizmin ve gizliliğin olduğu her yerde var olabilen asgari bir ezoterizmden bahsetmek mümkün olabilir. Diğer yandan Spekülatif döneme geçerken, Hürmasonluk, gittikçe artan bir felsefi işlevle, mekanik bir dünyanın ezoterik araştırmalarla dengelenebileceği bir kurum haline dönüştü. Bu dönüşüm, Anglo-Sakson ülkelerle Kıta Avrupasızda değişik istikametlerde oldu. Bu değişik istikametler, Masonluktaki inanca dair yaklaşımların da farklılığına yol açtı. Bu farklılığın iki ucundan bir tanesi ezoterizmi yok saymak suretiyle Evrenin Ulu Mimarı kavramını ortadan kaldıran gayrimuntazam Büyük Localar; diğeri ise Hıristiyanî bir ezoterizm geliştirmek suretiyle liberal evrimin tamamen dışında kalan İskandinav Büyük Localarıdır. Bu uygulamalardan ilki Hürmasonluğun üzerinde yükseldiği temel bir unsurun kategorik reddi olduğundan burada incelenmeyecektir. İkinci uygulama ise, dinden bağımsız bir kavram olan ezoterizmi dinselleştirmek suretiyle özünden kopartmakta, böylece Hürmasonluğun başta Kardeşlik olmak üzere birçok temel değerine ters düşmektedir. Oysa, sembollerle düşünme esasına dayalı heterodoks bir okul olan ezoterizm, ne basit bir dereceler sistematiği ya da payeler verme vesilesi, ne de dinsel bir kavramdır. Din farklılıklarından kaynaklanan bir medeniyetler çatışmasının kültürler arası bir hümanizma ile ikamesi ihtiyacının şiddetle belirdiği yüzyılımızda, bu ve benzeri zaaflardan arınmış bir ezoterizm anlayışını benimseyen bir Hürmasonluk, bu kültürler arası hümanizma ile uluslararası kardeşliğin vektörü ve "aksi takdirde birbirlerinden ebediyen uzakta kalacak kişilerin arasında bir birlik merkezi" olacaktır.

BÜYÜK ÜSTAT EYLEM LOCASI'NDAYDI

Onur Özsan

EYLEM LOCASI-047

Türkiye Büyük Locası Büyük Üstadı Remzi SANVER 8 Kasım 2010 Pazartesi günü Eylem Locasının toplantısına katıldı ve bir konferans verdi.

"Masonik Hukukun Temel Kavramları" isimli konferansı ile Kardeşlerimize seslenen Büyük Üstat konuşmasında; Türkiye Büyük Locasının yasama, yürütme ve yargı yetkileri ile Masonik hukuk açısından bireyin hak ve hürriyetleri konularında görüşlerini dile getirdi.

Eylem Muhterem Locası Üstadı Muhteremi Berkin AYDOĞMUŞ Büyük Üstadımızın ziyaretinden duyduğu memnuniyeti dile getirerek, teşekkür etti ve kendisine günün anısına Albert MACKEY'in *"Encyclopedia of Freemasonry"* isimli kitabının 1896 yılı baskısını armağan etti.

BREZİLYA'DA MASONLUK

200 milyonun üstünde nüfusuyla Brezilya Güney Amerika'nın en büyük ülkesidir. 27 eyaletin her birinde bir Büyük Loca vardır. Ayrıca, başkent Brazilia'da merkezi olan Brasilia Grand Orient'ının da her eyalette bir Bölge Büyük Locası vardır. Türkiye Büyük Locası Brezilya'da Loja Maconica do Estado de Sao Paulo, Loja Maconica do Estado do Ceara Büyük Locaları tanımaktadır.

Kent Henderson ve Tony Pope'un 1998 yılında yayımladıkları Freemasonry Universal rakamlarına göre, o tarihte Brezilya'da toplam 195.000 üye ile 3804 Loca vardı.

Kullandıkları ritlerle ilgili bir örnek:

Sao Paolo Büyük Locası Dış İşleri Büyük Sekreteri Aleksander Jovanovic'in 11Şubat 2010 tarihli Journal of the Antient, Free and Accepted Masons of Tasmania'da yayınlanan ifadesine göre, bu Büyük Locanın 20.000 üyesi 610 Locada faaliyet göstermektedir. Uygulanan ritler: E.K.S.R., Emulation, Schroeder, St John, Rektifiye İskoç ve Adonhiramit.

KIRK YILLIK ÇINARLAR

BÜLENT TURUNÇ

Koşuyolu Locası (188)

1969 yılı Şubat ayında, Freedom Muhterem Locası'nda tekris olduğu günden bu yana geçen kırk yılı aşkın süredir taşını yontmakta olan Bülent Turunç kardeşimiz, 7/12/2010 tarihinde, Koşuyolu Muhterem Locası kardeşlerinin önünde, basit fakat anlamlı bir törenle kırkıncı yıl önlüğünü kuşandı.

Çalışkanlığı ve devamlılığıyla tüm kardeşlerine örnek olan kardeşimiz, çalışmalarına aralıksız devam edecektir. Kendisini kutluyor, nice seneler bizlere örnek olmaya devam etmesini diliyoruz. Tüm Kardeşleri.

TUNCAY USLU *Burç Locası (162)*

Emre Bağdat

Burç Locası (162) Önceki Üstadı Muhteremlerinden Tuncay Uslu, 08 Kasım 2010 tarihinde yapılan çalışmada 40. Yıl Önlüğünü kuşandı. 30.10.1969 tarihinde Sadık Dostlar Locasında nura kavuşan Tuncay Uslu'ya 40. Yıl Önlüğünü Ahmet Erman taktı.

TUNCAY TUNÇ

Hürriyet Locası (07)

Birgi Ülgenalp

Hürriyet Locasının 30 Kasım 2010 tarihli toplantısında Tuncay Tunç Kardeşimize 40.Yıl Önlüğü Büyük Üstat Kaymakamı Rint Akyüz Kardeşimiz tarafından takılmıştır.

Önlük kuşanma töreninde, Tunç Tuncay'ın oldukça heyecanlı olduğu gözlendi. Tunç Tuncay düzenlenen törenden çok etkilendiğini ve duygulandığını belirterek tüm Kardeşlerin aynı mutluluğu yaşamasını diledi.

Ankara Sheraton Otelde Finlandiya'lı Kardeşler için düzenlenen yemeğe Ankara Vadi'si Büyük Görevlileri ile Büyük Üstat Remzi Sanver de katıldılar.

FİNLANDİYA'LI KARDEŞLERİN TÜRKİYE GEZİSİ

Hazırlayan: Ethem Atınç

Finlandiya Büyük Locasına bağlı KAIKO No: 107 Locasının üyelerinden Bahri Karagümüş Finli kardeşlerin Türkiye'ye ziyaretlerini organize etti. 01 – 05 Ekim tarihleri arasında 31 kişilik Finlandiyalı grup Ankara'ya geldi.

02 Ekim Cumartesi günü 09.30'da Anıtkabir'e giden kardeşlerimiz, 11.00'de Anadolu Medeniyetler Müzesine, Ankara Kalesine ve orada öğle yemeğinden sonra Çengelhan Müzesine götürüldü.

02 Ekim Cumartesi günü Defne (151) Locasının Tenue Blanche toplantısı vardı. Üstadı Muhterem Orhan Meral önce kokteylde Finli kardeşlere hoş geldiniz dedi ve toplantıya usulünce hemşirelerimizi aldı. Toplantının ritüelik kısmının İngilizce metnini kardeşlere verdi.

Toplantı sonrası Ankara Sheraton otelde çok iyi hazırlanmış bir yemeğe davet etti. Ankara Vadisi Büyük Görevlilerinin ve Büyük Üstat Remzi Sanver ile yemekli toplantımız gerçekleşti. Büyük Üstat Finli kardeşlerin masalarına giderek hepsi ile sohbet etti.

03 Ekim Pazar günü, 10.00'da otelden

hareketle Finli ve Barış (21) Loca kardeşleriyle Ankara Akyurt'ta Kavaklıdere Şarap fabrikasına gidildi. Üzüm işleme zamanı olduğu için, kardeşler fabrikayı ilgi ile gezdiler. 12.30'da fabrikanın toplantı salonunda yedi şarap ile degüstasyon yapıldı. 15.00'de Atatürk Orman Çiftliğinde bulunan şarap fabrikası ve müzesine gidildi. Bu fabrikada müze ve Hanri Benazus kardeşin Atatürk resimleri sergisi gezildi, 2010 rekolte sinin henüz piyasaya çıkmamış beş çeşit şarabı ile degüstasyon yapıldı, piyanist ve tenorlar ile 45 dakikalık bir müzik dinletisi organize edildi. 19.00'da Çiftlik Merkez Lokantasında piyano ve şan eşliğinde Osmanlı Saray yemekleri yenilerek gece sonlandı.

04 Ekim Pazartesi Kardeş ve hemşireler 17:00'de otelden alınarak Vadimiz Evine getirildiler, girişteki yemek salonlarından başlayarak mabetlerle kütüphane gezdirildi, Teras Restoranda toplantı öncesi çay, kahve ikram edildi. 19:00'da Barış Locasında, Kaiku Locası Sekreteri İlpo Sulkala Finlandiya'da Masonluk konuşmasını İngilizce olarak yaptı. Konuşmanın Türkçe tercümesi önceden hazırlanıp, kardeşlere dağıtılmıştı. Finli kardeşlere de 1.Derece ritüeli İngilizce olarak dağıtıldı. Kaiko Üstadı Muhteremi Jaakko Kunari Üstadı Muhterem Şinasi Şansal'a hediyesini verdi.

Büyük Üstat Remzi Sanver, Finlandiya'dan beş ayrı locadan gelen konuk kardeşlerimizle tek tek ilgilendi.

Toplantı sonrası Vadi yemek salonunda hemşirelerle birlikte yemek yendi.

05 Ekim Salı günü İstanbul'a geçen kardeşlerimiz transfer ve otele yerleştikten sonra serbest kaldılar.

06 Ekim Çarşamba günü misafirlerimiz otelden 10.30'da alınıp tekne ile Boğaz turu ve öğle yemeğine, 17:00'de de İstanbul Vadi Merkezine götürüldüler. Kardeşlerimizi Büyük Sekreter Cevad Gürer karşılayıp toplantı salonunda bilgi verdi ve Büyük Locanın 100. yıl rozetini hediye etti. Akşam Evrim (37) Locasında tekris töreni izlendi.

Finlandiya'dan beş ayrı Loca'dan gelen kardeşlerimizin tamamı Üstat Masondu, aralarında beş Önceki Üstadı Muhterem ve bir Büyük görevli vardı.

DERNEK PERSONELİ YENİ YILI KUTLADI

(Sınır Tanımayan Tesviye Muhabirleri Bildiriyor)

Büyük Sekreterimizin ve İstanbul'da bulunan Büyük Görevlilerin katıldıkları yılbaşı yemeği, bir hayli neşeli geçti.

Geride bıraktığımız 2010 yılını uğurlamak ve gelmekte olan 2011'i karşılamak üzere, Dernek personelimizle 30 Aralık 2010 günü öğle yemeğinde geleneksel yılbaşı kutlaması gerçekleştirildi.

Büyük Sekreterimizin ve İstanbul'da bulunan Büyük Görevlilerin katıldıkları yılbaşı yemeğinde, dernek personelimiz, yeni yılın sağlık, mutluluk ve esenlik getirmesi dilekleriyle günün tek şanssızı olarak yeni yılı göremeyen yılbaşı hindisini yediler.

Yemek sonrasında, personel birbirlerine geleneksel yılbaşı hediyelerini verdiler ve önümüzdeki yıl sağlık, neşe ve mutluluk içinde çalışmayı sürdürmek umuduyla işlerinin başına döndüler.

Personelin bu neşeli ve mutlu etkinliğini, Tesviye muhabirleri de görev başında karşıladılar, fotoğraflarda görüldüğü gibi, görev bilinciyle, hindi ziyafetini bile bir yana bırakarak yılbaşı yemeğini ölümsüzleştirerek okurlara ulaştırdılar.

Yılbaşı yemeğine katılan personelimiz toplu halde bir hatıra fotoğrafı da çektirdi.

HALUK SANVER

Pek:. Muh:. Haluk Sanver'in masonlukta gecirdigi 30 yıl kardeşlerin ve Büyük Üstat Remzi Sanver'in katılımlarıyla kutlandı.

Cenk Durak

Haluk Sanver Kardeşin "30 Yıldan Esintiler" isimli konferansı yönlerde ilgiyle dinlendi.

Kardeşlerin yoğun katılımı ile zenginleşen konferans Üstadı Muhterem İlker KURTLUTEPE'nin konuşmacı Haluk SANVER'e günün anısına Locamız adına bir anı takdim etmesi ve teşekkür etmesi ile son buldu.

Son olarak söz alan;
Büyük Üstat Remzi SANVER, "Masonluğun temelinde vefa ve sadakat vardır. Bu iki kavramı kaybettiğimiz andan itibaren Masonluğa hangi teorik tasavvuru getirirseniz getirin, sistemi anlamdırmak mümkün olmaz.
Bugün Ülkü Locası Masonluğa 30 sene hizmet etmiş M:'luğa 30 sene aşkla hizmet etmiş bir Kardeşine dedi ki; biz senin bu hizmetlerini hiçbir zaman unutmayacağız, üstelik bunu o Kardeşin sağlığında dedi ve sonra ilave etti daha nice seneler seninle bu çatı altında olmak istiyoruz ve daha nice seneler senin bu hizmetlerini bekliyoruz. Bu çok anlamlı ve çok değerli idi. Hep mabetlerimizdeki sihirlihavadan bahsederiz bu sihirli havayı yaratan aslında bizleriz, bizlerin yaklaşımlarıdır.

Bu akşam mabette bir coşku, bir muhabbet bir vefa vardı" dedikten sonra, Ülkü Locasının bugün örnek bir çalışma düzenlediğini belirtti ve Üstadı Muhteremin şahsında bütün kardeşleri Kardeşçe sevgi ve saygılarıyla selamlayarak sözlerine son verdi.

Üstadı Muhterem İlker Kurtlutepe Haluk Sanver'e günün anısına Ülkü Locası adına anlamlı bir hediye takdim etti.

SABAH GÜNEŞİ LOCASI-93
20.YIL KUTLU OLSUN

Güngör Günalçin

SABAH GÜNEŞİ Locası, Bursa'nın ilk locası olan Nilüfer'den ayrılan yirmi dört Kardeş tarafından 24 Kasım 1990 tarihinde kuruldu ve 21 Aralık 1990 tarihinde ilk celsesini icra etti. Bu yıl yirminci yılını kutluyor.

23 Ekim 2010 Cumartesi günü yirminci yıl kutlamaları yapıldı.

Bursa'da ki mekân elvermediği için nikâh töreninden sonra kokteyl ve balo dışarıdaki bir mekânda "ASLANLAR KLUP" te yapıldı.

Baloya başta Büyük Üstat Remzi Sanver olmak üzere, Büyük Hazine Emini Nezih Onat, Büyük Muhakkik Ömer Köker, Büyük Sekreter Yardımcısı Bülent Akkan katıldılar.

Balonun açılışını Büyük Üstat Remzi Sanver ile Üstadı Muhterem Güngör Günalçın birer konuşma ile yaptılar. Loca kurucuları ile masonlukta 25 ve 30 yılını dolduranlara birer plaket takdim edildi.

Sabah Güneşi Locası kardeş ve hemşirelerinden oluşan Türk Sanat Müziği korosu bir konser verdi. Gene Loca kardeş ve hemşireleri Arjantin Tango gösterisi yaptılar.

Yirminci yıl pastası kesildikten sonra, Onuncu Yıl Marşı ile balo sonlandı.

AKEV LOCASI KASIMPAŞA ÇOCUK YUVASINI AĞIRLADI

İzzet Metcan

AKEV (168) Locası Kardeşleri SHÇEK Kasımpaşa Çocuk Yuvasını geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi bu yıl da bir Piknik Organizasyonunda ağırladı.

Çocuklar AKEV'le Büyüyor.

AKEV (168) Locası Kardeşleri, son yıllarda gelenekselleştirdiği gibi 13 Haziran tarihinde Üstad-ı Muhteremleri Timur Güçlüer'in önderliğinde bir kez daha SHÇEK Kasımpaşa Çocuk Yuvası'ndan misafirlerini ağırladı.

SHÇEK Kasımpaşa Çocuk Yuvası'ndan 35 kadar çocuğumuz öğretmenleri ile birlikte AKEV Pikniğindeydi.

Piknik organizasyonu boyunca binicilik, futbol, voleybol, palyaço, pinyato gibi oyunlarla çocuklar eğlendi.

Sıcak bir Pazar gününden geriye çocukların Yuvalarına dönerken alıp götürdükleri mutlulukları kalmıştı.

AKEV Kardeşleri, bir kez daha güzel bir etkinliğin, mükemmel organizasyonunun yorgunluğu ile evlerine döndüler.

Meraklı ve Heyecanlı...

AKEV Kardeşlerinin, çocukların mutluluğu için ellerinden geleni yaptıkları piknikte sürpriz armağanlar büyük bir merak ve sabır ile beklendi. Günün en büyük sürprizi çocuklarımıza dağıtılan bisikletlerdi.

FREEDOM-035 VE ATLAS-09

MASONİK LONDRA ZİYARETLERİ

Ali Manço

Freedom (035) Locasından Erol Mark Houssein ve Atlas (09) Locasından Kaya Gönençer 9 Aralık günü Freemason's Hall'da, 1789 yılında kurulmuş olan Lion and Lamb (192) Locasındaki Yükseliş Törenine katıldılar.

10 Aralık günü ise Kaya Gönençer, Erol Mark Houssein'in Üstad-ı Muhteremi olduğu St Andrew Great Ilford (6515) Locasının Upminster Masonic Hall'daki çalışmasına konuk oldu. Gerçekleştirilen Yükseliş Töreni ardından söz alan Kaya Gönençer, 9 numaralı Atlas Muhterem Locası Üstad-ı Muhtereminin ve Kardeşlerinin selamlarını iletti.

Ertesi gün yeniden buluşan Gönençer ve Mark Houssein Kardeşler, yaklaşık kırk ziyaretçiyle birlikte katıldıkları tur ile Londra'daki ünlü Freemasons' Hall binasını ve buradaki Büyük Mabedi gezdiler.

FETHİYE LOCAMIZ 10. YILINI KUTLADI

Onur Özsan

05 Ekim 2000 Perşembe günü Marmaris Locası mabedinde tahsis töreni yapılarak çalışmalarına başlayan Fethiye Locamız 23 Ekim 2010 Cumartesi günü Orient Otelde 10. Yılını Balo ile kutladı.

Önceki Büyük Üstatlarımızdan Demir Savaşçın, Büyük Üstat Yardımcımız Levent Özbakkaloğlu, Büyük İkinci Töreni Üstadı Üzeyir Kırca Kardeşler ile İzmir, Marmaris, Bodrum ve Kuşadası Locaları Üstad'ı Muhteremlerinin ve hemşirelerimizle birlikte oldukları Baloya katılım yoğundu.

Bir gün öncesi,Genişletilmiş Danışma Kurulu toplantısına katıldıktan sonra akşam yemeğinde Hemşirelerimiz ve Kardeşlerimizle birlikte olan Büyük Üstadımız yoğun çalışmaları nedeniyle dönmek zorunda olduğu için Baloya katılamadı. Gecenin geç saatlerine kadar devam eden Balo, nice on yıl dilekleriyle son buldu.

Önceki Büyük Üstatlarımızdan Demir Savaşçın, Üstadı Muhterem Metehan Akıncı, Vadimiz Büyük Görevlileri ve Locanın Bir Önceki Önceki Üstadı Muhteremleri

FETHİYE LOCAMIZ DANIŞMA KURULU TOPLANTISINA EV SAHİPLİĞİ YAPTI

Onur Özsan

Fethiye Locamız Genişletilmiş Danışma Kuruluna ev sahipliği yaptı.Loca Kardeşlerinin yoğun bir çalışma yaparak hazırladıkları 22-24 Ekim 2010 günlerinin organizasyonu fevkalade idi. 22 Ekim 2010 Cuma günü İzmir'den otobüsle yola çıkıldı. Mola verilerek Sakar' da yenilen öğle yemeğinde, toplantıya katılmak üzere yolda olan Büyük Üstadımızla buluşmak heyecan verici oldu.

Öğleden sonra, Fethiye ye ulaşan Kardeş ve Hemşirelerimiz Orient Otele yerleştikten sonra Kardeşlerimiz Saat 16.00 da Danışma Kurulu Toplantısına katıldılar.

Büyük Üstat Remzi Sanver'in de katıldığı Danışma Kurulu toplantısı İzmir Vadi Başkanı Levent Özbakkaloğlu Başkanlığında yapıldı. Saat 18.00 de Fethiye Locasının "Birinci Derece" çalışmasının gündemi "Fethiye Locasının Kuruluşundan Günümüze Tarihçesi" idi. Yapılan toplantıdan sonra Hemşirelerle birlikte Yengeç Restoranda Büyük Üstadımızın da katıldıkları akşam yemeği yenildi.

Tekne Gezisi

Muhteşem deniziyle, tatil köyleriyle, harika plajları ve tarihi güzellikleriyle ünlü Fethiye koylarında, beş saate yakın süren tekne gezisine Danışma Kurulu Üyeleri ve Hemşirelerimiz katıldılar. Başta Fethiye Locası Üstad'ı Muhteremi Metehan Akıncı olmak üzere Loca Kardeşlerinin yoğun bir çalışma ile yapmış oldukları organizasyonlarından biri olan tekne gezisi son derece keyifli geçti.

Büyük Üstadımız Kardeşlerimizle

Yengeç Restorandaki Akşam yemeğinde; Büyük Üstadımız, Kardeş ve Hemşirelerimizle Birlikte

ANADOLU LOCASI'NIN - 075
EDİRNE GEZİSİ

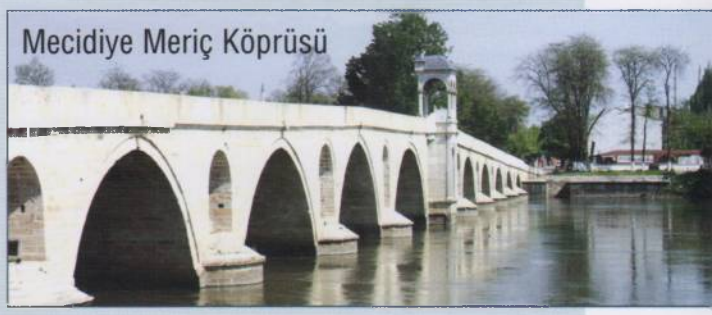
Mecidiye Meriç Köprüsü

Tarihi Karaağaç Tren Garı'nda

Edirne Evleri

Anadolu Locası Kardeşleri bir dönem Osmanlı İmparatorluğu'na "BAŞKENT"lik yapmış tarihi Edirne'yi gezdiler.

Serhan Şakar

Anadolu (075) locası kardeşleri 12-13 Haziran 2010 tarihlerinde Edirne iline bir gezi düzenlediler. Gezinin amacı ili tarihi, doğası, coğrafyası, tarihi eserleri, kültürü ve mutfağı ile tanımanın dışında kardeşlerin mabet dışında düzenlenen bu etkinlikte birbirlerini ve ailelerini daha iyi tanıyarak kardeşlik sevgi bağlarını pekiştirmekti.

Edirne'de ilk durak Şükrü Paşa Anıtı ve Balkan Savaşı Müzesi oldu. Edirne'ye gelip de ciğerini ve yanında kurutulmuş acı biberini yemeden olmazdı. Öğle yemeğinden sonra Edirne sokak-sokak, eser-eser keşfedildi. Tur yürüyerek ve tam bir daire çizerek yaklaşık 3 saat sürdü. Alipaşa Çarşısı, Kale İçi Sivil Mimari örnekleri, Bizans eserleri, Taş Han, Sokullu Hamamı, Üç Şerefeli Camii, Eski Edirne evleri, Selimiye Camii, Bedesten ve Eski Cami gezildi, Edirne'nin merkezinde otantik bir çay bahçesinde mola verildi. Ertesi gün 13 Haziran 2010 Pazar sabahı tur otobüsüyle Kapıkule Sınır Kapısı, 2. Beyazıt Külliyesi, Kırkpınar Meydanı, Adalet Kasrı, Edirne Köprüleri, Büyük Sinagog kalıntıları, Tunca ve Meriç Nehirleri, Karaağaç Mahallesi, Tarihi Karaağaç Tren Garı ve Lozan Anıtı gezildi, dönüş yolunda Marmara Ereğlisi'ne uğranıldı, deniz kenarında Ada Balık Restaurant'ta nefis balıklar yendi ve İstanbul'a dönüşe geçildi.

İKİ YENİ OYUN

Armağan Poyraz

1 Ölüleri Gömün

Yazan: *Irwin SHAW*
Yöneten: *Şakir GÜRZUMAR*

Dünyanın her tarafında sürüp giden savaşların birinde vurulan askerler gömülmeyi reddederek mezarlarından kalksalar ve savaşı durdurmaya kalksalar ne olurdu? Ordu, hükümet, silah tüccarları, politikacılar, iş adamları, din adamları medya ve sıradan insanlar bu alışılmadık ve inanılması güç isyana nasıl tepki verirlerdi? Ya kocalarını, sevgililerini kaybedenler neler hissederlerdi? Birkaç kişinin direnişi gerçekten bir şeyler söylemeye yeter mi?... İşte bu sorulara yanıt arayan bir oyun.

2 Baştan Çıkarma

Yazan: *Charles Battle* • *Yöneten:* *Mehmet Birkiye*

Hassan Fas'tan kaçak yollarla Barselona'ya gelmiş kızını aramaktadır. Tanıdığı tek kişi yıllar önce köyünde çekilen filmin senaristinin oğlu Guillem'dir. Ama Hassan'ın bilmediği birşey vardır. Kızı Guillem'in yanında bir tür hizmetli olarak çalışmaktadır. Guillem tüm Avrupalı soylu geleneğine ve bu geleneği yürütmedeki kararlılığına rağmen kaçak işçi ticareti dahil her şeyi yapmaktadır. Üçünün kaderi Guillem'in evinde kesişir.

Oyun....İnsanca yaşamak için ödenen insanlık dışı bedelin, Avrupalı olmak için tüm Avrupa değerlerinden vazgeçmenin, kültürler arası farklılıkların, sade, iç burkan bir hikayesi.

OKUYUCU MEKTUPLARI

KANSAS

Geçtiğimiz günlerde Kansas'tan bir mektup aldık. Büyük Temsilci Harry Mc. Keever Kardeşimiz, Dr. James Mc. Henry'nin verdiği bir tebliği bizimle paylaştı. Tebliğin Tesviye dergisiyle ilgili olduğunu görünce, özetleyerek dergimize almaya karar verdik. TESVİYE

Kardeşimizin konuşmasından önce, Büyük Temsilci Harry Mc. Keever, Dr. James Mc. Henry'i, dinleyicilere şöyle tanıtmış:

Bu akşamki konuşmacımız, Dr. James Mc. Henry. Elli yıl kadar önce, AFS tarafından Türkiye'ye gönderilmişti. Konuşmacımız, bizim için Tesviye dergisinden bazı yazılar çevirdi. Ondan öğrendiğimiz kadarıyla, bu dergi bilgiyle dolu ve çok profesyonelce . Ama, anlayabilmemiz için tercüme edilmesi gerekli. Çevirmenimizin Dr. Mc. Henry olmasi bizim icin büyük şans. Ve işte karşınızda, James Mc. Henry.

James Mc. Henry'nin konuşmasının özeti:

Turkiye Büyük Locası'ndan gelen dergiler, paslanmış Türkçemi düzeltmemi sağladı. Şimdi sizlerle, Tesviye'den öğrendiklerimi paylaşacağım.

Bu akşam, Tesviye dergisini aranızda gezdirmek istiyorum. Gördüğünüz gibi, her sayının belli bir teması var ve yazılar özenle bir araya getirilmiş.

Büyük Loca son dergide bir kaç istatistik vermiş. Buna göre istanbul'da 8,195, Ankara'da 3,826, İzmir'de 2,307 üyesi var. Bu da gösteriyor ki üyelerin çoğu büyük şehirlerde yaşıyor. Dergide üyelerin yaş ortalaması, iş dağılımı da var. Gördüğünüz gibi Büyük Loca'nın profili oldukça çeşitli.

Dergideki bazı makaleler, ülke çapındaki büyük otellerde yapılan önemli toplantıları ve konferansları ele alıyor. Mesela Haziran ayında, İstanbul'da böyle bir toplantı düzenlenmiş.

Beni en çok etkileyen şey ise, Türk Localarının yabancı Localarla kurmaya çalıştığı bağ. Mesela Bodrum'daki Loca, Rodos ta bulunanı ziyaret etmiş. Bildiğim kadarıyla Türkler ve Yunanlılar her zaman dost değillerdi. Büyük Locanın böyle çabalar göstermesi beni çok etkiledi.

Büyük Loca, ayrıca İtalyan Büyük Locası, Hong Kong, Dubai ve Yeni Zelanda'daki Localarla da görüşmüş. Bundan, Dünyadaki bütün Localarla iletişim halinde olmaya ve kardeşliğe büyük önem verdiğini anlıyoruz.

Diğer makaleler, masonik düzeninin temel inançlarıyla ilgili. Bunlardan en göze çarpan ''hiç kimsenin inançlarına karışılmayacağı.'' Bu tabi ki önemli bir değer ve Türk Locası buna vurgu yapmış.

Dergi de kitap değerlendirmelerinin olması da bana çok ilginç geldi. Kitaplardan biri Brent Moriss tarafından yazılan ''Salaklar İçin Masonluk Rehberi''. Dergide bu kitap ile ilgili olumlu bir yorum var.

Dergide ayrıca, Masonlukla ilgili tarihteki önemli kişilerle ilgili makaleler de var. Mesela ben özgürlük savaşımızdaki generallerden Henry Knox'un, New Jersey'deki Morristown Locasına bağlı olup, savaştan sonra West Point Deniz Akademisi'ni kurduğunu bilmiyordum. Herny Knox'un Türk bakışıyla profilini görmek beni şaşırtı.

Türkiye Büyük Locası'nın hayırseverliğinden de etkilendim. Bu konuda pekçok makale var. Mesela Kasım 2007'deki sayısında, hemşireler tarafından organize edilen burslardan söz ediliyor ve bu bursların 781 adet olduğundan bahsediliyor. Bu büyük bir katkı. Ayrıca, yeni sayıların birinde bir Locanın yetim çocukları ziyaretini ve 23 Nisan Çocuk Bayramında onlarla piknik yaptıklarını yazmışlar.

Dergiden farklı bilgilere ulaşmak da mümkün. Meselâ, Başbakan Theodore Roosevelt'in de Mason olduğunu ve Marshall Planı'nın baş mimarı olan General George C. Marshall'ın mason olmakla birlikte Nobel ödüllü olduğunu yine bu dergiden öğrendim.

Son makalelerden birinde, Türkiye'deki organ bağışı ile ilgili bilgiler var. Bu makale bana, organ bağışının hayat kurtarıcı bir önem taşıdığını gösterdi. Türk Büyük Locası, Masonların birer form doldurarak, bağışçı olmaları için çaba gösteriyor.

Yukarıda anlattıklarımdan sonra, Türkiye Büyük Locası'nın olaylara geniş bir açıdan baktığını söyleyebiliriz.

Son olarak benim adımın da dergide olduğunu gördüm. Harry Mc. Keever Türkiye'ye mektup yazmış. Türkler de etkilenip mektubumun tamamını Türkçe'ye çevirmişler.

Bu mektup boyunca Harry benden çok nazikçe bahsetmiş. Biraz da olsa Kansas Locası'ndan bahsetmiş ve gönderdiği hediyelerin beğenilmiş olmasını dilemiş.

Mektup güzel bir Türkçe'yle çevrilmiş. Harry sen ve hayalet yazarın (Nancy) Kansas Locasına büyük bir hizmette bulundunuz. Gönderdiğiniz mektup Türkiye'de çok yankı buldu pekçok Mason tarafından da. Artık sizlerin de, bilseniz de bilmeseniz de, Ankara, İstanbul ve İzmir'de pek çok kardeşiniz var.

Kardeşliğe katkıda bulunmak umarım sonsuza dek devam eder. Son olarak bir hikâye anlatmak istiyorum:

İnsanlar bana "Hey Jimi, herhalde Türkçeni fazla kullanma imkânın olmuyordur," diyorlar. Eşim ve ben bir iki yıl önce Türkiye'den gelen bir değişim grubuna ev sahipliği yaptık. Değişim grubundakilerden biri Bahar'dı. Bahar bana bir gün "Jim, sen Türkçeyi çok iyi anlıyorsun, fakat konuştuğun dil biraz eski," dedi. Ona, Türkçeyi 1960'larda öğrendiğimi söyledim. Bahar'la bir hafta kadar geçirdikten sonra Türkçemin tekrar düzeldiğini fark ettim. Kansas'taki kütüphanemizden bir kitap çıkarırken etrafımızdaki insanlar hangi dili konuştuğumuzu merak ettiler. Ben de onlara "Türkçe ve kütüphanemiz gerçekten bana çok yardımcı oluyor" diye cevap verdim. Kütüphanemizde konuşulan dilleri düşündüm. Rusça, Almanca, Fransızca, İspanyolca. Hiç de fena değil.

Eğer karşınıza Türkiye'ye gitme imkânı çıkarsa, sakın bu fırsatı kaçırmayın. Tarihi dolu olan ve misafir perverliği bu kadar iyi bir ülke bulamazsınız.

VAN/BAŞKALE'DEN MEKTUP VAR

Daha doğusu yok. Akşamları tepelerde ışıklar görünüyor yer yer: İran sınırı ve karakollar. Yükselti o kadar fazla ki, ağaç yetişmiyor. Yıldızlar o kadar yakın ki, ellerinizle tutabilirsiniz. İlkokulda öğrendiğim tüm yıldız kabileleri burada: Küçük Ayı, Büyük Ayı, cezve. İnsanları o kadar sıcak ki, iklime inat, "İnsanlık" burada yaşıyormuş, meğer ölmemiş diyorum içimden.

Yıllardır batıda değişik ve güzel şehirlerde ...çalıştım, hem de iyi koşullarda. İster istemez kıyaslama yapıyorum. Burada 3.haftasındayız okulun. Kılık-kıyafet kontrolü sırasında ayakkabıları farklı renkte birkaç öğrenciyi ayırmıştık. Teneffüste bir kız öğrenci yanıma geldi ayrılan bir arkadaşı için. Sessizce kulağıma "hocam, ... arkadaşımız 12 kardeş, ailesinin durumu iyi değil, söyleyemiyor utanıyor." dedi, sustum. 9.sınıf öğrencilerinden biri (üstelik ufacık bir şey daha) eski bir eşofman üstüyle gelip gidiyor okula. Fakirliği okunuyor yüzünden, duruşundan. Bir aya kalmaz kar yağarmış buralara. Ne yapmalıyım bu çocuk için? Bugün 11.sınıf öğrencilerinden biri üzgündü. Nedenini sordum, ailemin parası yok hocam beni okuldan alacaklar dedi. Zehir gibi kafası var. Seneye mezun olacak oysa. Kalacak yer bulmalı ama nasıl? Kız öğrencilerin sayısı az, çünkü okutmuyorlar. Çarşıda kadın-kız pek görülmüyor, ancak memur bayanları görebiliyorsunuz. Öğrenci çok, sıra az. Gelen öğretmenler en fazla 1,5 yıl kalıp gidiyorlar. Sınıfta konuşuyoruz, bir örnek verdim: Van' a gittiğinizde... Hocam Van'a gitmeyenler var daha dediler. Sordum, sınıfın yarısı ilçeden dışarısını görmemiş daha. Gidenler de çalışmak için bir inşaatta veya akraba yanında. Gezmek fiilini çekemez bu çocuklar. Sinema-tiyatro, alışveriş merkezi, kafeterya, çay bahçesi, flört nedir bilmiyorlar. Ülkemin 40 yıl öncesine ışınlanmışım sanki. Ya da bir köşeden Şener Şen çıkıverecekmiş gibi, bir Türk filminin içine düşmüşüm adeta.

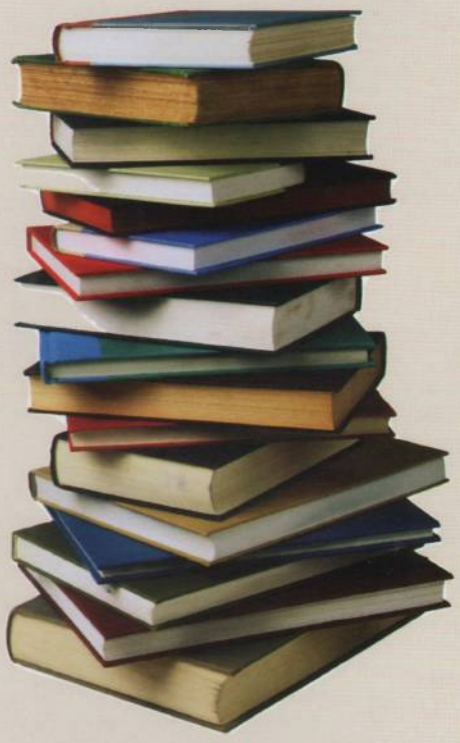

Evimi taşırken kitap kolilerinden yakınan taşımacılara kızan ben, okuldaki kütüphaneyi görünce ürperdim. Bomboş. Bu gençlerin bilinç kazanması, kendilerini tanıması, hayallerine kavuşmak için yol-yordam öğrenmeleri gerekiyor oysa. Yokluk ve yoksulluktan kurtulmaları, cahil kalmamaları gerekiyor. YGS-LYS kitapları olsa kütüphanede soru çözümü yaparlar, üniversiteye bir adım daha yaklaşırlar.

Okuduğu bir roman karakteri belki onun hayatında dönüm noktası olacak, belki çözdüğü bir üniversite hazırlık kitabı onun bir bilim insanı olmasını sağlayacak, ya da okuduğu kitaplar hayatının tek zenginliği olarak kalacak ama kendi çocuklarını, özellikle de kızlarını okula göndermesini sağlayacak.

Üzerime umutsuzluk çökmeye başladı, yakında yağacak olan kar gibi...

Aydınlığın şövalyeleri neredesiniz?

Berrin Damgacı
ADRES: Başkale İ.M.K.B Çok Programlı Lisesi BAŞKALE / VAN
Tel: 05378611682

Kitap göndermek isteyenleriniz olursa PTT Kargo hem oraya gönderim yapıyor, hem de gayet ekonomik.

Örneğin yaklaşık 2,5 kilo gibi gelen 7-8 kitap gönderim bedeli 6 TL.

Çocuklarınızın geçen seneki öğrenim kitapları olsun, romanlarınız, klasikleriniz olsun 1 tane bile gönderilse damlaya damlaya göl olur.

Hatta çevrenizde eğitmen olan, okul veya dershane sahibi tanıdıklarınız varsa, belki onlar da yayınları ile katkıda bulunmak isteyebilirler.

El No.1

KUZEY

♠ 10 8 7 6 5
♥ 2
♦ 6 2
♣ R D 8 5 2

BATI

♠ 9
♥ 10 8
♦ R D 10 7 5 3
♣ 9 6 4 3

DOĞU

♠ D V 4 3
♥ 5
♦ A V 9 8 4
♣ A V 10

GÜNEY

♠ A R 2
♥ A R D V 9 7 6 4 3
♦ --
♣ 7

Doğu 5 ♦ deklare ettikten sonra, Güney 6 ♥ oynuyor. Avustralya Open'de oynanan bu elde Güney'in karo şikanı belli olduğundan Batı ♠ 9'la başladı. Genelde de 1 Pik ve 1 Trefl vererek battılar. Senior'larda oynayan Laurentz ♠ 9'una 10'luyu, V'ye de A koydu, sonra 8 el Kör çekti. Son durum:

BATI	KUZEY	DOĞU	GÜNEY
♠ -	♠ 8 7	♠ D 3	♠ R 2
♥ -	♥ -	♥ -	♥ 3
♦ D 10 7	♦ -	♦ A	♦ --
♣ 9	♣ R D	♣ A	♣ 7

Şimdi Laurentz ♥ 3' yu çekince Doğu çaresiz kaldı. ♣ A atsa, Güney ♣ 7 ile yere geçiyor ve Pik empası ile 1 fazla yapıyor. ♦ A, atsa Güney Trefl oynayınca, A ile alıp D'ın altından Pik oynamaya mecbur kalıyor. Pik atarsa, 2 Pik veriyor. (♦ R atağına oyunun yaparı yok)

El No. 2

KUZEY

♠ 8 7 5
♥ R D V
♦ A 5 4
♣ A R 3 2

BATI

♠ A D 3
♥ 8 7
♦ R D V 9 6
♣ 9 8 5

DOĞU

♠ V 10 9 4
♥ 5 3
♦ 10 7 3 2
♣ D V 10

GÜNEY

♠ R 6 2
♥ A 10 9 6 4 2
♦ 8
♣ 7 6 4

Güney 4 Kör oynuyor. Batı ♦ R çıkıyor. Yer ♦ A koyarsa, Trefler 3 – 3 dağılmış olsa dahi oyun batar. (Doğu 3. Trefl'i alır ve ♠ V döner). Yukarıdaki dağılımda oyunun tek yaparı ♦ R' yı boşlamak, ♦ A üzerine 1 ♣ atmak, sonra da bir ♣'e çakarak, 4. ♣ üzerine bir Pik kaçmaktır. Güney böylece yalnızca 1 ♦ ve 2 ♠ verir.

Çınar Şahenk'in kaleminden "Mareşal Büyük Görevli"

Celil Layiktez

11 Mart 1995 günü Büyük Kurul toplantısında Çınar Şahenk'le yan yana oturuyorduk. Bazı Büyük Kurul üyeleri "Tenue Blanche"larda resmî regalyalarını kuşanmayı gündeme getirmişlerdi. Ben de Çınar Kardeşimden Tesviye için bir "Mareşal Büyük Görevli" karikatürü çizmesini rica ettim. Çok da güzel oldu, ama öneri sahibi kardeşlerimizi gücendirmemek için karikatürü o gün yayımlamama kararını aldık.

Çınar Şahenk'in karikatür kitabının yayınlanması üzerine, kendisinden bu karikatürü de dergiye koyma iznini aldım. Ek olarak, bununla beraber bir bütün oluşturacak bir ikinci karikatürü de bir kaç gün sonra yolladı. Umarım beğenirsiniz ve aradan geçen 16 yıl sonra kimse gücenmez.

BİR HİZADA VE EŞİT OLARAK.....

SYNOPSIS SYNOPSIS

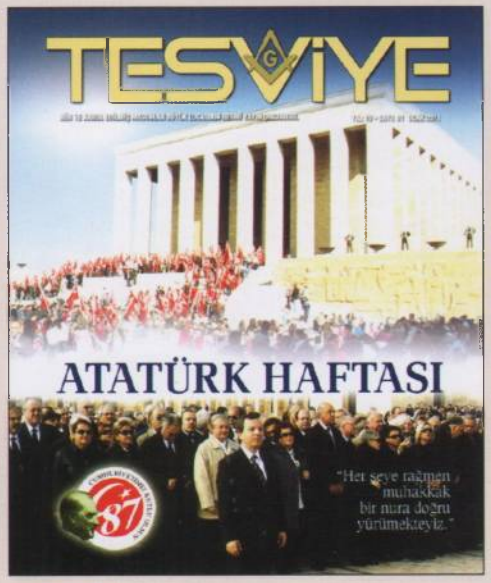

Cover At Atatürk's Mausoleum on Republic day.

P.06 Grand Master's interview by Ahmet Örs: His projects for the future of the craft in Turkey, both intellectually and also concrete projects for the building of new temples and masonic halls. He had given also an interview to Fatih Altaylı, anchorman of one of the leading TV's.

P.12 Republic Day and Atatürk commemoration week activities - In İstanbul visit to the Atatürk monument; paintings exposition by Aslı Kutluay, featuring portraits of women before and after Atatürk (P.13); Conference by Prof. Gülten Kazgan, "The Republic as Atatürk's Enlightenment Project for Turkey" (P.14) - In Ankara: Visit to the Mausoleum; picture and stamp expositions – In İzmir: picture exhibition, conferences in lodges, stage play by artist Brothers.

P.20 The 150th anniversary of the Turkish Scottish Rite. Prince Abdülhalim Pasha had initiated the Order of the Scottish Rite, in order to unite brethren from different jurisdictions under one roof, with a patent from the French Scottish Rite. The Ottoman Scottish Rite had been recognised by the Southern Jurisdiction of the USA in 1869. In 1909 the Scottish Rite consecrated the Ottoman Grand Lodge for the craft degrees.

P.23 The archives, bibliotheque and museum have been reorganised in their new premises.

P.24 Laicity and lay education came to the Ottoman Empire in the second half of the 19th century, through French and Italian lodges. The Empire had been the stage for the fight between the religiosity of different Christian and Muslim communities versus the current of laicity emanating from French Grand Orient lodges and also Italian lodges where Italian revolutionaries had taken refuge (Garibaldi's officers who had fled the civil war in Italy).

P.27 P.G.M. Can Arpaç comments on the New Year celebrations, asking "why do we celebrate getting older by one year?".

P.28 The Italian P2 Lodge episode, translated from Edward E. Stolper's article in the Ars Quatuor Coronatorun volume No. 118.

P.31 Bro. Misak Toros, famous stage actor, passed away in our premises.

P.32 Sayings by Benjamin Franklin.

BENJAMİN FRANKLİN
ERDEMLERİ

P.34 Conference in Michigan on German Jewish refugee professors who had fled from Nazi Germany to Turkey, and how they influenced university education programs in Turkey, by Bro. Mesut İlgim. Einstein had a correspondence with Atatürk on the subject.

P.36 Masonic symbols in the different monuments in the Champ de Mars field in Paris.

CHAMP-DE-MARS ALANI

P.40 From ancient Turkish Masonic magazines.

P.42 Concert by Bro. Tuluyhan Uğurlu in Toronto. He was accompanied by the Turkish Janissaries' military band.

P.44 Bro. Rahmi Duman, psychiatrist, writer and poet.

EDEBİYATÇI
ve DOKTOR
Rahmi Duman Kardeşimiz

Doç. Dr. Rahmi Duman Kardeşimiz sadece insanlara değil kelimelere de can verdi. Kardeşimizin çok sayıda şiiri bestelendi.

P.47 Remzi Sanver at the Vilnius Symposium on Freemasonry. His subject was: "From Religious Donomination to a Supreme Being: The unifying and differentiating functions of belief in Freemasonry". (Remzi Sanver has been elected Grand Master in June 2010).

P.48 News from Lodges.

P.50 Visit of Brothers from Lodge Kaiko No. 107 from Finland to Ankara and Istanbul

P.52 Personel of the Istanbul Masonic Hall celebrating the New Year at lunch time on the 30th December.

P.53 Bro. Haluk Sanver, P. Grand Secretary and father of Grand Master Remzi Sanver Celebrated his 30th year in Lodge ÜLKÜ (03).

P.55 Lodge Akev (168) organises a picnic every year for the children of the Kasımpaşa Orphanage in Istanbul. This year a bicycle was donated to each child.

P.58 Lodge Anadolu (075) organised a visit to Edirne, on the Bulgarian/Greek border.

P.59 New plays at the Istanbul theatres.

İSTANBUL
DEVLET
TİYATROLARINDAN
İKİ YENİ OYUN
Ölüleri Gömün
Baştan Çıkarma

P.60 Letters to the editor.

P.63 Caricatures by Çınar Şahenk, featuring well decorated "Marshall" Grand Officers

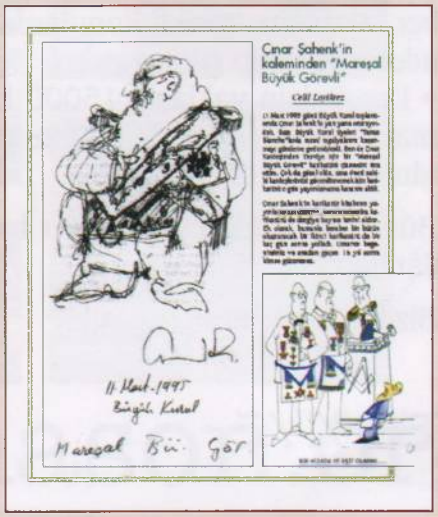
Çınar Şahenk'in kaleminden "Maresal Büyük Görevi"

Bizden Söylemesi...

Sevgili Okuyucu Kardeşlerim,

Tesviye dergimiz "kendi aramızda haberleştiğimiz, bilgi paylaştığımız" bir yayın olmasının yanı sıra, dış âleme de açılan bir penceremiz. Bu yayınımız ile yalnız Kardeşlerimize değil, ailelerine de, Dış Obediyans sekreterlikleri ve dostluk kefillerimiz vasıtasıyla o ülkelerde çalışan Kardeşlerimize ve Şubelerimizin bulunduğu yerlerdeki devlet ve özel sektör kuruluşlarındaki üst düzey kişilere ulaşabiliyor, onlarla buluşuyoruz. Onun için bu dergi hepimizin dergisi olmalı ve ona sahip çıkmalıyız. İşte bu noktada Kardeşlerim sizlerden ricamız var;

- Dergimize abone olarak ya da satın alarak sahip çıkınız.
- Dergimize Tesviye Dergisi Yayın Komisyonlarımız vasıtasıyla masonik araştırma, haber, aktüalite içerikli konularda, yazı ve resim göndererek sahip çıkınız.
- Dergimizin yaklaşık 15000 Kardeşimize Mimar Sinan Dergimizle birlikte ulaşması için bize yardımcı olarak sahip çıkınız.

Bütün bunlardan sonra eğer hak etti isek bize reklâmlarınızla destek veriniz.

Bizden söylemesi.

TESVİYE

TESVİYE

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası Derneği adına İmtiyaz Sahibi:
Remzi SANVER

Sorumlu Yazişleri Müdürü ve Editör:
Celil LAYİKTEZ
celillayiktez@gmail.com

Yrd. Editör
Yavuz AKSEL

Görsel Yönetmen
Tümer ARGIN

YAYIN KURULU

Gürkan AKTOLUĞ
Tamer GEDİZ
Tunçel GÜLSOY
Cevad GÜRER
Ertan KARASU
Ergin KOPARAN
Nezih ONAT
Tevfik ORBEY
Ahmet ÖRS
Selim ÖRS
Onur ÖZSAN
Armağan POYRAZ
Ahmet ŞENKUT
Bülent ŞENOCAK

HABER MERKEZİ

İhsan ELGİN
Levent AKIŞ
Mert ÜÇOK
Serhat DEMİREL
Tayfun ZAMAN
Yalın MANÇO

ISSN Numarası:1301-2754

Adres: Nuru Ziya Sokağı No:19
Beyoğlu İstanbul Tel: 0212 251 26 50

Tasarım: bimus Tanıtım Ajansı - İstanbul
Tel: 0212 249 20 27 • www.bimus.com

Baskı: REKMAY Reklam ve Tanıtım Ltd. Cihan Sok. 12-B Sıhhiye Ankara Tel : (312) 231 09 26
e-mail: rekmay@rekmay.com.tr

Yayın Türü: Yayın süreli
Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası üyelerinin haberleşmesi için 3 ayda bir yayınlanır.

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASI İKTİSADİ İŞLETME

Sizin için, size özel... her şey!

binlerce ürünü beğeninize sunuyoruz.

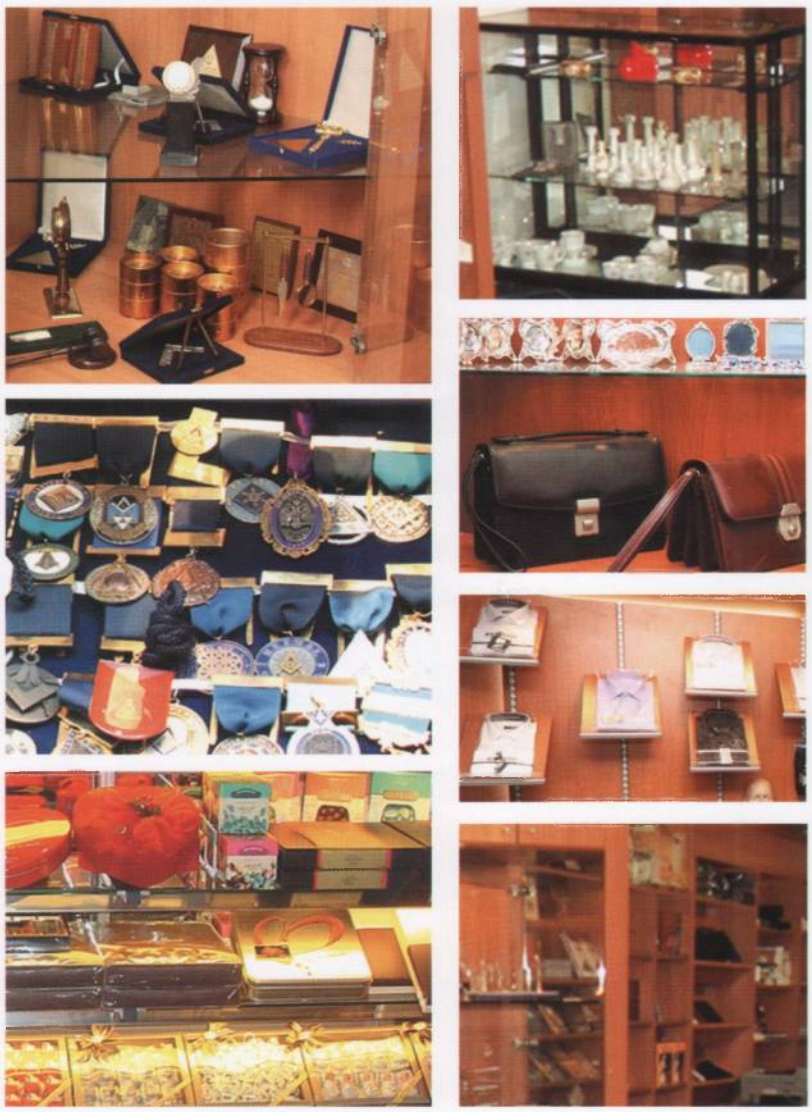

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASI İKTİSADİ İŞLETME

www.mason.org.tr

ürününüzü seçerek siparişinizi veriniz.

HÜR VE
KABUL
EDİLMİŞ
MASONLAR
BÜYÜK
LOCASI
İKTİSADİ
İŞLETME

Sizin için, size özel... yayınlar

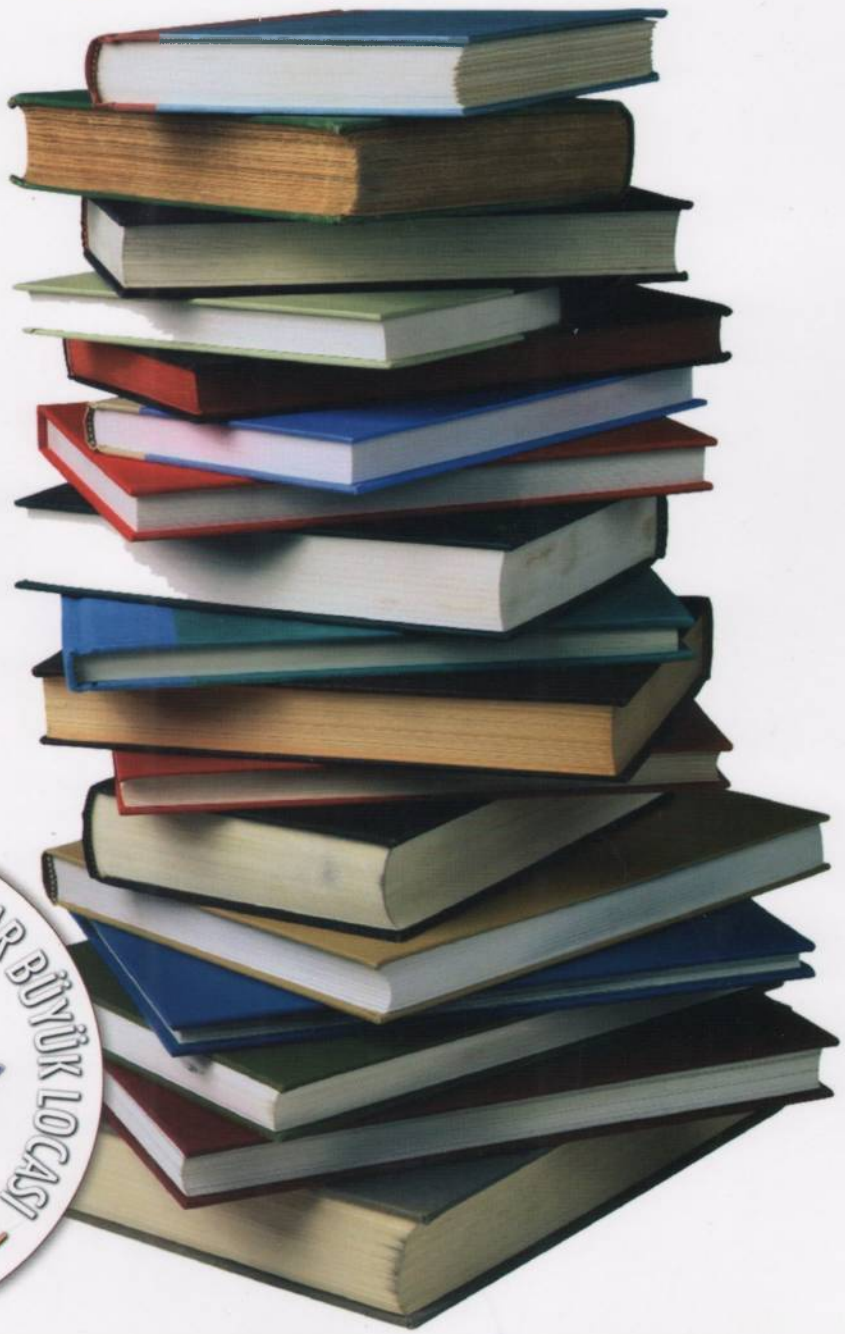

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASI
İKTİSADİ İŞLETME

www.mason.org.tr